

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 66 LS

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 66 LS

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Innhold

1	Proposisjonens hovedinnhold	5	3.3.2	Anskaffelseskost og tilvirkningskost	21
2	Endringer i verdipapirhandel- loven – periodisk rapportering	7	3.3.3	Definisjon av vesentlig	22
2.1	Hovedtrekk i lovforslaget	7	3.4	Balanse og resultatregnskap	23
2.2	Bakgrunn og høring	8	3.4.1	Innledning	23
2.2.1	Verdipapirlovutvalget	8	3.4.2	Tilføyelse av delsummer	23
2.2.2	Høring	8	3.4.3	Nedskrivning av goodwill	23
2.3	Virkeområde for reglene – hjem- og vertslandsregulering	9	3.4.4	Forskning og utvikling	24
2.3.1	Gjeldende rett	9	3.4.5	Ekstraordinære poster	25
2.3.2	EØS-rett	9	3.5	Noter til regnskapet	25
2.3.3	Utvalgets forslag	10	3.5.1	Innledning	25
2.3.4	Høringsinstansens merknader	10	3.5.2	Rekkefølge av noteopplysninger ..	26
2.3.5	Departementets vurdering	10	3.5.3	Bruttopresentasjon	26
2.4	Reglene om periodisk informasjonsplikt samt enkelte andre forhold	10	3.5.4	Hendelser etter balansedagen	27
2.4.1	Gjeldende rett	10	3.5.5	Lettelser i notekrav for små foretak	27
2.4.2	EØS-rett	11	3.6	Unntak fra konsern- regnskapsplikt	30
2.4.3	Utvalgets forslag	12	3.6.1	Gjeldende rett	30
2.4.4	Høringsinstansenes merknader ...	13	3.6.2	EØS-rett	30
2.4.5	Departementets vurdering	15	3.6.3	Utvalgets forslag	30
2.5	Nye regler om innsending av lagringspliktige opplysninger til ESMA	16	3.6.4	Høringsinstansenes merknader ...	31
2.5.1	Gjeldende rett	16	3.6.5	Departementets vurdering	31
2.5.2	EØS-rett	17	3.7	Redegjørelse om samfunnsansvar	31
2.5.3	Utvalgets forslag	17	3.7.1	Gjeldende rett	31
2.5.4	Høringsinstansenes merknader	17	3.7.2	EØS-rett	31
2.5.5	Departementets vurdering	17	3.7.3	Utvalgets forslag	32
3	Endringer i regnskapsloven – gjennomføring av EØS-regler som svarer til direktiv 2013/34/EU og 2014/95/EU	18	3.7.4	Høringsinstansenes merknader ...	32
3.1	Hovedtrekk i lovforslaget	18	3.7.5	Departementets vurdering	33
3.2	Bakgrunn og høring	19	3.8	Redegjørelse om foretaksstyring .	34
3.2.1	Regnskapslovutvalget	19	3.8.1	Gjeldende rett	34
3.2.2	Høring	20	3.8.2	EØS-rett	34
3.3	Definisjoner i det konsoliderte regnskapsdirektivet – presisering i norsk rett	21	3.8.3	Utvalgets forslag	34
3.3.1	Innledning	21	3.8.4	Høringsinstansenes merknader ...	34
			3.8.5	Departementets vurdering	34
			3.9	EØS-komiteens beslutninger med tilpasninger	35
			3.9.1	Vurdering	35
			3.9.2	Omtale av EØS-komiteens beslutninger	35
			3.9.3	Konklusjon	35
			4	Økonomiske og administrative konsekvenser	36
			4.1	Til forslaget om endringer i verdipapirhandel- loven	36
			4.2	Til forslaget om endringer i regnskapsloven	36

5	Merknader til de enkelte bestemmelserne	37	Vedlegg	
5.1	Til endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven)	37	1	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak, om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF
5.2	Til endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)	38		
5.3	Til endringer i andre lover	40		
	A Forslag til lov om endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring)	43	2	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/95/EU av 22. oktober 2014 om endring av direktiv 2013/34/EU med hensyn til visse store foretaks og konserners offentliggjøring og opplysninger om mangfold
	B Forslag til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU	48	3	EØS-komiteens beslutning nr. 293/2015 av 30. oktober 2015 Om endring av EØS-avtalens vedlegg XXII (Selskapsrett)
			4	EØS-komiteens beslutning nr. 39/2016 av 5. februar 2016 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXII (Selskapsrett)

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 66 LS

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

*Tilråding fra Finansdepartementet 18. desember 2020,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Finansdepartementet legger i denne proposisjonen frem forslag til endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven) som gjennomfører direktiv 2013/50/EU, som endrer rapporteringsdirektivet (direktiv 2004/109/EF). Rapporteringsdirektivet harmoniserer kravene til hvilke opplysninger utstedere og innehavere av omsettelige verdipapirer som er tatt opp til handel på et regulert marked, må offentliggjøre, og hvordan slike opplysninger skal offentliggjøres. Formålet med reglene er å øke gjennomsiktigheten i markedet. Reglene gir minstekrav til hvilken finansiell informasjon utstederne

skal offentliggjøre i løpet av regnskapsåret (periodisk informasjonsplikt), samt visse minstekrav til offentliggjøring av endringer i eierforholdene i utstederselskapet. Direktivet inneholder blant annet bestemmelser om offentliggjøring av årsrapport og halvårsrapport. Det stilles krav om at informasjon skal være lett tilgjengelig innen EØS. Videre inneholder direktivet bestemmelser om investorers flaggeplikt.

Rapporteringsdirektivet er i hovedsak gjennomført i norsk rett i verdipapirhandelloven kapittel 4 og 5 med tilhørende forskriftsbestemmelser. Utfyllende regler er gitt i kommisjonsdirektiv

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

2007/14/EU,¹ som i sin helhet er innarbeidet i verdipapirforskriften.

Direktiv 2013/50/EU, vedtatt 22. oktober 2013, gjør endringer i rapporteringsdirektivet. Endringsdirektivet gir enkelte fullharmoniserte regler, slik at muligheten til å gi strengere regler i hvert enkelt medlemsland snevres inn. Det gis videre en rekke kommisjonsforordninger som utfyller rapporteringsdirektivet. Departementets forslag i proposisjonen her tar utgangspunkt i forslaget til Verdipapirlovutvalget i NOU 2016: 2 – Endringer i verdipapirhandelloven – flagging og periodisk rapportering.

Proposisjonen inneholder også forslag til endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven), som er nødvendige for å gjennomføre i norsk rett EUs parlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU (det konsoliderte regnskapsdirektivet) vedtatt 26. juni 2013 og direktiv 2014/95/EU (endringsdirektivet – om visse store foretaks og konserners offentliggjøring av ikke-finansielle opplysninger om mangfold) vedtatt 22. oktober 2014.

Forslagene bygger bl.a. på Regnskapslovutvalgets utredninger 2015: 10 Lov om regnskapsplikt og NOU 2016: 11 Regnskapslovens bestemmelser om årsberetning mv. Utredningene var på alminnelig høring henholdsvis høsten 2015 og høsten 2016. Enkelte deler av utvalgets forslag som innebærer muligheter for betydelige forenklinger for næringslivet, ble fulgt opp av departementet i

¹ Commission Directive 2007/14/EC of 8 March 2007 laying down detailed rules for the implementation of certain provisions of Directive 2004/109/EC on the harmonisation of transparency requirements in relation to information about issuers whose securities are admitted to trading on a regulated market

Prop. 160 L (2016–2017), jf. Innst. 47 L (2017–2018) og Stortingets lovvedtak 15. desember 2017 om endringer i regnskapsloven mv. Det vises videre til at EUs parlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU (det konsoliderte regnskapsdirektivet) ble tatt inn i EØS-avtalen ved EØS-komitebeslutning nr. 293/2015 den 30. oktober 2015. Direktiv 2014/95/EU (endringsdirektivet) ble tatt inn i EØS-avtalen ved EØS-komitebeslutning nr. 39/2016 den 5. februar 2016. Det er tatt konstitusjonelt forbehold fra norsk side. Departementet bemerker at norsk regnskapslov for en stor del allerede er i overensstemmelse med regnskapsdirektivene, men kommer i denne proposisjonen tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige lovendringer som skal sikre at norsk rett er i overensstemmelse med EØS-regler som svarer til nye og endrete regler i direktiv 2013/34/EU (det konsoliderte regnskapsdirektivet) samt direktiv 2014/95/EU om visse store foretaks og konserners offentliggjøring av ikke-finansielle forhold (direktivet for ikke-finansiell rapportering, også omtalt som «NFRD» – non-financial reporting directive).

Det bes også om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komitebeslutningene nr. 293/2015 og 39/2016 som innlemmer de to direktivene i EØS-avtalen.

Stortinget har de siste årene vedtatt en rekke endringer i verdipapirhandelloven og tilhørende regelverk for å gjennomføre regelverk fra EU på verdipapirområdet. Finansdepartementet har foretatt en gjennomgang av relevant regelverk på området og har i den forbindelse avdekket enkelte henvisninger og begrepsbruk som ikke har blitt oppdatert. Denne proposisjonen inneholder også forslag til oppretting av slike henvisninger og termer.

2 Endringer i verdipapirhandelloven – periodisk rapportering

2.1 Hovedtrekk i lovforslaget

Finansdepartementet legger i denne proposisjonen frem forslag til endringer i verdipapirhandelloven som gjennomfører direktiv 2013/50/EU, vedtatt 22. oktober 2013 (heretter endringsdirektivet), som endrer rapporteringsdirektivet (direktiv 2004/109/EF).

Rapporteringsdirektivet er i norsk rett i hovedsak gjennomført i verdipapirhandelloven kapittel 4 og 5 med tilhørende forskriftsbestemmelser. Utfyllende regler er gitt i kommisjonsdirektiv 2007/14/EU, som i sin helhet er innarbeidet i verdipapirforskriften.

Endringsdirektivet gjør endringer i rapporteringsdirektivet. Endringsdirektivet gir enkelte fullharmoniserte regler, slik at muligheten til å gi strengere regler i hvert enkelt medlemsland snevres inn. Det gis videre en rekke kommisjonsforordninger som utfyller rapporteringsdirektivet.

Endringsdirektivet trådte i kraft i EU 26. november 2013 med gjennomføringsfrist i EU 26. november 2015. Endringsdirektivet anses EØS-relevant. Endringsdirektivet ble innlemmet i EØS-avtalen 12. juni 2020. Norge deltok i EØS-komiteens beslutning med forbehold om Stortingets samtykke. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med anmodning om godkjenning av EØS-komiteens beslutning.

Viktige endringer i rapporteringsdirektivet er blant annet gjort i reglene om hyppigheten av den periodiske rapporteringen. I endringsdirektivet fjernes nasjonale myndigheters generelle mulighet til å gi regler om kvartalsrapportering under henvisning til at rapportering hvert kvartal synes unødvendig byrdefullt, særlig for små og mellomstore selskaper, samtidig som så hyppig rapportering kan medvirke til kortsiktighet i driften av foretakene. Denne endringen er gjennomført i norsk rett ved å oppheve den tidligere bestemmelsen i verdipapirforskriften om krav til kvartalsrapportering med virkning fra 1. januar 2017.

Det er gitt unntaksbestemmelser i endringsdirektivet som gir adgang til å gi regler om

kvartalsrapportering dersom visse vilkår er oppfylt, og den generelle adgangen til å gi regler om kvartalsrapportering for finansinstitusjoner opprettholdes. Behovet for slike regler drøftes i kapittel 2.4 med utgangspunkt i Verdipapirlovutvalgets forslag i NOU 2016: 2. Departementet foreslår å opprettholde en forskriftshjemmel til å gi regler om kvartalsrapportering innenfor de rammer rapporteringsdirektivet setter. Dagens frist på to måneder for å avlegge halvårsrapport foreslås også opprettholdt.

Departementet foreslår i kapittel 2.3 endringer i verdipapirhandelloven som gjennomfører endringene i rapporteringsdirektivets bestemmelser om hjem- og vertsstatsregulering. Forslaget tar utgangspunktet i NOU 2016: 2.

I kapittel 2.5 foreslår departementet forskriftshjemler for å kunne gjennomføre varslede EU-regler om innføring av et felles europeisk tilknytningspunkt for de nasjonale lagringsmekanismene for informasjonspliktige opplysninger (heretter OAM). Formålet med bestemmelsene er at europeiske investorer enkelt skal få tilgang til informasjonspliktige opplysninger for alle selskaper notert på regulert marked i EØS.

Endringsdirektivet gir også regler om rapportering av betaling til myndigheter, såkalt land-for-land-rapportering. Reglene krever at utstedere som driver virksomhet innen utvinningsindustrien, skal utarbeide en rapport om betaling til myndigheter. Slike regler var i hovedsak allerede gjennomført i norsk rett før endringsdirektivet ble utredet av Verdipapirlovutvalget, og de øvrige endringene om land-for-land-rapportering som ble foreslått i NOU 2016: 2, ble gjennomført i lov 16. juni 2017 nr. 52 med utgangspunkt i Prop. 76 L (2016–2017).

Endringsdirektivet gjør også endringer i rapporteringsdirektivets regler om flagging av eierposisjoner i noterte selskap, samt krav til sanksjoner. Dette er også utredet av Verdipapirlovutvalget i NOU 2016: 2. Departementet vil i en senere proposisjon til Stortinget behandle Verdipapirlovutvalgets forslag i NOU 2016: 2 til slike regler.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

2.2 Bakgrunn og høring

2.2.1 Verdipapirlovutvalget

Den 22. mai 2015 oppnevnte Regjeringen et lovutvalg for å komme med forslag til gjennomføring i norsk rett av EUs reviderte regelverk på verdipapirirområdet.

Utvalget fikk blant annet i mandat å *«utrede og utarbeide utkast til nødvendige endringer i lov og forskrift som kan gjennomføre kommende EØS-regler svarende til [...] samt Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/50/EU om endringer i rapporteringsdirektivet.»*

I tillegg til NOU 2016: 2 hvor utvalget foreslår regler om flagging og periodisk rapportering som gjennomfører endringene i rapporteringsdirektivet i norsk rett, som forslaget i denne proposisjonen i hovedsak bygger på, har utvalget så langt avgitt ytterligere fire utredninger:

NOU 2017: 1 Markeder for finansielle instrumenter – Gjennomføring av MiFID II og MiFIR, NOU 2017: 14 gjennomføring av markedsmissbruksforordningen – sanksjoner og straff, NOU 2018: 10 Gjennomføring av prospektforordningen og fastsettelse av regler for nasjonale prospekter og NOU 2019: 1 Overtakelsestilbud (frivillig og pliktig tilbud) – Endringer i verdipapirhandelloven.

Utvalget skal avgi ytterligere én utredning om prosessuelle forhold knyttet til behandling av saker for klagenemnd og for domstolene der offentligrettslig kompetanse etter børs- og verdipapirlovgivningen er delegert til et regulert marked mv.

2.2.2 Høring

Finansdepartementet sendte NOU 2016: 2 på høring 2. mars 2016 til følgende instanser:

Alle departementene
Datatilsynet
Finanstilsynet
Forbrukerombudet
Konkurransetilsynet
Norges Bank
Regelrådet
Skattedirektoratet
Statistisk sentralbyrå
ØKOKRIM
Aksjonærforeningen i Norge
Den Norske Advokatforening
Den norske Revisorforening

Energi Norge
Finans Norge
Finansforbundet
Finansieringsselskapenes Forening
Folketrygdfondet
Forbrukerrådet
Handelshøyskolen BI
Hovedorganisasjonen Virke
Landsorganisasjonen i Norge
Nasdaq Oslo ASA
Nasdaq Clearing Oslo NUF
Nordic Trustee ASA
Nordic Association of Electricity Traders
Norges Handelshøyskole
Norsk Kapitalforvalterforening
Norsk Venturekapitalforening
Norske Finansanalytikerens Forening
Næringslivets Hovedorganisasjon
Oslo Børs ASA
Pensjonskasseforeningen
SIX x-clear Norway
Sparebankforeningen i Norge
Universitetet i Bergen Det juridiske fakultet
Universitetet i Oslo Det juridiske fakultet
Universitetet i Tromsø Det juridiske fakultet
Verdipapirfondenes forening
Verdipapirforetakenes Forbund
Verdipapirsentralen ASA

Følgende høringsinstanser har gitt merknader til høringsforslaget i NOU 2016: 2:

Advokatforeningen
Finans Norge
Finanstilsynet
Franklin Resources Inc.
ICI Global
Landorganisasjonen i Norge (LO)
Norske Finansanalytikerens Forening
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
Oslo Børs ASA
Publish What You Pay Norway
Revisorforeningen
Verdipapirfondenes forening
Verdipapirforetakenes Forbund
Økokrim

Følgende høringsinstanser har opplyst at de ikke har merknader eller ikke ønsker å delta i høringen:

Norges Bank
Pensjonskasseforeningen
Skattedirektoratet

2.3 Virkeområde for reglene – hjem- og vertslandsregulering

2.3.1 Gjeldende rett

Norske regler som gjennomfører rapporteringsdirektivet, gjelder for utstedere som har omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på regulert marked, og som har Norge som hjemstat, jf. verdipapirhandelloven § 5-4, jf. § 4-1. Reglene om periodisk informasjonsplikt gjelder imidlertid ikke stat, regional eller lokal myndighet i stat, internasjonalt offentlig organ eller organisasjon som minst en EØS-stat er medlem i, EØS-sentralbank og Den europeiske sentralbank. De gjelder heller ikke for utsteder som bare utsteder gjeldsinstrumenter hvis pålydende er minst 100 000 euro eller tilsvarende beløp i annen valuta, eller for utstedere av verdipapirfond.

I den grad direktivet åpner for det, avgjør hjemstatens lovgivning om utstedere skal pålegges strengere regler enn det som følger av direktivet. Dersom en utsteder har noterte verdipapirer på norsk regulert marked, men har en annen EØS-stat som hjemstat, er Norge såkalt vertsstat.

I NOU 2016: 2 kapittel 2.1.1 er det redegjort for når Norge er å anse som hjemstat etter de gjeldende reglene om flagging og periodisk informasjonsplikt, og i kapittel 2.2.1 omtales det øvrige virkeområde for reglene.

2.3.2 EØS-rett

Definisjonen av hjemstat i rapporteringsdirektivet, jf. artikkel 2 nr. 1, bokstav i), endres ved endringsdirektivet.

For å forenkle og klargjøre reglene for tredjestatsutstedere av aksjer eller av gjeldsinstrumenter med pålydende mindre enn 1000 euro, angir endringsdirektivet at hjemstaten skal være den EØS-staten utstederen har valgt blant de EØS-stater der utstederens verdipapirer er opptatt til handel på et regulert marked, frem til de omsettelige verdipapirene eventuelt ikke lenger er opptatt til handel på regulert marked eller ny hjemstat er valgt.

For å sikre at alle utstederne er underlagt en tilsynsmyndighet i EØS, gis det også nye regler som fastslår at utstedere som ikke offentliggjør sitt valg av hjemstat innen tre måneder fra utstederens verdipapirer første gang blir tatt opp til handel på et regulert marked, skal ha EØS-staten der verdipapirene er tatt opp til handel som hjemstat. Dersom utstederens verdipapirer er tatt opp til handel på regulerte markeder i mer enn én

EØS-stat, skal alle EØS-statene være utstederens hjemstater inntil utstederen har valgt én enkelt hjemstat og offentliggjort dette.

For utstedere fra EØS av gjeldsinstrumenter med pålydende 1000 euro eller mer, presiserer endringsdirektivet at utstederen bare kan velge én hjemstat. Dette valget skal gjelde i minst tre år, med mindre utstederens verdipapirer ikke lenger er tatt opp til notering på et regulert marked i EØS, eller utstederen ikke lenger har verdipapirer tatt opp til handel i den valgte hjemstaten. I det sistnevnte tilfellet kan utstederen velge ny hjemstat blant EØS-statene der utstederens verdipapirer fortsatt er tatt opp til handel, eller eventuelt staten der utstederen har sitt forretningskontor. Tilsvarende gjelder utstedere fra tredjestater som ikke lenger har verdipapirer tatt opp til handel på regulert marked i den valgte hjemstaten, men som er opptatt til handel i en eller flere andre stater i EØS.

Dersom utsteder ikke velger ny hjemstat, vil opprinnelig valgt hjemstat opprettholdes.

I fortalen til endringsdirektivet påpekes det at det bør være samsvar mellom rapporteringsdirektivet og prospektregelverket med hensyn til definisjonen av hjemstat. Derfor endres også definisjonen av hjemstat i prospektregelverket. Endringen innebærer at der utstedere av aksjer eller av gjeldsinstrumenter med pålydende mindre enn 1000 euro og som er hjemmehørende i en tredjestat, velger ny hjemstat, skal valget også gjelde i forhold til prospektregelverket. Ved prospektpliktige tilbud som gjelder gjeldsinstrumenter med pålydende 1000 euro eller mer, kan utsteder fortsatt velge en annen hjemstat etter prospektregelverket enn det som gjelder etter rapporteringsdirektivet.

Kommisjonsdirektiv 2007/14/EF inneholdt særskilte regler for melding av utsteders valg av hjemstat. Etter endringsdirektivet er disse reglene innlemmet i rapporteringsdirektivet og innebærer at utsteder skal offentliggjøre sin hjemstat i samsvar med reglene i rapporteringsdirektivet artikkel 20 og 21. For å sikre at tilsynsmyndighetene i vertsstaten(e) og i EØS-staten der utsteder har sitt forretningskontor, er kjent med utstederens valg av hjemstat, innføres det i tillegg en ny bestemmelse om at utsteder skal opplyse om sin hjemstat til tilsynsmyndigheten i hjemstaten, i EØS-staten der utstederen har sitt forretningskontor, og i alle vertsstater.

Endringsdirektivet endrer artikkel 8 slik at Det europeiske finansielle stabiliseringsfond (heretter EFSF) samt andre ordninger opprettet med mål om å bevare den økonomiske og monetære unionens økonomiske stabilitet ved å tilby midler-

tidig finansiell bistand til EØS-stater som har euro som sin valuta, unntas fra plikten til å offentliggjøre periodisk finansiell informasjon.

2.3.3 Utvalgets forslag

Utvalget bemerker at rapporteringsdirektivets bestemmelser om hjem- og vertstatsregulering på enkelte punkter har vist seg vanskelige å praktisere. De endringene som nå gjennomføres, tar sikte på å skape mer funksjonelle regler. Det er tale om fullharmoniserte definisjonsbestemmelser uten mulighet for nasjonale tilpasninger. Endringene skal dermed også gjennomføres i norsk rett.

Utvalget foreslår regler som innarbeider endringsdirektivets nye bestemmelser om valg av hjemstat i et nytt femte ledd i verdipapirhandelloven § 5-4. Utvalget foreslår videre at bestemmelsene om offentliggjøring av valg av hjemstat flyttes fra verdipapirforskriften til verdipapirhandelloven i likhet med endringen fra rapporteringsdirektivet.

For så vidt gjelder gjennomføring av endringer i prospektdirektivet, foreslår utvalget at endringen tas inn som en henvisning til relevante bestemmelser i verdipapirhandelloven § 5-4.

Videre foreslår utvalget at bestemmelsen i verdipapirhandelloven § 5-4 om unntak fra periodisk informasjonsplikt endres, slik at stabiliseringsmekanismene innlemmes i unntaket.

Utvalget bemerker at forskriftshjemmelen i § 5-4 kan benyttes til å gi nødvendige overgangsregler når behovet er avklart etter at forhandlingene om innlemming av endringsdirektivet i EØS-avtalen er sluttført.

Utvalgets vurderinger følger av NOU 2016: 1 kapittel 2.1.3 og 2.2.3.

2.3.4 Høringsinstansens merknader

Finans Norge tiltrer lovutvalgets vurdering av at rapporteringsdirektivets bestemmelser om hjem- og vertstatsregulering på enkelte punkter har vist seg vanskelig å praktisere, og støtter endringene som klargjør handlingsalternativene.

2.3.5 Departementets vurdering

Departementet viser til at definisjonen av hjemstat i rapporteringsdirektivet endres for bl.a. å forenkle og klargjøre reglene for utstederne fra land utenfor EØS (tredjestater). Departementet fore-

slår at endringene gjennomføres i verdipapirhandelloven § 5-4. Lovforslaget samsvarer med utvalgets forslag tillagt enkelte mindre tekniske presiseringer i samsvar med direktivbestemmelsen.

Når det gjelder endringen av prospektdirektivet, er dette etter gjeldende rett erstattet av reglene om valg av hjemstat i prospektforordningen som er gjennomført ved inkorporasjon i verdipapirhandelloven § 7-1.

2.4 Reglene om periodisk informasjonsplikt samt enkelte andre forhold

2.4.1 Gjeldende rett

Årsrapport og halvårsrapport

Regler som gjennomfører rapporteringsdirektivets bestemmelser om periodisk informasjonsplikt, er i hovedsak gitt i verdipapirhandelloven §§ 5-5 og 5-6 med tilhørende forskrifter.

Utstederne av omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på regulert marked med Norge som hjemstat, plikter å utarbeide en *årsrapport* i samsvar med verdipapirhandelloven § 5-5. Bestemmelsen gjennomfører rapporteringsdirektivet artikkel 4. Årsrapporten skal offentliggjøres senest fire måneder etter regnskapsårets utgang. Utsteder skal sørge for at årsrapporten forblir offentlig i minst fem år.

Videre skal utsteder utarbeide *halvårsrapport for regnskapsårets første seks måneder*, jf. verdipapirhandelloven § 5-6. Bestemmelsen gjennomfører rapporteringsdirektivet artikkel 5. Halvårsrapporten skal offentliggjøres så raskt som mulig og senest to måneder etter regnskapsperiodens utgang. Utsteder skal sørge for at halvårsrapporten forblir offentlig i minst fem år.

Gjeldende rett er omtalt i NOU 2016: 2 kapittel 3.1.1.

Kvartalsrapport

Departementet kan i forskrift fastsette krav om ytterligere delårsrapportering, inkludert delårsregnskaper og mellomliggende ledelseserklæring som nevnt i direktiv 2004/109/EF artikkel 6, jf. verdipapirhandelloven § 5-6 sjette ledd.

Frem til 1. januar 2017 var det regler om kvartalsrapportering i verdipapirforskriften § 5-5. I NOU 2016: 2 kapittel 3.2.1., er det redegjort for gjeldende rett frem til endringen.

Rapporteringsformat

Det fremgår av verdipapirhandelloven § 5-12 første ledd at opplysninger som utsteder skal offentliggjøre etter bestemmelsen, skal sendes elektronisk til vedkommende regulerte marked samtidig som de offentliggjøres. Bestemmelsen gjennomfører rapporteringsdirektivet artikkel 21 første og annet ledd. Det foreligger i dag ingen regler om rapporteringsformat. Opplysningene sendes til vedkommende regulerte marked (i praksis Oslo Børs) som er utpekt som offisiell lagringsmekanisme i det norske markedet, se omtale i kapittel 2.5.

Opplysninger om lån og vedtekter

Ifølge verdipapirhandelloven § 5-8 fjerde ledd skal utstedere som har sine omsettelige verdipapirer tatt opp til handel på regulert marked, straks offentliggjøre utstedelsen av nye lån. Det følger videre av § 5-8 sjette ledd at utsteder som har til hensikt å endre sine vedtekter, skal sende forslag om endringer til Finanstilsynet og vedkommende regulerte marked.

2.4.2 EØS-rett

Årsrapport og halvårsrapport

Det gjøres ingen endringer i rapporteringsdirektivets regler om *innholdet* i årsrapport og halvårsrapport.

For *halvårsrapporten* utvides rapporteringsfristen fra to til tre måneder etter rapporteringsperiodens utløp, men med mulighet for å fastsette kortere frist, jf. endringer i rapporteringsdirektivet artikkel 5 nr. 1. Av fortalen til endringsdirektivet fremgår det at begrunnelsen for endringen er ønske om økt fleksibilitet og om å redusere de administrative byrdene for foretakene.

Perioden som årsrapport og halvårsrapport skal *holdes tilgjengelig* for allmennheten, forlenges fra minst fem år til minst ti år, jf. endringer i rapporteringsdirektivet artikkel 4 nr. 1.

EØS-reglene om årsrapportering og halvårsrapportering er omtalt i NOU 2016: 2 kapittel 3.1.2.

Kvartalsrapport

Rapporteringsdirektivet artikkel 3 nr. 1 endres, slik at EØS-stater i sin nasjonale lovgivning som hovedregel ikke lenger kan stille krav om offentliggjøring av periodisk finansiell informasjon oftere enn i årsrapporter og halvårsrapporter.

I fortalen til endringsdirektivet fremheves det at den administrative byrden forbundet med forpliktelsene som er knyttet til opptak til notering på et regulert marked, bør reduseres for små og mellomstore utstedere for å forbedre deres tilgang til kapital. Det uttales videre at det er viktig å redusere det kortsiktige presset på utstedere og stimulere investorer til å ha et mer langsiktig perspektiv for å oppnå bærekraftig verdiskaping og langsiktige investeringsstrategier.

Ny artikkel 3 nr. 1a åpner for at hjemstatene likevel kan kreve at utstedere offentliggjør ytterligere periodisk finansiell informasjon oftere enn årsrapport og halvårsrapport på angitte vilkår.

Bestemmelsen gjør ingen innskrenkninger i EØS-statens mulighet til å kreve at utstedere som er finansinstitusjoner, offentliggjør ytterligere periodisk finansiell informasjon.

I fortalen til endringsdirektivet presiseres det også at bestemmelsen ikke er til hinder for at *regulerte markeder* krever at utstedere av verdipapirer som er opptatt til notering, offentliggjør ytterligere periodisk finansiell informasjon i alle eller noen av dette markedets segmenter.

EØS-regelen om kvartalsrapportering er omtalt i NOU 2016: 2 kapittel 3.2.2.

Rapporteringsformat

I ny artikkel 4 nr. 7 innføres det et krav om at årsrapporten innen 1. januar 2020 skal utarbeides i et format som tillater enhetlig elektronisk rapportering. I fortalen til bestemmelsen fremheves det at et harmonisert elektronisk format for rapportering vil være fordelaktig for utstedere, investorer og for tilsynsmyndighetene, ettersom det vil forenkle rapporteringen og gjøre det lettere å få tilgang til, analysere og sammenligne årsrapporter.

Kommisjonen har fastsatt forordning (EU) 2019/815 og forordning (EU) 2019/2100 med hjemmel i denne bestemmelsen.

Opplysninger om lån og vedtekter

Endringsdirektivet opphever rapporteringsdirektivet artikkel 16 nr. 3 om offentliggjøring av lån og artikkel 19 nr. 1 om innsending av vedtekter. For så vidt gjelder artikkel 16 nr. 3 fremhever fortalen at bestemmelsen har ført til mange praktiske problemer, og at anvendelsen av bestemmelsen har vist seg å være komplisert. I tillegg fremheves det at opplysningene som kreves, gir liten nytteverdi for investor ved siden av opplysningene som kreves etter markedsmisbruks-

direktivet. For så vidt gjelder artikkel 19 nr. 1 annet ledd bemerker fortalen at bestemmelsen kan bidra til å skape forvirring om tilsynsmyndighetenes rolle. For begge bestemmelser fremhever fortalen at de representerer en unødvendig administrativ byrde for utsteder.

2.4.3 Utvalgets forslag

Årsrapport og halvårsrapport

Utvalget bemerker at endringen i rapporteringsdirektivet artikkel 5 innebærer at fristen for offentliggjøring av halvårsrapporten kan utvides til tre måneder fra dagens frist på to måneder, jf. verdipapirhandelloven § 5-6 første ledd. Utvalget viser imidlertid også til at det fremgår av rapporteringsdirektivet artikkel 3 nr. 1 at hjemstaten kan stille strengere krav til en utsteder enn de som er fastsatt i direktivet.

Utvalget er enig i at en forlengelse av tidsfristen gir økt fleksibilitet for utstederne, og at det kan lette de administrative byrdene, særlig for de minste utstederne. Utvalget er imidlertid i tvil om en forlengelse av fristen i realiteten gir små og mellomstore foretak bedre mulighet til å tilpasse offentliggjøringsstidspunktet for halvårsrapporten slik at det ikke faller sammen med publiseringen av rapporter fra de større foretakene.

Utvalget bemerker videre at utstedere og investorer har felles interesse i at rapporteringen oppfattes som aktuell og korrekt, og at sen rapportering kan medføre at informasjonen oppfattes som mindre relevant, slik at rapportene får mindre betydning for prisdannelsen, og mindre oppmerksomhet fra analytikere. En forlengelse av fristen for halvårsrapportering, kombinert med avvikling av kvartalsrapporteringen, vil dessuten kunne forlenge perioden mellom de periodiske rapportene ytterligere slik at perioden med potensielt ulik informasjonstilgang øker, og utvalget mener dette kan svekke investorvernet og tilliten til markedet.

Utvalget har vurdert om det vil være en konkurranseulempa for utstedere med Norge som hjemstat å beholde gjeldende tomånedersfrist. Utvalget viser til at gjeldende tidsfrist på to måneder er godt innarbeidet i det norske markedet, og at Finanstilsynet har opplyst at utstederne i all hovedsak overholder fristen, og har inntrykk av at tomånedersfristen ikke oppfattes som vanskelig å overholde. Utvalget viser videre til at det i den svenske utredningen er lagt til grunn at tomånedersfristen bør opprettholdes i det svenske markedet. Utvalget har etter en samlet vurdering

kommet frem til at fristen på to måneder bør opprettholdes.

Utvalget viser videre til at endringene i rapporteringsdirektivet artikkel 4 og 5 innebærer at utsteders plikt til å *holde årsrapport og halvårsrapport offentlig tilgjengelig økes fra fem til ti år*, og bemerker at dette er fullharmoniserte regler. Utvalget foreslår at endringene inntas i verdipapirhandelloven §§ 5-5 første ledd og 5-6 første ledd.

Utvalgets vurdering av reglene om årsrapport og halvårsrapport er omtalt i NOU 2016: 2 kapittel 3.1.3.

Kvartalsrapport

Utvalget bemerker at endringsdirektivets regel om at EØS-statene ikke kan stille krav om at utstederne skal offentliggjøre periodisk finansiell informasjon oftere enn i årsrapporter og halvårsrapporter er en fullharmoniseringsregel, men med et unntak som gir adgang til å kreve hyppigere rapportering dersom nærmere bestemte vilkår er tilstede.

Utvalget legger til grunn at dagens regler om kvartalsrapportering ikke kan opprettholdes. Et minstevilkår for å kunne gjennomføre særskilt regulering må være at det kan påvises konkrete behov, ut over de som foreligger generelt i alle markeder. At kvartalsrapportering er godt innarbeidet praksis i det nasjonale markedet, vil slik utvalget ser det ikke være et tilstrekkelig grunnlag.

Utvalget bemerker at avskaffelse av kvartalsrapporteringen kan øke sjansen for at det foreligger relevant informasjon i foretaket som markedet ikke får tilgang til. Samtidig viser utvalget til at det også i det norske markedet vil være en fordel å få ned kostnadene knyttet til notering på regulert marked, samt å motvirke kortsiktighet hos investorene. Utvalget viser videre til at de fleste medlemslandene har valgt å legge seg på direktivets minimumsnivå, herunder Sverige.

Med dette utgangspunktet drøfter utvalget om det bør opprettholdes et generelt krav om kvartalsrapportering for alle utstedere av aksjer, men med et mer begrenset innhold enn det som følger dagens regler, om kvartalsrapporteringen bør opprettholdes for enkelte markeder eller for grupper av foretak, eller om det bør opprettholdes krav om kvartalsrapportering for særskilte bransjer eller segmenter av foretak. Utvalget konkluderer med å ikke anbefale noen av disse alternativene.

For å kunne innføre kvartalsrapportering på de vilkår som unntaksbestemmelsen i endringsdirektivet stiller ved oppstått behov, foreslår utval-

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

get å erstatte dagens forskriftshjemmel i verdipapirhandelloven § 5-6 siste ledd med en hjemmel til å innføre regler om ytterligere delårsrapportering på de vilkår rapporteringsdirektivet fastsetter. Utvalget foreslår også at hjemmelen til å fastsette forskrifter om mellomliggende ledelseserklæringer oppheves i samsvar med direktivet.

Utvalget viser videre til at selv om den lovpålagte plikten til å rapportere kvartalsvis faller bort, kan utstederne *velge* å rapportere. Utvalget antar at mange utstedere vil opprettholde kvartalsrapporteringen på frivillig grunnlag fordi markedsdeltakerne vil etterspørre informasjonen. Utvalget drøfter om det bør stilles krav til kvartalsrapporter som avgis på frivillig grunnlag. Utvalget legger til grunn at formålet med å avvikle kvartalsrapporteringen er å lette byrdene for de noterte foretakene og legge til rette for større valgfrihet.

Utvalget foreslår på denne bakgrunn å oppheve verdipapirforskriften § 5-5 og ikke å introdusere innholds krav eller tidsfrister for frivillig rapportering. Utvalget foreslår imidlertid å opprettholde forskriftshjemler som kan brukes til å gi innholds krav for frivillig rapportering, dersom utviklingen tilsier at det er nødvendig for å skape forutberegnelighet og klarhet i markedet.

Utvalget bemerker at i den grad utsteder avlegger rapporter som ikke avgis i henhold til fastsatte regnskapsstandarder, bør det fremgå tydelig av rapporteringen at dette ikke er en delårsrapport som følger regnskapsmessige prinsipper, for å unngå uklarhet om hvilken type informasjon rapporten representerer. Om slike rapporter vil være omfattet av Finanstilsynets kontroll med finansiell rapportering etter verdipapirhandelloven § 15-1 tredje ledd jf. verdipapirforskriften § 13-3, vil ifølge utvalget avhenge av om rapporten kan betraktes som «annen finansiell rapportering», og at det vil være en konkret vurdering av det faktiske innholdet i informasjonen om den faller inn under reglene.

Utvalget viser videre til at endringsdirektivet ikke medfører innskrenkninger i nasjonale myndigheters adgang til å gi ytterligere regler om periodisk finansiell rapportering for finansinstitusjoner.

Med utgangspunkt i den store samfunnsmessige betydning banker og forsikringsselskaper representerer, kan ikke utvalget se at det er urimelig at det stilles krav om mer omfattende delårsrapportering for disse institusjonene enn for andre utstedere. Utvalget legger til grunn at forsikringsselskaper og banker uansett vil måtte produsere finansiell informasjon i forbindelse med myndighetsrapporteringen. Utvalget antar at å

utarbeide kvartalsrapporter dermed ikke vil utgjøre noen stor belastning for disse utstederne.

Utvalget viser til at det i norsk rett er gitt særskilte regler om plikt til å utarbeide delårsregnskap for banker og forsikringsselskaper. Forskrift 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak fastslår i § 9-1 at det skal utarbeides delårsregnskap for hvert kvartal. Delårsregnskapet skal offentliggjøres på institusjonens hjemmeside og holdes offentlig i fem år. Bestemmelsene er hjemlet i regnskapsloven, og ikke i verdipapirhandelloven med bakgrunn i rapporteringsdirektivet.

Fordi kvartalsrapporter uansett skal utarbeides etter forskrifter gitt i medhold av regnskapsloven, får det ifølge utvalget liten betydning for finansinstitusjonenes plikt til å utarbeide kvartalsrapporter at plikten etter verdipapirhandelloven faller bort. Offentliggjøring av opplysningene vil skje etter forskriftene hjemlet i regnskapsloven. Utvalget kan derfor ikke se at det er behov for å utarbeide egne regler i verdipapirhandelloven om kvartalsrapportering for finansinstitusjoner på det nåværende tidspunkt.

Utvalgets vurderinger av kvartalsrapportering er omtalt i NOU 2016: 2 kapittel 3.2.3.

Rapporteringsformat

Utvalget legger til grunn at fullharmoniserte krav til rapporteringsformat for årsrapporter kan innføres i forskrift, og foreslår at verdipapirhandelloven § 5-5 siste ledd endres slik at forskrifter kan utarbeides i medhold av denne bestemmelsen. Utvalgets vurderinger er omtalt i NOU 2016: 2 kapittel 3.3.3.

Opplysninger om lån og vedtekter

Utvalget foreslår også å oppheve verdipapirhandelloven § 5-8 fjerde og sjette ledd om opplysninger om lån og vedtekter i tråd med endringene i direktivet. Utvalgets vurderinger er omtalt i NOU 2016: 2 kapittel 3.5.3.

2.4.4 Høringsinstansenes merknader

Finanstilsynet bemerker at selv om det kan oppstå noen uheldige effekter ved bortfallet av kvartalsrapportering, er tilsynet enig med utvalget at det er vanskelig å opprettholde dagens regler, men at det eventuelt kan innføres krav på særskilte områder dersom det viser seg å bli et behov. Finanstilsynet støtter på denne bakgrunn utvalgets forslag om forskriftshjemmel for kvar-

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

talsrapportering på de vilkår direktivet stiller. Finanstilsynet er videre enig med utvalget i at kvartalsrapportering for finansinstitusjoner bør opprettholdes ut fra den store samfunnsmessige betydningen disse har.

Advokatforeningen bemerker at det etter endringsdirektivet ikke er anledning til å innføre eller videreføre lovkrav om kvartalsrapportering, utover unntaket i endringsdirektivet, men at direktivet ikke er til hinder for at markedsplasser selv innfører regler om utvidet finansiell rapportering. Foreningen antar at dersom det innføres anbefalinger eller krav om rapportering, bør det også gis føringer med hensyn til hva slags format som skal rapporteres, slik at det blir samme rapporteringsformat i samme marked. Videre er det ifølge Advokatforeningen behov for å avklare om, og så fall hvordan, oppfølging av slike anbefalinger skal ivaretas. Foreningen bemerker videre at endringsdirektivet ikke er til hinder for å kreve kvartalsrapportering fra utstedere som er finansforetak. For finansforetak følger plikt til å utarbeide og offentliggjøre delårsregnskap av regnskapsreglene, og det foreslås ikke egne regler i verdipapirhandelloven. Advokatforeningen viser til at reglene om kvartalsrapportering for banker/finansieringsforetak og forsikringsforetak videreføres, og stiller på generelt grunnlag spørsmål ved om det er hensiktsmessig å opprettholde forskjellige frister for banker/finansieringsforetak og forsikringsforetak.

Finans Norge viser til at halvårsrapporter ifølge utvalgets forslag skal fremlegges senest to måneder etter regnskapsperiodens utgang, og at svenske myndigheter har valgt den samme løsningen. Finans Norge viser videre til at lovkravet om kvartalsrapporter foreslås opphevet, men legger til grunn at dette ikke får særlig betydning i praksis dersom børser viderefører kravet på avtalemessig grunnlag. Finans Norge angir videre at det er innforstått med at utvalget foreslår lovhjemmel for å kunne fastsette krav om ytterligere delårsrapporter på de vilkår som endringsdirektivet angir, og har ingen merknader til denne delen av forslaget.

Folketrygdfondet viser til at kvartalsrapportering er vel innarbeidet i det norske markedet og etterspurt informasjon både for investorer og analytikere, og mener det er uheldig dersom de børsnoterte selskapene velger å ikke publisere kvartalstall. Folketrygdfondet gir uttrykk for at det er en klar forventning til de selskapene det er investert i, om at de frivillig offentliggjør kvartalstall.

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til at stort fokus på kortsiktighet i markedenes vurde-

ringer av mange har vært pekt på som et problem, og da spesielt den store oppmerksomheten rundt kvartalsrapporteringer. LO er derfor enig i at selskapene kan begrense dette til halvårs- og årsrapporter, men med mulighet for frivillig kvartalsrapportering. Også i et kostnadsperspektiv vil dette kunne bidra i positiv retning, særlig for mindre selskaper. LO er også positiv til at årsrapport og halvårsrapport skal holdes tilgjengelig for allmennheten i minst ti år.

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) viser til at selv om den lovpålagte plikten til å avgi kvartalsrapporter foreslås fjernet som alminnelig krav, vil det fortsatt være anledning for utsteder i fremtiden å avgi kvartalsrapporter på frivillig basis. NHO støtter utvalgets løsning hvor det ikke stilles opp særskilte krav til en slik rapportering.

Norske Finansanalytikeres Forening er informasjonshensynet viktigere enn at selskapene opplever kvartalsrapportering som byrdefyllt, og mener det er uheldig dersom kvartalsrapportene forsvinner, og vil oppfordre selskapene til å rapportere på frivillig basis.

Oslo Børs støtter lovutvalgets forslag om at fristen på to måneder for offentliggjøring av halvårsrapporter i verdipapirhandelloven bør opprettholdes. Når det gjelder krav til kvartalsrapportering, bemerker Oslo Børs at de fleste medlemslandene i EU heller ikke vil benytte seg av unntaksadgangen, og kan ikke se noen grunn til at avveiningen skal være annerledes i det norske markedet. Børsen viser til at rapporteringsdirektivet heller ikke stiller krav til at frivillig finansiell rapportering skal underlegges særskilte innholds krav eller frister for offentliggjøring, og mener det vil være for vidtrekkende å innføre krav om dette når selve plikten til å rapportere kvartalsvis oppheves. Oslo Børs bemerker at en fordel ved at reguleringen overlates til markedsplassene, er at man enklere vil kunne tilpasse kravene om ytterligere rapportering innenfor enkelte av markedets segmenter eller for enkelte typer utstedere hvor rapporteringshyppigheten er viktigere enn for andre segmenter eller utstedere. Videre opplyser børsen at det vil være aktuelt å gi anbefaling om IAS 34 som anbefalt rapporteringsformat. Oslo Børs redegjør deretter for forslag til endringer i eget utstederregleverk.

Når det gjelder kontroll av frivillig finansiell rapportering, viser Oslo Børs til at dersom kravet til kvartalsrapportering opprettholdes på Oslo Børs, vil børsen også måtte sørge for at den har effektive ordninger og prosedyrer som sikrer overvåking av utsteders etterlevelse av regelverket. For øvrig bemerker Oslo Børs at Finanstilsy-

net fører kontroll med at årsregnskapet, årsberetning, halvårsregnskap og annen finansiell rapportering fra utstedere av omsettelige verdipapirer som er eller søkes notert på regulert marked i EØS, er i samsvar med lov eller forskrift, og viser til lovutvalgets uttalelser i NOUen punkt 3.2.3.3.

Revisorforeningen viser til at endringsdirektivet ikke er forenelig med et generelt krav om kvartalsrapporter, men at det åpner opp for at norske myndigheter kan kreve at utstedere offentliggjør ytterligere periodisk finansiell informasjon oftere enn årsrapport og halvårsrapport når visse vilkår angitt i direktivet er oppfylt. Revisorforeningen bemerker at det for å oppfylle unntaket må oppfylles krav som mest sannsynlig ikke vil oppstå med det første, og mener loven blir mer tilgjengelig om den begrenses til det som faktisk er nødvendig. Foreningen foreslår derfor at forskriftshjemmelen ikke innføres før det eventuelt blir behov for den. Foreningen gir for øvrig uttrykk for at norske børsnoterte selskaper ikke bør ha strengere krav enn børsnoterte foretak ellers i Europa, og at Oslo Børs derfor ikke bør stille krav til kvartalsrapportering, men la det forbli frivillig. Når det gjelder frist for avgivelse av halvårsrapporten, mener foreningen at det ut fra hensynet til tidsriktig informasjon bør opprettholdes en frist på to måneder, og at en forenkling for de regnskapspliktige ved å utvide fristen fra to til tre måneder, for øvrig antas å ville være marginal.

ØKOKRIM viser til at endringsdirektivet åpner opp for at fristen for halvårsrapportering kan forlenges fra to til tre måneder, og *ØKOKRIM* støtter utvalgets vurdering av at gjeldende frist på to måneder bør opprettholdes. *ØKOKRIM* legger i den forbindelse særlig vekt på at opphevingen av kvartalsrapporteringen vil medføre økt risiko for at det foreligger innsideinformasjon i selskapene over lengre tid, og at en utvidelse av fristen for halvårsrapportering vil, slik *ØKOKRIM* vurderer det, øke tiden hvor det kan foreligge informasjonsasymmetri og misbrukspotensial i markedet.

2.4.5 Departementets vurdering

Departementet viser til at endringen i rapporteringsdirektivet artikkel 5 innebærer at fristen for offentliggjøring av halvårsrapporten kan utvides til tre måneder fra dagens frist på to måneder som følger av verdipapirhandeloven § 5-6 første ledd. Det følger videre av endringen i rapporteringsdirektivet artikkel 3 nr. 1 at hjemstaten kan stille strengere krav til en utsteder enn de som er fastsatt i direktivet.

Departementet deler utvalgets vurdering om at en forlengelse av tidsfristen kan gi økt fleksibilitet for utstederne, og at det kan lette de administrative byrdene, særlig for de minste utstederne. Departementet viser til at utstedere og investorer har felles interesse i at rapporteringen oppfattes som aktuell og korrekt, og at sen rapportering kan medføre at informasjonen oppfattes som mindre relevant, slik at rapportene får mindre betydning for prisdannelsen, og mindre oppmerksomhet fra analytikere.

Departementet viser videre til at gjeldende tidsfrist på to måneder er godt innarbeidet i det norske markedet. Høringsinstansene som har uttalt seg om dette er positive til at fristen på to måneder opprettholdes. Departementet har etter en samlet vurdering kommet frem til at fristen på to måneder bør opprettholdes.

Departementet legger i likhet med utvalget til grunn at EØS-statene ikke kan opprettholde generelle regler om kvartalsrapportering for selskaper med omsettelige verdipapirer tatt opp til notering på regulert marked, og at endringen i EØS-reglene var begrunnet i å lette kostnader forbundet med notering på regulert marked, samt å motvirke kortsiktighet hos selskapet og investorene.

På denne bakgrunn ble det generelle krav til kvartalsrapportering etter verdipapirforskriften § 5-5 opphevet med virkning for regnskapsåret påbegynt 1. januar 2017 og senere.

Departementet viser videre til at endringsdirektivet ikke medfører innskrenkninger i nasjonale myndigheters adgang til å gi ytterligere regler om periodisk finansiell rapportering for finansinstitusjoner, og bemerker at krav til kvartalsrapportering fra slike institusjoner i medhold av regnskapsloven ikke er foreslått endret.

For å kunne innføre krav til kvartalsrapportering for andre virksomheter ved eventuelt behov, foreslår departementet i likhet med utvalget å erstatte gjeldende forskriftshjemmel i verdipapirhandeloven § 5-6 siste ledd med en hjemmel til å innføre regler om ytterligere delårsrapportering, samt om innhold, avleggelse og offentliggjøring av delårsregnskaper. Forutsetningsvis må slike eventuelle forskriftsbestemmelser være innenfor rammene av unntaksbestemmelsen i rapporteringsdirektivet artikkel 3 ny nr. 1a for krav til slik rapportering.

En slik hjemmel vil også kunne brukes til å gi innholdskrav for frivillig rapportering, dersom utviklingen tilsier at det er nødvendig for å skape forutberegnelighet og klarhet i markedet.

Om slike rapporter vil være omfattet av Finanstilsynets kontroll med finansiell rapportering etter verdipapirhandelloven § 19-1 tredje ledd jf. verdipapirforskriften § 17-3, vil ifølge utvalget avhenge av om rapporten kan betraktes som «annen finansiell rapportering», og at det vil være en konkret vurdering av det faktiske innholdet i informasjonen om den faller inn under reglene.

Departementet mener at dersom utsteder velger å offentliggjøre en delårsrapport etter IAS 34, eller andre tilsvarende regnskapsprinsipper, vil dette være å anse som «annen finansiell rapportering», jf. verdipapirhandelloven § 19-1 tredje ledd og verdipapirforskriften § 17-3 b). Departementet viser til at formålet med standarden er å foreskrive minstekrav til innholdet i en delårsrapport samt innregnings- og målingsprinsipper, slik at markedsaktørene lettere kan forstå utsteders stilling. Slike rapporter vil utgjøre en del av utsteders finansielle rapportering og vil være underlagt Finanstilsynets tilsyn etter verdipapirhandelloven § 19-1 tredje ledd. Hensynet til investorbeskyttelse tilsier etter departementets syn at Finanstilsynet fører kontroll med slike rapporter. Finanstilsynet kan fatte pålegg dersom den finansielle rapporteringen i dokumenter ikke er i samsvar med lov eller forskrift, jf. verdipapirforskriften § 17-8. Videre kan Finanstilsynet pålegge utstederforetak å avlegge ny kvartalsrapport dersom denne avviker vesentlig fra det som følger av lov eller forskrift, jf. verdipapirforskriften § 17-9 c). De internasjonale regnskapsstandardene er inntatt som forskrift til regnskapsloven, jf. regnskapsloven § 3-9 (2), jf. forskrift om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder 17. desember 2014 nr. 1852. Departementet viser også til IAS punkt 34.3 om at «If an entity's interim financial report is described as complying with International Financial Reporting Standards, it must comply with all of the requirements of this Standard».

Departementet kjenner til at stadig flere foretak utarbeider alternative rapporter som ikke er i samsvar med IAS 34, eksempelvis kombinasjonsrapporter, hvor rapporten delvis følger utvalgte deler av en tradisjonell IAS 34 rapport og delvis fremstår som en presentasjon. Slik departementet ser det er slike rapporter normalt å anse som «annen finansiell rapportering», og Finanstilsynet har kontroll også med disse rapportene, men slik at dette vil bero på en konkret vurdering. Tilsvarende vil gjelde for rapporter som utgis periodevis, men ikke i samsvar med IFRS eller tilsvarende ekvivalente regnskapsspråk.

I likhet med utvalget mener departementet det er sentralt at det fremgår tydelig av rapporteringen at dette ikke er en rapport som følger regnskapsmessige prinsipper, og ved behov vil et slikt krav mv. kunne inntas i forskrift med hjemmel som foreslått i § 5-6 siste ledd. Videre må slike rapporter ikke gi et villedende inntrykk av selskaps finansielle situasjon, jf. herunder reglene om markedsmissbruk og god forretningsskikk. Ved behov vil det også kunne inntas et krav i forskrift med hjemmel som foreslått i § 5-6 siste ledd, om at delårsrapporten ikke skal gi et misvisende bilde av utsteders finansielle situasjon. En slik bestemmelse vil forutsetningsvis ha et lavere innslagspunkt enn regelen om markedsmissbruk og god forretningsskikk og følges opp av Finanstilsynet i det løpende tilsynet med utstederne.

Departementet foreslår i likhet med utvalget å endre § 5-6 første ledd for å reflektere at tiden årsrapport og halvårsrapport skal *holdes tilgjengelig* for allmennheten forlenges fra minst fem år til minst ti år i samsvar med endringene i rapporteringsdirektivet, samt at fristen på to måneder for å offentliggjøre halvårsrapporten opprettholdes.

Departementet foreslår videre å oppheve verdipapirhandelloven § 5-8 fjerde og sjette ledd om opplysninger om lån og vedtekter i samsvar med endringene i direktivet. Videre foreslår departementet at verdipapirhandelloven § 5-5 siste ledd endres for å presisere at forskrifter om fullharmoniserte krav til rapporteringsformat for årsrapporter kan vedtas i medhold av denne bestemmelsen.

2.5 Nye regler om innsending av lagringspliktige opplysninger til ESMA

2.5.1 Gjeldende rett

Verdipapirhandelloven § 5-12 gir regler om offentliggjøring og lagring av informasjonspliktige opplysninger. Bestemmelsen fastslår at utsteder, eller annen person som har søkt om opptak til handel uten utsteders samtykke (jf. Ot.prp. nr. 34 (2006–2007) pkt. 10.1 s. 207 flg.), skal offentliggjøre informasjonspliktige opplysninger på en effektiv og ikke-diskriminerende måte, samtidig som de sendes elektronisk til vedkommende regulerte marked som skal oppbevare opplysningene på betryggende vis.

Reglene om offentliggjøring av informasjonspliktige opplysninger gjelder både for utstedere med Norge som hjem- og vertsstat. Det er imidlertid bare utstedere med Norge som hjemstat som skal sende lagringspliktige opplysninger til norsk

regulert marked. Utsteder med Norge som vertsstat skal sende opplysningene til hjemstatens offisielle lagringsmekanisme, se verdipapirhandelloven § 5-12 fjerde ledd.

Bestemmelsen gjennomfører rapporteringsdirektivet artikkel 21 som fastslår at «regulated information», det vil si informasjon som er gjenstand for informasjonsplikt etter rapporteringsdirektivet og markedsmisbruksdirektivet, skal offentliggjøres på en effektiv og ikke diskriminerende måte, samt sendes til en «officially appointed mechanism» (heretter OAM) hvor slik informasjon skal lagres.

I forbindelse med gjennomføring av rapporteringsdirektivet ble det vurdert hvem som skulle utpekes som OAM i Norge. I Ot.prp. nr. 34 (2006–2007) under punkt 17.5 uttalte departementet at det er hensiktsmessig at det regulerte markedet mottar informasjonspliktige opplysninger og er lagringssystem for opplysningene. Denne løsningen innebærer minst kostnader totalt sett fordi systemer for mottak og oppbevaring av opplysninger allerede eksisterer på markedsplassen. Finanstilsynet fører tilsyn med regulerte markeder og kan således kontrollere at ordningen fungerer tilfredsstillende. Det er gitt hjemmel for å gi nærmere regler om offentliggjøring og oppbevaring av informasjonspliktige opplysninger i forskrift.

Det finnes enkelte utstedere som etter rapporteringsdirektivet har Norge som hjemstat, men som ikke er notert på norsk regulert marked. Også for disse utstederne fungerer Oslo Børs som OAM.

Nærmere regler om offentliggjøring av informasjon er gitt i verdipapirforskriften § 5-9. Det er imidlertid ikke gitt nærmere regler om lagring av informasjon.

2.5.2 EØS-rett

Det gjøres ingen endringer i rapporteringsdirektivets regler om offentliggjøring av informasjonspliktige opplysninger. Det legges imidlertid opp til omfattende endring av reglene om spredning og lagring av informasjonen. I ny artikkel 21a gis det på denne bakgrunn regler om et felles europeisk tilknytningspunkt (European Electronic Access Point – EEAP). Etter bestemmelsen skal det opprettes en nettportal som skal fungere som et felles europeisk tilknytningspunkt for alle OAMene i EØS. Denne lagringsmekanismen skal opprettes

og drives av ESMA. Formålet er å fremme grenseoverskridende investeringer og forenkle tilgang til regulerte opplysninger for investorer

Bakgrunnen for endringene er nærmere omtalt i fortalen til endringsdirektivet. Her fremheves det at investorer enkelt bør få tilgang til informasjonspliktige opplysninger for alle selskaper notert på regulert marked i EØS, fordi dette vil bidra til å fremme investering over landegrensene. Det påpekes at eksisterende nettverk av offisielt utpekte nasjonale OAMer ikke sikrer enkel søking etter informasjonspliktige opplysninger.

For å gjennomføre prosjektet innføres en rekke hjemler til å gi utfyllende rettsakter og tekniske standarder som skal fastsettes av kommisjonen om tekniske krav til kommunikasjonsteknologi som skal benyttes av nasjonale OAMer, tekniske krav knyttet til drift av det elektroniske tilknytningspunktet, tekniske krav til identifikasjon av utstedere, felles format for levering av opplysninger samt felles regler om kategorisering av informasjonspliktige opplysninger. I tillegg til tekniske standarder utarbeidet i medhold av artikkel 22 kan kommisjonen gi utfyllende rettsakter etter ny artikkel 21 nr. 4, blant annet for å sikre interoperabilitet mellom nasjonale OAMer og det felles tilknytningspunktet hos ESMA. Kommisjonen har fastsatt forordning (EU) 2016/1437 med hjemmel i disse bestemmelsene.

2.5.3 Utvalgets forslag

Utvalget foreslår at det gis forskriftshjemmel for å gjennomføre nye bestemmelser om felles europeisk tilknytningspunkt.

Se omtale i NOU 2016: 2 kapittel 5.3.

2.5.4 Høringsinstansenes merknader

Høringsinstansene har ikke hatt merknader til denne delen av forslaget.

2.5.5 Departementets vurdering

Departementet foreslår i likhet med utvalget at det gis hjemmel til å fastsette forskrifter om tilknytning til et felles europeisk tilknytningspunkt for offisielt utpekte lagringsmekanismer for lagringspliktig informasjon. Se forslag til nytt punktum i verdipapirhandelloven § 5-12 femte ledd.

3 Endringer i regnskapsloven – gjennomføring av EØS-regler som svarer til direktiv 2013/34/EU og 2014/95/EU

3.1 Hovedtrekk i lovforslaget

Finansdepartementet foreslår i denne proposisjonen endringer i regnskapsloven som er nødvendige for å gjennomføre i norsk rett det konsoliderte regnskapsdirektivet (direktiv 2013/43/EU) og direktivet for-ikke finansiell rapportering, det såkalte non-financial reporting directive «NFRD» (direktiv 2014/95/EU).

Bakgrunnen for lovforslaget og høringen omtales i proposisjonens *kapittel 3.2*. Lovforslaget bygger på Regnskapslovutvalgets to utredninger.

Kapittel 3.3 omhandler det konsoliderte regnskapsdirektivets virkeområde, definisjoner og kategorier av foretak og konsern. Departementet foreslår en presisering i regnskapsloven § 5-4 annet ledd om at distribusjonsutgifter ikke inngår i anskaffelseskost ved tilvirkning, samt en ny § 1-10 i regnskapsloven for å fange opp en definisjon av begrepet «vesentlig» i det nye direktivet. Ifølge bestemmelsen er en opplysning vesentlig dersom utelatelsen eller feil i slike opplysninger med rimelighet kan forventes å påvirke beslutninger som brukere tar på grunnlag av foretakets årsregnskap.

Kapittel 3.4 omhandler det konsoliderte regnskapsdirektivets kapittel 3 om balanse og resultatregnskap. Departementet foreslår enkelte mindre justeringer i regnskapsloven for å gjennomføre direktivets krav til balanse og årsregnskap i norsk rett. Blant annet foreslås det en endring i regnskapsloven slik at en direktivendring om at medlemsstatene skal tillate eller kreve tilføyelse av delsummer, blir reflektert i loven. Det foreslås videre at regnskapsloven endres slik at goodwill skal avskrives over maksimalt ti år, og at nedskrivning av goodwill ikke skal reverseres.

Kapittel 3.5 omhandler noter til regnskapet. Departementet foreslår i dette kapitlet enkelte notekrav som følger av det konsoliderte regnskapsdirektivet og som ikke tidligere er gjennomført i norsk rett. Blant annet foreslås det en bestemmelse i regnskapsloven om at noteopplysninger for poster i balanse og resultatregnskap

skal ha samme rekkefølge som postene i oppstillingen for balanse og resultatregnskap. Videre foreslås en ny bestemmelse i loven som krever at den regnskapspliktige opplyser brutto beløp for eiendeler og forpliktelser eller inntekter og kostnader som er presentert netto i balanse- eller resultatoppstilling. Det foreslås også notekrav om opplysninger om hendelser etter balansedagen.

Kapittel 3.6 omhandler enkelte mindre endringer om unntak fra konsernregnskapsplikt som foreslås i regnskapsloven. Blant annet foreslår departementet en endring i regnskapsloven § 3-8 for å ta inn et direktivunntak om konsolideringsunntak.

Kapittel 3.7 omhandler enkelte endringer i regnskapsloven § 3-3 c om krav til store foretaks redegjørelse om samfunnsansvar. Endringene foreslås for å gjennomføre krav som følger av direktivet om ikke-finansiell rapportering. Direktivkravene om rapportering om samfunnsansvar er i all hovedsak gjennomført i norsk rett, men det er likevel behov for enkelte justeringer i regnskapsloven for å sikre at norsk rett er i full overensstemmelse med kravene i direktivet. Departementet foreslår en justering i regnskapsloven § 3-3 c som gjennomfører krav i direktivet om at redegjørelsen om samfunnsansvar skal inneholde opplysninger i det omfang som er nødvendig for forståelsen av foretakets utvikling, resultat, stilling og konsekvenser av foretakets virksomhet når det gjelder miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, overholdelse av menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser.

Kapittel 3.8 omhandler enkelte mindre endringer som foreslås i regnskapsloven § 3-3 b om store foretaks redegjørelse om foretaksstyring. Forslaget gjennomfører krav i det konsoliderte regnskapsdirektivet, og innebærer at foretakene også skal opplyse om foretakets retningslinjer for likestilling og mangfold med hensyn til for eksempel alder, kjønn og utdanning og yrkesbakgrunn for sammensetning av styre, ledelses- og kontrollorganer og deres underutvalg.

3.2 Bakgrunn og høring

3.2.1 Regnskapslovutvalget

Ved kongelig resolusjon 19. september 2014 ble det nedsatt et utvalg (Regnskapslovutvalget) som skulle gjennomgå regnskapsloven med sikte på å modernisere og forenkle regelverket, samt tilpasse det norske regelverket til forventede EØS-forpliktelser som svarer til EUs parlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU (det konsoliderte regnskapsdirektivet). Det fremgår av mandatet at utvalgets arbeid kunne deles i to utredninger.

Utvalget leverte sin første delutredning, NOU 2015: 10 Lov om regnskapsplikt til Finansdepartementet 26. juni 2015. Utvalget leverte andre delutredning, NOU 2016: 11 Regnskapslovens bestemmelser om årsberetning mv. til departementet 24. juni 2016.

Første punkt i mandatet ba utvalget vurdere endringer som kreves for å gjennomføre det konsoliderte regnskapsdirektivet, mens mandatet pkt. 2 ba om en vurdering av endringer utover det som er nødvendig for å gjennomføre det ovennevnte direktivet. Regnskapslovutvalget har besvart disse punktene samlet gjennom et forslag til ny regnskapslov basert på erfaring med utvikling av regler, praksis og god regnskapsskikk under gjeldende lov. Utvalget har foreslått en ny lov hovedsakelig uten andre bestemmelser enn det er krav om etter det konsoliderte regnskapsdirektivet, og som skal utfylles gjennom rettslig bindende standarder for øvrige foretak basert på den internasjonale regnskapsstandarden for små og mellomstore foretak, IFRS for SMEs. Høringsrunden viste at høringsinstansene er delt i sitt syn på dette forslaget. Motstanden mot forslaget skyldes hovedsakelig at det blir hevdet at lovforslaget innebærer innføringskostnader og varig økte kostnader for de regnskapspliktige ved regnskapsutarbeidelsen som ikke blir oppveid av økt nytte for regnskapsbrukerne.

I Prop. 160 L (2016–2017) Endringer i regnskapsloven mv. (forenklinger), vurderte departementet enkelte av utvalgets forslag som innebærer muligheter for betydelige forenklinger for næringslivet, jf. Innst. 294 S (2017–2018) og Stortingets lovvedtak 15. desember 2017 om endringer i regnskapsloven mv. Lovendringene trådte i kraft 1. januar 2018. Endringene innebærer blant annet begrenset regnskapsplikt for enkelte regnskapspliktige, fritak fra plikt til å utarbeide årsberetning for små foretak samt fjerning av kravet til utarbeidelse av åpnings- og mellombalanser i selskapslovgivningen. Formålet med lov-

endringene var å forenkle regnskapsreguleringen med tanke på å lette de økonomiske og administrative byrdene for næringslivet der dette fremmer samfunnets samlede verdiskaping.

I brev 23. mars 2019 til departementet har Finanstilsynet gått igjennom lovutvalgets forslag til endringer i regnskapsloven som gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivet (direktiv 2013/34/EU) og direktivet om ikke-finansiell rapportering (direktiv 2014/95/EU). Finanstilsynet kommer i det nevnte brevet med forslag til bestemmelser som innebærer at de to direktivene kan anses gjennomført i norsk rett.

Det konsoliderte regnskapsdirektivet (direktiv 2013/34/EU) ble tatt inn i EØS-avtalen ved beslutning i EØS-komiteen 293/2015 av 30. oktober 2015. Det ble tatt konstitusjonelt forbehold fra norsk side, og ved notifikasjon 27. april 2016 meldte Norge om forsinkelse slik at det konstitusjonelle forbeholdet ikke ble hevet. Det konsoliderte regnskapsdirektivet endrer EUs parlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF, og erstatter de tidligere rådsdirektiv 78/660/EØF (årsregnskapsdirektivet-fjerde selskapsdirektiv) og 83/349/EØF (konsernregnskapsdirektivet-syvende selskapsdirektiv), som er implementert i gjeldende regnskapslov. Det er mange likhetstrekk mellom de tidligere direktivene og det nye direktivet. I forannevnte Prop. 160 L (2017–2018) opplyser departementet at det gjenstår noe arbeid for å sørge for at norsk rett er i overensstemmelse med det konsoliderte regnskapsdirektivet. Departementet kommer med denne proposisjonen tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer som skal sikre at norsk rett er i overensstemmelse med EØS-regler som svarer til nye og endrete regler i det konsoliderte regnskapsdirektivet, samt direktiv 2014/95/EU om visse store foretaks og konserners offentliggjøring av ikke-finansielle opplysninger om mangfold. Departementet ber i denne proposisjonen også om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteebeslutningene nr. 393/2015 og nr. 39/2016, se proposisjonen kapittel 3.9.

Departementet har ikke funnet grunnlag for å foreslå større endringer i regnskapsloven i tråd med utvalgets forslag. Slike endringer bør etter departementets syn bare gjennomføres dersom det kan påvises at nytten for regnskapsbrukerne er større enn merkostnadene for de regnskapspliktige, jf. omtalen ovenfor av synspunkter i høringsrunden. Departementet vil også bemerke at formålet med denne proposisjonen er å foreslå de lovendringer som er nødvendige for å sørge for

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

at norsk regnskapslov oppfyller direktivforpliktelsene.

Kvaliteten på foretakenes årsberetninger og årsregnskaper er viktig for et velfungerende næringsliv og for samfunnet for øvrig. God regnskapsskikk og utviklingen av regnskapsstandarder for å utfylle regnskapslovens generelle regler er derfor av stor betydning. Departementet vil vurdere hvordan arbeidet med standardsetting kan organiseres og videreutvikles.

3.2.2 Høring

Departementet sendte Regnskapslovutvalgets første delutredning NOU 2015: 10 med utkast til ny regnskapslov på høring 2. september 2015, med høringsfrist 2. desember 2015. Departementet sendte utvalgets andre delutredning NOU 2016: 11 på høring 17. august 2016, med høringsfrist 17. november 2016.

Delutredningene ble sendt til følgende instanser:

Alle departementene
 Brønnøysundregistrene
 Datatilsynet
 Direktoratet for økonomistyring
 Finanstilsynet
 Forbrukerombudet
 Forbrukerrådet
 Handelshøyskolen BI
 Handelshøyskolen i Bodø
 Høyskolen i Sogn og Fjordane
 Konkurransetilsynet
 Norges Bank
 Norges Handelshøyskole
 NTL-Skatt
 Regjeringsadvokaten
 Skattedirektoratet
 Stortingets ombudsmann for forvaltningen
 (Sivilombudsmannen)
 Universitetet i Agder
 Universitetet i Bergen
 Universitetet i Oslo
 Universitetet i Stavanger
 Universitetet i Tromsø
 Økokrim
 Akademikerne
 Den Norske Advokatforening
 Den norske Revisorforening
 Finans Norge
 Finansieringsselskapenes Forening
 Hovedorganisasjonen Virke
 Kommunenes Sentralforbund (KS)

Landorganisasjonen i Norge (LO)
 Norges Ingeniør- og teknologiorganisasjon
 Norges Interne Revisorers Forening (NIRF)
 Norges Juristforbund
 Norges Kommunerevisorforbund
 Norsk Øko-Forum
 Norske Finansanalytikerens Forening
 Norske Forsikringsmegleres Forening
 Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
 Oslo Børs
 Regnskap Norge
 Skatterevisorernes Forening
 Småbedriftsforbundet
 Verdipapirsentralen
 Økonomiforbundet

Følgende høringsinstanser har gitt merknader til forslaget:

Justis- og beredskapsdepartementet
 Klima og miljødepartementet
 Landbruks- og matdepartementet

Brønnøysundregistrene
 Finanstilsynet
 Handelshøyskolen BI
 Høyskolen i Buskerud og Vestfold
 Lotteri- og Stiftelsestilsynet
 Norges Bank
 Norges Handelshøyskole (NHH)
 Regelrådet
 Skattedirektoratet
 Økokrim

Agder Energi
 Allsidige Nord AS
 Amnesty International Norge
 Anonym
 BDO AS
 Bedriftsforbundet
 Coop Norge
 Deloitte
 Den norske Revisorforening
 E-Co Energi
 Energi Norge
 EY
 Fairtrade Norge
 Fagforbundet
 Finans Norge
 Finansieringsselskapenes Forening
 Folketrygdfondet
 GRI
 Hovedorganisasjonen Virke
 Initiativ for Etisk Handel
 KLP Kapitalforvaltning

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

KPMG AS
Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Lyse AS
NBBL
Norges Ingeniør- og teknologiorganisasjon
Norges Interne Revisorers Forening (NIRF)
Norges Juristforbund
Norges Kemner- og kommuneøkonomers forbund
Norges Kommunerevisorforbund
Norsk Hydro AS
Norsk Landbrukssamvirke
Norsk Presseforbund m.fl.
Norsk RegnskapsStiftelse
Norsk Øko-Forum
Norske Boligbyggelags Landsforbund
Norske Finansanalytikerers Forening
Nortura
Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
OBOS
Pierre Robert Group
Plan International Norge
Posten Norge AS
PWC
Prof. Beate Sjøfjell m.fl.
Regnskap Norge
Samvirkesenteret
Scandinavian Business Seating AS
Småbedriftsforbundet
Statistisk sentralbyrå (SSB)
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)
Wikborg Rein
Økonomiforbundet

Følgende høringsinstanser har uttalt at de ikke har merknader eller ikke ønsker å delta i høringen:

Arbeids- og sosialdepartementet
Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Kulturdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Utenriksdepartementet
Datatilsynet
Norges Bank

3.3 Definisjoner i det konsoliderte regnskapsdirektivet – presisering i norsk rett

3.3.1 Innledning

Det konsoliderte regnskapsdirektivet (direktiv 2013/34/EU) kapittel 1 inneholder bestemmelser om direktivets virkeområde, definisjoner og ulike bestemmelser om kategorier av foretak og kon-

sern. I NOU 2015: 10 har Regnskapslovutvalget vurdert direktivbestemmelsene i ulike kapitler, uten et klart skille mellom hva som er nye krav, og hva som er videreføring av tidligere bestemmelser. I dette kapitlet foreslår departementet enkelte mindre lovendringer som er nødvendige for å følge opp krav i direktivets kapittel 1.

3.3.2 Anskaffelseskost og tilvirkningskost

3.3.2.1 Gjeldende rett

Regnskapsloven § 5-4 første ledd definerer anskaffelseskost ved kjøp som kjøpspris med tillegg av kjøpsutgifter. Bestemmelsen gjennomfører det tidligere rådsdirektiv 78/660/EØF (årsregnskapsdirektivet – fjerde selskapsdirektiv) artikkel 35 nr. 2. Det følger av regnskapsloven § 5-4 annet ledd at anskaffelseskost ved tilvirkning omfatter variable og faste tilvirkningskostnader og videre at små foretak kan unnlate å medta faste tilvirkningskostnader ved beregning av anskaffelseskost.

3.3.2.2 EØS-rett

Anskaffelseskost er definert i det konsoliderte regnskapsdirektivet artikkel 2 nr. 6. Bestemmelsen er endret fra tidligere direktiv ved at det er tatt inn en eksplisitt angivelse av at også fradrag inngår i anskaffelseskost.

Tilvirkningskostnader er definert i direktivet artikkel 2 nr. 7 og omfatter anskaffelseskostnaden for råvarer, forbruksvarer og andre kostnader som kan henføres direkte til det berørte produkt. Det følger av bestemmelsen at medlemsstatene skal tillate eller kreve at en rimelig del av de faste eller variable kostnadene som bare indirekte kan henføres til det aktuelle produktet, kan inngå i tilvirkningskostnaden, i den utstrekning de gjelder tilvirkningsperioden. Distribusjonskostnader skal ikke inngå i tilvirkningskostnaden.

3.3.2.3 Utvalgets forslag

Utvalget opplyser i NOU 2015: 10 kapittel 6.2.4 at utvalget ikke ser behov for å endre bestemmelsen om anskaffelseskost i regnskapsloven § 5-4 første ledd, ettersom kjøpsutgifter er et nettobegrep der eventuelle fradrag til rabatter og liknende inngår.

Når det gjelder definisjonen av tilvirkningskostnad uttaler utvalget blant annet følgende:

«Utover ny siste setning i artikkel 2 nr. 7 som slår fast at distribusjonskostnader ikke skal inngå i tilvirkningskost, og at den nå er utfor-

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

met med en medlemsstatsopsjon for behandling av indirekte kostnader i stedet for en foretaksopsjon, er bestemmelsen ikke materielt endret fra fjerde direktiv. Utvalget foreslår et tillegg om distribusjonskostnader i den norske lovens bestemmelse om anskaffelseskost ved tilvirkning, i tråd med målet om direktivlojal implementering.»

3.3.2.4 Høringsinstansenes merknader

Deloitte har i høringen vist til at «distribusjonskostnader» ikke er definert i utvalgets lovutkast eller i direktivet. For å sikre en ensartet forståelse av begrepet bør det defineres og klargjøres i loven eller i forarbeidene til loven. I den forbindelse kan det, ifølge *Deloitte*, være naturlig å se hen til løsningen som er valgt i Danmark, hvor det i lovforslag nr. L 117 Forslag til Lov om ændring av årsregnskapsloven og forskjellige andre love, er definert at «*Distributionsomkostninger omfatter bl.a. omkostninger afholdt med henblik på salget, herunder salgsfremmende aktiviteter og ordreoptagelse samt omkostninger ved forsendelse af varer til kunder.*».

Det har for øvrig ikke kommet merknader på dette punkt i høringen.

3.3.2.5 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering om at det ikke er nødvendig å foreta endringer i regnskapsloven § 5-4 første ledd om anskaffelseskost for å gjennomføre endringen i direktivets artikkel 2 nr. 6. Departementet viser til at kjøpsutgifter er et nettobegrep der eventuelle fradrag til rabatter og liknende inngår.

For å sikre en lojal direktivgjennomføring foreslår departementet imidlertid i likhet med utvalget at det tas inn et nytt annet punktum i regnskapsloven § 5-4 annet ledd, hvor det fremkommer eksplisitt at distribusjonsutgifter ikke inngår i anskaffelseskost ved tilvirkning. Departementet antar for øvrig at begrepet «distribusjonsutgifter» i denne sammenheng bør forstås på samme måte som «distributionsomkostninger» i den danske loven, jf. høringsinnspillet fra *Deloitte*.

Det vises til forslag til endring av regnskapsloven § 5-4 annet ledd.

3.3.3 Definisjon av vesentlig

3.3.3.1 Gjeldende rett

Vesentlighetsprinsippet kan karakteriseres som regnskapsreguleringens toleransegrense for

mangelfull rapportering. Vesentlighetsprinsippet setter et skille mellom vesentlige forhold, hvor mangler ved rapporteringen ikke skal forekomme, og uvesentlige forhold, hvor mangler kan forekomme.

Vesentlighetsprinsippet følger ikke direkte av norsk regnskapslov, men er allment forstått som en del av prinsippet om god regnskapsskikk.

3.3.3.2 EØS-rett

Vesentlighetsprinsippet er nedfelt i det konsoliderte regnskapsdirektivet artikkel 6 nr. 1 bokstav j hvor det fremgår at kravene fastsatt i direktivet med hensyn til innregning, måling, presentasjon, offentliggjøring av opplysninger og konsolidering ikke trenger å oppfylles dersom virkningen av oppfyllelsen er uvesentlig.

Det konsoliderte regnskapsdirektivet har i tillegg i artikkel 2 nr. 16 en egen definisjon av begrepet «vesentlig». Vesentlig defineres som den status opplysninger har når utelatelse eller feil i slike opplysninger med rimelighet kan forventes å påvirke avgjørelser som treffes av brukere på grunnlag av foretakets finansregnskap. Enkeltposters vesentlighet skal vurderes i sammenheng med andre tilsvarende poster. Denne definisjonen fulgte ikke av de tidligere direktivene.

3.3.3.3 Utvalgets forslag

Utvalget viser til at vesentlighetsprinsippet er et nytt prinsipp i det nye direktivet i den forstand at det ikke fantes noe overordnet vesentlighetsprinsipp i de gamle direktivene, bare fragmentariske henvisninger til enkeltbestemmelser. Utvalget foreslår at det tas inn en egen lovbestemmelse om vesentlighetsprinsippet i utkast til § 3-9.

3.3.3.4 Høringsinstansenes merknader

Den norske Revisorforening (DnR) støtter utvalgets forslag, blant annet fordi det fremstår som lite hensiktsmessig å begrense vesentlighetsprinsippet. Revisorforeningen fremholder i høringen at dersom vesentlighetsprinsippet hadde blitt begrenset, er foreningen av den oppfatning at prinsippet uansett ville blitt benyttet i praksis ved innregning og måling. Vesentlighetsvurderinger er sentrale ved utarbeidelse av regnskap.

3.3.3.5 Departementets vurdering

Departementet foreslår at direktivbestemmelsen om vesentlighet inntas som ny bestemmelse i loven for å sikre en lojal direktivgjennomføring.

Det vises til forslag til ny § 1-10 i regnskapsloven.

3.4 Balanse og resultatregnskap

3.4.1 Innledning

Det konsoliderte regnskapsdirektivet kapittel 3 (artikkel 9 til 14) inneholder bestemmelser om balanse og resultatregnskap, som suppleres av oppstillingsplaner i vedlegg til direktivet. Lovutvalgets vurderinger av disse direktivbestemmelsene er gitt i NOU 2015: 10 kapittel 6 og 7. I dette kapittelet foreslår departementet nødvendige endringer i regnskapsloven for å gjennomføre direktivets bestemmelser om balanse og resultatregnskap.

3.4.2 Tilføydelse av delsummer

3.4.2.1 Gjeldende rett

Det følger av regnskapsloven § 6-3 første ledd at når den regnskapspliktiges forhold tilsier det, skal det i resultatregnskap og balanse foretas en ytterligere oppdeling av poster og tilføydelse av poster som ikke inngår i oppstillingsplanene.

3.4.2.2 EØS-rett

Artikkel 9 nr. 2 i det konsoliderte regnskapsdirektivet omhandler tilføydelse av poster og delsummer i resultatregnskapet, og erstatter fjerde direktiv artikkel 4 nr. 1, som er gjennomført i regnskapsloven § 6-3 første ledd. Bestemmelsen i det nye direktivet er noe endret ved at medlemsstatene skal tillate eller kreve tilføydelse av delsummer.

3.4.2.3 Utvalgets forslag

Utvalget behandler dette spørsmålet i NOU 2015: 10 kapittel 7.2.4. I tråd med utvalgets hovedprioritering om tydelig og lojal implementering av direktivet, foreslår utvalget at endringen om tilføydelse av delsummer innarbeides i en bestemmelse som viderefører § 6-3 i gjeldende regnskapslov.

3.4.2.4 Høringsinstansenes merknader

Det er ingen høringsmerknader til forslaget om tilføydelse av delsummer.

3.4.2.5 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering og foreslår at regnskapsloven endres slik at direktivendringen om at medlemsstatene skal tillate eller kreve tilføydelse av delsummer, reflekteres i lovbestemmelsen. Det vil etter dette fremgå av loven at når den regnskapspliktiges forhold tilsier det, skal det i resultatregnskap og balanse foretas en ytterligere oppdeling av poster, tilføydelse av poster og tilføydelse av delsummer som ikke inngår i oppstillingsplanene.

Det vises til forslag til endring av § 6-3 første ledd.

3.4.3 Nedskrivning av goodwill

3.4.3.1 Gjeldende rett

Goodwill er en immateriell verdi som for eksempel ligger i en virksomhets gode navn og rykte, kundekrets og tilsvarende. Det følger av regnskapsloven at goodwill er differansen mellom anskaffelseskost ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og gjeld i virksomheten. Goodwill skal vurderes etter vurderingsregelen for anleggsmidler i § 5-3.

Det følger av regnskapsloven § 5-3 at anleggsmidler skal vurderes til anskaffelseskost. Anleggsmidler som har begrenset økonomisk levetid, skal avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan. Videre skal anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nedskrivningen skal reverseeres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

3.4.3.2 EØS-rett

Det konsoliderte regnskapsdirektivet artikkel 12 nr. 6 omhandler nedskrivning av anleggsmidler, og er i hovedsak en videreføring av artikkel 35 nr. 1 bokstav c i fjerde direktiv. Artikkel 12 nr. 6 bokstav b krever at anleggsmidler skal verdijusteres slik at de gis «den lavest mulige verdi som de kan ha på balansedagen, dersom verdiforringelsen forventes å bli varig». Videre følger det av artikkel 12 nr. 6 bokstav d at måling til laveste verdi ikke lenger kan foretas dersom begrunnelsen for verdijusteringene ikke lenger er tilstede, eller sagt på

den måten som har vært benyttet i norsk regnskapsterminologi; nedskrivningen må reverseres. Ny i forhold til fjerde direktiv er bestemmelsen i artikkel 12 nr. 6 bokstav d som sier at bestemmelsen om reversering av nedskrivning ikke gjelder for goodwill. Denne direktivbestemmelsen er obligatorisk og må innarbeides i regnskapsloven.

Hovedregelen for avskrivning av goodwill er planmessig avskrivning over økonomisk levetid. Artikkel 12 nr. 11 i direktivet omhandler avskrivning av immaterielle eiendeler, og erstatter artikkel 37 i fjerde direktiv. Artikkel 12 nr. 11 annet ledd slår fast at i unntakstilfeller, der den utnyttbare levetiden for goodwill ikke kan anslås på en pålitelig måte, skal goodwill avskrives i løpet av en maksimumsperiode fastsatt av medlemsstaten. Maksimumsperioden skal være på minst fem år og høyst ti år, og avskrivningsperioden skal angis i notene til finansregnskapet. Det fulgte av fjerde direktiv artikkel 37 nr. 2 at goodwill skulle avskrives over maksimalt fem år, men det var en medlemsstatsopsjon til å tillate avskrivning av goodwill over en begrenset periode på mer enn fem år.

3.4.3.3 Utvalgets forslag

Utvalget behandler spørsmålet om goodwill i NOU 2015: 10 kapittel 6.2.2. Ifølge utvalget er det behov for å lovfeste regelen for maksimumsperiode for avskrivning av goodwill for de unntakstilfeller der den utnyttbare levetiden for goodwill ikke kan anslås på en pålitelig måte. Utvalget har forslått en bestemmelse i lovutkastet § 4-4 som ligger tett opp til forslaget om endret IFRS for SMEs.

3.4.3.4 Høringsinstansenes merknader

Deloitte mener at løsningen i IFRS for SMEs kan være hensiktsmessig for foretak med alminnelig regnskapsplikt. Det fremstår imidlertid som uklart om løsningen i IFRS for SMEs kan implementeres med den ordlyden som utvalget har foreslått i § 4-4, med mindre hensikten har vært at immaterielle eiendeler ikke kan ha ubegrenset økonomisk levetid. I så fall bør denne intensjonen klargjøres i forarbeidene eller direkte i lovteksten.

3.4.3.5 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering, og foreslår at regnskapslovens bestemmelse om goodwill endres slik at de nye direktivbestemmelsene reflekteres i loven. Det foreslås at goodwill

skal avskrives over maksimalt ti år, og at nedskrivning av goodwill ikke skal reverseres.

Se forslag til endring av regnskapsloven § 5-7.

3.4.4 Forskning og utvikling

3.4.4.1 Gjeldende rett

Ut fra alminnelig forståelse av sammenstillingsprinsippet er hovedregelen etter gjeldende regnskapslov å balanseføre utgifter til egen forskning og utvikling. Hovedregelen om balanseføring bekreftes av spesialbestemmelsen i regnskapsloven § 5-6, som slår fast at utgifter til egen forskning kan kostnadsføres.

3.4.4.2 EØS-rett

Det følger av det konsoliderte regnskapsdirektiv vedlegg III, under overskriften eiendeler C.I.1, at utviklingskostnader kan balanseføres i den utstrekning nasjonal lovgivning tillater at de føres som eiendeler. Det følger videre av direktivet artikkel 12 nr. 11 annet ledd at i unntakstilfeller, der den utnyttbare levetiden for utvikling ikke kan anslås på en pålitelig måte, skal utvikling avskrives i løpet av en maksimumsperiode fastsatt av medlemsstaten. Maksimumsperioden skal være på minst fem år og høyst ti år.

3.4.4.3 Utvalgets forslag

Utvalget omtaler direktivets artikkel 12 nr. 11 og endringer i forhold til fjerde direktiv om forskning og utvikling i NOU 2015: 10 kapittel 6.2.3. Utvalget viser til at det konsoliderte regnskapsdirektiv inneholder to endringer sammenlignet med fjerde direktiv. Utvalget fremholder at det nå for det første kun er utgifter til utvikling som kan balanseføres dersom nasjonal lovgivning tillater det, ikke utgifter til forskning. For det andre skal balanseført utviklingseiendel avskrives etter de samme bestemmelser som andre anleggsmidler, unntatt i tilfeller hvor den utnyttbare levetiden ikke kan anslås på en pålitelig måte. I slike unntakstilfeller skal medlemsstatene fastsette en maksimumsperiode for avskrivning, som skal være på minst fem år og høyst ti år.

Utvalget foreslår en bestemmelse om pliktig kostnadsføring av utgifter til forskning og utvikling, med adgang til balanseføring av utviklingsutgifter hvis det fremgår av regnskapsstandard, jf. lovutkastet § 4-7.

3.4.4.4 Høringsinstansenes merknader

Høgskolen i Buskerud og Vestfold (HBV) har (til utvalgets utkast til § 4-7 Forskning og utvikling i ny regnskapslov) blant annet fremholdt at forslaget til lov benytter begrepet egen forskning og utvikling, og at begrepet ikke er definert eller nærmere utredet av utvalget. I følge HBV er dette et eksempel på et område der utvalget med fordel kunne ha benyttet begrepet *internt utviklede immaterielle eiendeler* som benyttes i IFRS for SMEs 18.14.

Den norske Revisorforening (DnR) støtter utvalgets beslutning om at dagens spesialregel i regnskapsloven § 5-6 ikke videreføres i ny regnskapslov, og at den erstattes med en bestemmelse som tar utgangspunkt i at egen forskning og utvikling skal kostnadsføres.

3.4.4.5 Departementets vurdering

Departementet viser til at utgifter til egen forskning og utvikling kan kostnadsføres etter regnskapsloven § 5-6. Departementet viser videre til utvalgets uttalelse om at det konsoliderte regnskapsdirektivet ikke lenger åpner for at utgifter til egen forskning kan innregnes i balansen. Departementet foreslår på denne bakgrunn at regnskapsloven § 5-6 endres til at utgifter til egen forskning skal kostnadsføres, og at kostnader til egen utvikling kan kostnadsføres. Det medfører at balanseposten «forskning og utvikling» i § 6-2 første ledd A nr. 1 foreslås endret til «utvikling». Se lovforslaget om endring av § 6-2.

Departementet foreslår videre at det tas inn en bestemmelse i loven § 5-6 om avskrivning av balanseførte utviklingsutgifter i samsvar med direktivbestemmelsen.

Det vises til forslaget til endring av § 5-6.

3.4.5 Ekstraordinære poster

3.4.5.1 Gjeldende rett

Det følger av regnskapsloven § 6-1 for resultatregnskap etter art og av § 6-1 a for resultatregnskap etter funksjon, at ekstraordinære poster og skattekostnad på ekstraordinære poster skal inngå i oppstillingsplanen.

3.4.5.2 EØS-rett

Utvalget uttaler følgende om det konsoliderte regnskapsdirektivets behandling av ekstraordinære poster i NOU 2015: 10 kapittel 7.2.4:

«Det er gjort endringer i vedlegg V og VI i det konsoliderte regnskapsdirektivet sammenliknet med tilsvarende bestemmelser i fjerde direktiv. Disse innebærer at ekstraordinære poster ikke lenger er en del av direktivets resultatoppstilling.»

3.4.5.3 Utvalgets vurdering

Utvalget viser til at endringer i vedlegg V og VI til det konsoliderte regnskapsdirektivet innebærer at ekstraordinære poster ikke lenger er en del av direktivets resultatoppstilling. Utvalget bemerker at en hovedprioritering om tydelig og lojal implementering av direktivet, sammen med det faktum at ekstraordinære poster ikke lenger anvendes i standardene til IASB, gjør at utvalget foreslår at ekstraordinære poster og skattekostnad på ekstraordinære poster tas ut av resultatoppstillingene. Utvalget viser til at notene imidlertid vil inneholde krav om beløp og art av inntekter og utgifter som er av ekstraordinær størrelse eller betydning.

3.4.5.4 Høringsinstansenes merknader

Ingen høringsinstanser har uttalt seg om forslaget om å ta ut ekstraordinære poster og skattekostnad på ekstraordinære poster av resultatoppstillingene.

3.4.5.5 Departementets vurdering

Departementet legger til grunn at det konsoliderte regnskapsdirektivets oppstillingsplan for resultatregnskapet ikke inneholder ekstraordinære poster og skattekostnad på ekstraordinære poster, slik de gamle regnskapsdirektivene gjorde. Departementet slutter seg til utvalgets vurdering på dette punktet og foreslår at regnskapsloven endres for å hensynte direktivendringene.

Det vises til forslag til endringer i § 6-1 og § 6-1 a.

3.5 Noter til regnskapet

3.5.1 Innledning

Regnskapsloven kapittel 7 inneholder regler om noteopplysninger. Regnskapsloven § 7-1 inneholder generelle notekrav som kommer i tillegg til de mer spesielle notekravene i regnskapsloven §§ 7-2 flg. Regnskapsloven § 7-1 første ledd beskriver nærmere det systemet som er etablert for krav til noteopplysninger for ulike klasser av regnskapspliktige.

Det konsoliderte regnskapsdirektivet kapittel 4 (artikkel 15 til 18), inneholder bestemmelser om noter i årsregnskapet. Det er også notekrav i tilknytning til andre regler (eksempelvis vurderingsregler) i andre deler av direktivet. Direktivets artikkel 16 inneholder notekrav som gjelder for alle foretak, artikkel 17 gjelder for foretak som ikke er små foretak, mens artikkel 18 gjelder for store foretak. Til forskjell fra tidligere fjerde og syvende direktiv inneholder det konsoliderte direktivet en bestemmelse (artikkel 16 nr. 3) som begrenser omfanget av notekrav som medlemstatene kan pålegge små foretak. Se nærmere om artikkel 16 nr. 3 i avsnitt 3.5.5 nedenfor.

Regnskapslovutvalgets vurderinger av notekravene i direktivet er gitt i NOU 2015: 10 kapittel 8. Departementet behandler i det følgende notekrav etter nytt direktiv som ikke allerede følger av gjeldende rett.

3.5.2 Rekkefølge av noteopplysninger

3.5.2.1 Gjeldende rett

Det er ikke et krav etter regnskapsloven at notene til balansen og resultatregnskapet presenteres i samme rekkefølge som i balansen og resultatregnskapet.

3.5.2.2 EØS-rett

Det følger av det konsoliderte regnskapsdirektivet artikkel 15 at notene til balansen og resultatregnskapet skal presenteres i samme rekkefølge som postene i balansen og resultatregnskapet. Dette kravet gjelder imidlertid kun de notene som er omtalt i artikkel 16, 17 og 18, og som berører poster i resultatregnskapet og balansen. Direktivkravet i artikkel 15 gjelder for alle regnskapspliktige, også for små foretak.

3.5.2.3 Utvalgets forslag

Utvalget foreslår at det tas inn en egen bestemmelse i loven som regulerer rekkefølgen på noteopplysninger i samsvar med det som følger av direktivets artikkel 15. Utvalget foreslår at rekkefølgen kun skal reguleres for de noteopplysninger som berører poster i resultatregnskap og balanse, og som strengt tatt er begrenset til de notekrav som reguleres av kapittel 4 i det konsoliderte regnskapsdirektivet. Utvalget foreslår at bestemmelsen skal gjelde for alle regnskapspliktige, også for små foretak.

3.5.2.4 Høringsinstansenes merknader

Deloitte viser til utvalgets forslag om å innføre en pliktig rekkefølgebestemmelse for alle foretak, og fremholder at en fast rekkefølge på notene kan bidra til å øke sammenlignbarhet mellom foretak. *Deloitte* registrerer at notekravet følger av direktivets artikkel 15, men stiller likevel spørsmål ved om det er nødvendig og hensiktsmessig med et slikt notekrav for alle foretak, og mener at loven heller bør oppfordre det enkelte foretak til å strukturere notene på en måte som maksimerer nytten for egne brukere. *Deloitte* viser også til den senere tids utvikling internasjonalt, hvor det enkelte foretak selv gis anledning til å strukturere notesettet på en systematisk måte hensyntatt behovet for forståelighet og sammenlignbarhet.

Ingen øvrige høringsinstanser kan ses å ha gitt merknader til utvalgets forslag på dette punkt.

3.5.2.5 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering og foreslår at det konsoliderte regnskapsdirektivets krav i artikkel 15 følges opp med en bestemmelse i regnskapsloven om at noteopplysninger for poster i balanse og resultatregnskap skal ha samme rekkefølge som postene i oppstillingen for balanse og resultatregnskap. Departementet viser til at dette vil bidra til å øke sammenlignbarheten mellom foretak. Departementet legger i likhet med utvalget til grunn at kravet vil gjelde for alle regnskapspliktige, også for små foretak.

Det vises til forslag til ny § 7-1 a.

3.5.3 Bruttopresentasjon

3.5.3.1 Gjeldende rett

Det er ikke et krav etter regnskapsloven at eiendeler og forpliktelser eller inntekter og kostnader skal presenteres brutto.

3.5.3.2 EØS-rett

Det konsoliderte regnskapsdirektivet har som hovedregel at eiendeler og forpliktelser eller inntekter og kostnader skal presenteres brutto, jf. artikkel 6 nr. 1 bokstav g. Etter nr. 2 i samme artikkel er det åpnet for at medlemsstatene kan tillate eller kreve nettopresentasjon av eiendeler og forpliktelser eller inntekter og kostnader i særlige tilfeller. Dette forutsetter imidlertid at beløpene som nettopresenteres i resultat- og balanseoppstilling, presenteres brutto i note. Kravet om å

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

presentere beløpene brutto i note er nytt i forhold til fjerde og syvende direktiv. Notekravet i artikkel 6 nr. 2 gjelder for alle foretak, også for små foretak.

3.5.3.3 *Utvalgets forslag*

Utvalget har i sitt lovutkast foreslått å ta inn et alminnelig prinsipp om bruttopresentasjon etter regnskapsstandard. Utvalget foreslår derfor at det tas inn et notekrav som krever at den regnskapspliktige opplyser brutto beløp for eiendeler og forpliktelser eller inntekter og kostnader som er presentert netto i balanse- eller resultatoppstilling. Utvalget foreslår at bestemmelsen skal gjelde for alle regnskapspliktige, også små foretak.

3.5.3.4 *Høringsinstansenes merknader*

Ingen høringsinstanser har hatt merknader til dette.

3.5.3.5 *Departementets vurdering*

Departementet slutter seg til utvalgets vurderinger og foreslår at det tas inn en ny bestemmelse i regnskapsloven som krever at den regnskapspliktige i note opplyser brutto beløp for eiendeler og forpliktelser eller inntekter og kostnader som er presentert netto i resultat- eller balanseoppstilling. Departementets forslag gjennomfører notekravet i det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 6 nr. 2 og vil gjelde for alle foretak.

Det vises til forslag til ny § 7-7a.

3.5.4 **Hendelser etter balansedagen**

3.5.4.1 *Gjeldende rett*

Store foretak skal i note opplyse om forhold ved regnskapsårets slutt med betinget utfall, jf. regnskapsloven 7-33.

3.5.4.2 *EØS-rett*

Det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 17 nr. 1 bokstav q inneholder et krav om at det i note skal gis opplysninger om «arten av og den finansielle virkningen av vesentlige hendelser som har inntruffet etter balansedagen og som ikke gjenspeiles i resultatregnskapet eller balansen».

Notekravet gjelder i utgangspunktet kun for foretak som ikke er klassifisert som små foretak,

men ved bruk av medlemsstatsopsjon kan dette notekravet også gjøres pliktig for små foretak, jf. artikkel 16 nr. 2.

3.5.4.3 *Utvalgets forslag*

Utvalget viser i NOU 2015: 10 punkt 8.4.7 til at det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 17 nr. 1 bokstav q inneholder et krav om at det i note skal gis opplysninger om «arten av og den finansielle virkningen av vesentlige hendelser som har inntruffet etter balansedagen og som ikke gjenspeiles i resultatregnskapet eller balansen». Artikkel 17 nr. 1 bokstav q gjelder for regnskapspliktige som ikke er små foretak. Utvalget viser til at dette notekravet ikke følger eksplisitt av gjeldende regnskapslov, og at det i noen grad vil være overlappende med det notekrav som følger av regnskapsloven § 7-33 om betingede utfall, og også det notekrav som utvalget har foreslått når det gjelder usikkerhet om fortsatt drift. Utvalget viser til at det i artikkel 16 nr. 2 er en medlemsstatsopsjon som gir adgang til å kreve disse noteopplysningene også for små foretak, men utvalget har ikke funnet grunnlag for å kreve disse også for små foretak. Utvalget har i utkastet til ny lov § 6-46 foreslått en lovbestemmelse om hendelser etter balansedagen som skal gjelde for alle regnskapspliktige som ikke er små foretak, til gjennomføring av dette direktivkravet.

3.5.4.4 *Høringsinstansenes merknader*

Ingen av høringsinstansene har gitt merknader på dette punktet.

3.5.4.5 *Departementets vurdering*

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering og forslag til lovbestemmelse som gjennomfører kravet i direktivet om et notekrav om opplysninger om hendelser etter balansedagen. Departementet foreslår at bestemmelsen skal gjelde for alle regnskapspliktige som ikke er små foretak.

Det vises til forslag til ny § 7-7b.

3.5.5 **Lettelser i notekrav for små foretak**

3.5.5.1 *Gjeldende rett*

Regnskapsloven kapittel 7 inneholder regler om noteopplysninger. Regnskapsloven §§ 7-35 til 7-46 inneholder regler om noteopplysninger for små foretak.

3.5.5.2 EØS-rett

Det konsoliderte regnskapsdirektivet legger opp til forenklinger i notekrav for små foretak. Det følger av artikkel 16 nr. 3 at nasjonale myndigheter ikke kan kreve opplysninger fra små foretak utover det som kreves eller tillates direkte i direktivets artikkel 16.

3.5.5.3 Utvalgets forslag

Utvalget viser i NOU 2015: 10 til at det konsoliderte regnskapsdirektivet legger opp til forenklinger i notekrav for små foretak. Utvalget viser videre til at det er en adgang for medlemsstaten til å ta inn visse notekrav utover minstekravene, jf. direktivets artikkel 16 nr. 2. Utvalget har lagt stor vekt på forenklingshensynet til gruppen små foretak og uttaler at terskelen for å kreve ytterligere notekrav for denne klassen av regnskapspliktige må være høyere enn for andre klasser av regnskapspliktige. Som følge av dette har utvalget som utgangspunkt lagt seg på de minimumskrav som følger av direktivet, og ikke foreslått å benytte de medlemsstatsoppsjoner som følger av artikkel 16 nr. 2.

3.5.5.4 Høringsinstansenes merknader

Høringsinstansene som har uttalt seg om notekrav for små foretak, støtter i hovedsak utvalgets forslag.

3.5.5.5 Departementets vurdering

Departementet viser til at det konsoliderte regnskapsdirektivet legger opp til betydelige forenklinger i notekrav for små foretak. Det følger av artikkel 16 nr. 3 at nasjonale myndigheter ikke kan kreve opplysninger fra små foretak utover det som kreves eller tillates direkte i direktivets artikkel 16. Departementet har på denne bakgrunn foretatt en vurdering av direktivets krav opp mot regnskapslovens notebestemmelser og har identifisert behov for enkelte endringer i regnskapslovens notebestemmelser. Disse omtales nedenfor.

Ifølge regnskapsloven § 7-35 første ledd skal det gis opplysninger om anvendte regnskapsprinsipper. Lovbestemmelsen er mer omfattende enn hva som følger av direktivets artikkel 16 nr. 1 bokstav a. Denne direktivbestemmelsen krever kun at det opplyses om anvendte regnskapsprinsipper uten noen ytterligere spesifisering. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å tilpasse regnskapsloven § 7-35 første ledd til direkti-

vets artikkel 16 nr. 1 bokstav a. Det vises til forslaget til endring av § 7-35 første ledd.

I følge regnskapsloven § 7-35 annet ledd skal det opplyses om virkningen av endring av regnskapsprinsipp. Det er ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve regnskapsloven § 7-35 annet ledd.

Det følger av regnskapsloven § 7-35 fjerde ledd at dersom årsregnskapet presenteres i en annen valuta enn regnskapsvalutaen, skal regnskapsvalutaen og omregningskursen opplyses. Det er ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve regnskapsloven § 7-35 fjerde ledd.

Ifølge regnskapsloven § 7-36 første ledd skal det opplyses om foretaksnavn, forretningskontor, eierandel og stemmeandel for datterselskap, tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet. Artikkel 17 nr. 1 bokstav g i direktivet inneholder et liknende krav, men denne bestemmelsen gjelder ikke for små foretak. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve regnskapsloven § 7-36 første ledd.

Ifølge regnskapsloven § 7-36 annet ledd skal det for datterselskap og tilknyttet selskap gis opplysninger om egenkapitalen og resultatet ifølge siste årsregnskap. Det er ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av kravet i direktivet § 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve regnskapsloven § 7-36 annet ledd.

Ifølge regnskapsloven § 7-36 tredje ledd annet punktum skal det opplyses hvor en kan få utlevert konsernregnskapene. Denne lovbestemmelsen er identisk med direktivet artikkel 17 nr. 1 bokstav n, men denne direktivbestemmelsen gjelder ikke for små foretak. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve lovens § 7-36 tredje ledd annet punktum.

Ifølge regnskapsloven § 7-36 femte ledd skal det i konsernregnskapet opplyses om navnet på foretak der den regnskapspliktige selv eller gjennom datterselskaper eier så mange aksjer eller andeler at de representerer flertallet av stemmene i foretaket, men som ikke er datterselskap fordi det klart kan påvises at slikt eierskap likevel ikke gir bestemmende innflytelse, jf. loven § 1-3 annet ledd nr. 1. Det er ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vur-

dering nødvendig å oppheve lovens § 7-36 femte ledd.

Ifølge regnskapsloven § 7-36 syvende ledd skal morselskap som ikke utarbeider konsernregnskap, opplyse om transaksjoner med og mellom datterselskaper og interngevinst på disse. Denne lovbestemmelsen er noe mer omfattende enn hva som følger av direktivets artikkel 17 nr. 1 bokstav r. Denne direktivbestemmelsen inneholder ikke noe krav om å opplyse om interngevinster. Som følge av direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å endre lovens § 7-36 syvende ledd, slik at bestemmelsen ikke krever opplysninger om interngevinster.

Ifølge regnskapsloven § 7-37 første ledd skal det for hver kategori av finansielle instrumenter og varederivater som er vurdert etter lovens § 5-8, opplyses om anskaffelseskost, virkelig verdi og periodens resultatførte verdiendring. Denne lovbestemmelsen er noe mer omfattende enn hva som følger av direktivet artikkel 16 nr. 1 bokstav c i, som ikke inneholder noe krav om å opplyse om anskaffelseskost. Som følge av direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å endre lovens § 7-37 første ledd, slik at bestemmelsen ikke krever opplysninger om anskaffelseskost.

Ifølge regnskapsloven § 7-37 annet ledd skal det for finansielle anleggsmidler vurdert etter § 5-3 der balanseført verdi er høyere enn virkelig verdi, opplyses om balanseført verdi og virkelig verdi av den enkelte eiendelen eller en hensiktsmessig gruppering av eiendelene. Det er ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve lovens § 7-37 annet ledd.

Det følger av regnskapsloven § 7-38 annet ledd at dersom driftskostnadene ikke er spesifisert etter sin art i regnskapet, skal spesifisering foretas etter en nærmere angitt oppstilling. Det er ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve lovens § 7-38 annet ledd.

Det følger av regnskapsloven § 7-39 annet ledd at det skal opplyses om endring i avskrivningsplan. Det er ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve regnskapsloven § 7-39 annet ledd.

Det følger av regnskapsloven § 7-39 fjerde ledd at det blant annet skal opplyses om utgifter som har gått med til forskning og utvikling. Det er

ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve lovens § 7-39 fjerde ledd.

Det følger av regnskapsloven § 7-40 fjerde ledd at det skal opplyses hvilke forpliktelser som er dekket av andre avsetninger som nevnt i lovens § 6-2 D I nr. 3. Det er ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve lovens § 7-40 fjerde ledd.

Regnskapsloven § 7-42 har bestemmelser om opplysning om antall aksjer, aksjeeiere mv. Direktivets artikkel 17 nr. 1 bokstav h, i og j inneholder et liknende krav som i lovbestemmelsens første ledd, men direktivkravet gjelder ikke for små foretak. Lovbestemmelsens annet og tredje ledd har ingen parallell i direktivet. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve regnskapsloven § 7-42 første til tredje ledd.

Etter regnskapsloven § 7-43a skal det opplyses om foretaket er pliktig til å ha obligatorisk tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og om foretaket har pensjonsordning som oppfyller kravene etter denne loven. Det er ingen tilsvarende bestemmelse i direktivet. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve lovens § 7-43a.

Etter regnskapsloven § 7-44 skal det blant annet opplyses om de samlede utgifter til henholdsvis lønn, pensjonsforpliktelser og annen godtgjørelse til daglig leder og medlemmer av styret og bedriftsforsamlingen. Lovbestemmelsen har sin parallell i direktivets artikkel 17 nr. 1 bokstav d, men denne bestemmelsen gjelder ikke for små foretak. Det finnes videre et krav i artikkel 17 nr. 1 bokstav r, som krever at det opplyses om transaksjoner med nærstående parter. Ledende personer er å anse som nærstående parter, men direktivbestemmelsen antas ikke å hjemle opprettholdelse av lovens § 7-44, da små foretak er unntatt fra det mer spesifikke direktivkravet i artikkel 17 nr. 1 bokstav d. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det derfor etter departementets vurdering nødvendig å oppheve regnskapsloven § 7-44.

Etter regnskapsloven § 7-45 skal blant annet lån eller sikkerhetsstillelse til fordel for daglig leder og leder av styret, spesifiseres. Denne lovbestemmelsen er mer omfattende enn hva som følger av direktivets artikkel 16 nr. 1 bokstav e. Som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3 er det

derfor nødvendig å tilpasse lovbestemmelsen til direktivbestemmelsen. Departementet foreslår at lovens § 7-45 endres slik at ordlyden samsvarer med regnskapslovutvalgets forslag til § 6-27, se nærmere omtale i NOU 2015: 10 kapittel 8.2.28.

3.6 Unntak fra konsernregnskapsplikt

3.6.1 Gjeldende rett

Virksomhetssammenslutninger og konsernregnskap er regulert i en rekke bestemmelser i gjeldende regnskapslov. Årsregnskapet til et morselskap består av et selskapsregnskap og et konsernregnskap hvor konsernregnskapet skal omfatte morselskapet og alle datterselskapene, jf. regnskapsloven § 3-2 tredje ledd. Regnskapsloven §§ 3-6 flg. inneholder regler om konsernregnskapsplikt. Men regnskapsloven har også en rekke unntak fra konsernregnskapsplikt.

Regnskapsloven § 3-8 inneholder bestemmelser om utelatelse av datterselskap fra konsolidering. Det følger av § 3-8 første ledd at et datterselskap skal utelates fra konsolideringen etter § 3-2 tredje ledd hvis aksjene eller andelene i datterselskapet er anskaffet med sikte på midlertidig eie og holdes i påvente av salg. Videre følger det av § 3-8 annet ledd at datterselskap kan utelates fra konsolideringen dersom utelatelsen ikke har betydning for å bedømme konsernets stilling og resultat. Når det er flere datterselskaper som hver for seg kan utelates etter første punktum, skal de likevel tas med i konsolideringen dersom de samlet er av betydning for å bedømme konsernets stilling og resultat.

3.6.2 EØS-rett

Det konsoliderte regnskapsdirektivet (direktiv 2013/34/EU) kapittel 6 inneholder bestemmelser om konsernregnskapsplikt, konsolideringsutelatelse, regnskapsføring av virksomhetssammenslutninger, utarbeidelse av konsernregnskap, regnskapsføring av investering i datterforetak, tilknyttet foretak og deltakelse i felleskontrollert virksomhet og konsernets årsberetning. Utgangspunktet i direktivet er som nevnt at morforetaket og alle dets datterforetak skal konsolideres i konsernregnskapet, jf. artikkel 21.

Bestemmelsene om konsernregnskapsplikt er i all hovedsak gjennomført i norsk rett i regnskapsloven, men visse av unntaksbestemmelsene i direktivet følger ikke direkte av gjeldende regnskapslov. Dette gjelder blant annet et unntak fra konsolidering som følger av artikkel 23 nr. 10 bok-

stav b og som innebærer at hvis alle datterforetakene kan unnlates fra konsolideringsplikten, fordi ett eller flere av vilkårene nevnt i artikkel 23 nr. 9 er oppfylt, trenger ikke morforetaket å utarbeide konsernregnskap. Det følger av direktivets artikkel 23 nr. 9 at det ikke er nødvendig at et foretak, herunder et foretak av allmenn interesse, inngår i konsernregnskapet når minst ett av følgende vilkår er oppfylt:

- a) i de ytterst sjeldne tilfeller der opplysningene som er nødvendige for å utarbeide konsernregnskaper i samsvar med dette direktiv, ikke kan innhentes uten uforholdsmessig store kostnader og innen en rimelig frist,
- b) dette foretakets aksjer eller eiendeler utelukkende eies med sikte på senere avhendelse, eller
- c) alvorlige og langvarige begrensninger i vesentlig grad er til hinder for
 - i) morforetakets utøvelse av sine rettigheter over dette foretakets eiendeler
 - ii) utøvelsen av dette foretakets felles ledelse når det har slik tilknytning som nevnt i artikkel 22 nr. 7.

3.6.3 Utvalgets forslag

Det konsoliderte regnskapsdirektivets kapittel 6 om konsernregnskaper er vurdert av regnskapslovutvalget i NOU 2015: 10 kapittel 9. Utvalgets vurderinger av direktivbestemmelsene er gjort samlet uten å skille ut nye direktivbestemmelser i egne avsnitt.

Utvalget foreslår at det andre tilfellet av konsolideringsunntak i artikkel 23 nr. 10, om at det ikke er nødvendig å utarbeide konsernregnskap dersom alle datterforetakene kan unnlates fra konsolideringsplikten fordi ett eller flere av vilkårene nevnt i artikkel 23 nr. 9 er oppfylt, tas inn i regnskapsloven § 3-2 femte ledd.

Utvalget redegjør for konsolideringsutelatelse i NOU 2015: 10 kapittel 9.4. Utvalget foreslår bl.a. at det må formuleres bestemmelser om konsolideringsutelatelse i de tilfeller hvor det er tidsmessig svært vanskelig og uforholdsmessig kostbart å hente inn informasjon, og i de tilfeller hvor det er alvorlige og langvarige begrensninger som i vesentlig grad er til hinder for morforetakets utøvelse av sine rettigheter. Utvalget viser til at et ytterligere unntak fra konsolidering i direktivet gjelder hindringer i morforetakets innflytelse i datterforetaket.

Utvalget har foreslått at disse direktivbestemmelsene gjennomføres i utkastet til § 7-7 til ny regnskapslov.

3.6.4 Høringsinstansenes merknader

Deloitte viser i sitt høringssvar til at lovtkastets § 7-7 første ledd nr. 1 sier at et datterselskap kan utelates fra konsolideringen dersom det er særlig vanskelig og uforholdsmessig kostbart å innhente informasjon om datterforetaket. I direktivteksten i artikkel 23 nr. 9 a), er det presisert at dette kun gjelder *i ytterst sjeldne tilfeller*, men uten at denne teksten er tatt inn i utkastet til lovbestemmelse. *Deloitte* antar at dette er en inkurie. Uansett ser ikke *Deloitte* noen grunn til å ikke ta inn denne ordlyden i loven. Denne direktivteksten bør heller brukes for det den er verdt for å unngå at bestemmelsen, som etter *Deloitte*s vurdering ikke burde blitt innført, blir brukt som hjemmel for å utelate datterselskaper fra konsolidering i flere tilfeller enn det som er tiltenkt.

3.6.5 Departementets vurdering

Departementet viser til at det er behov for å endre regnskapsloven for å gjennomføre alle unntakene fra konsolidering i direktivet. Departementet slutter seg til utvalgets vurdering og foreslår at det andre tilfellet av konsolideringsunntak i artikkel 23 nr. 10, om at alle datterforetakene kan unnlates fra konsolideringsplikten, fordi ett eller flere av vilkårene nevnt i artikkel 23 nr. 9 er oppfylt, tas inn i regnskapsloven § 3-2 femte ledd. Det er etter departementets vurdering ikke nødvendig å foreta ytterligere endringer i regnskapsloven § 3-2 tredje, fjerde og femte ledd.

Departementet slutter seg videre til utvalgets vurderinger om at det er behov for å gjøre endringer i regnskapsloven slik at de nye direktivunntakene om utelatelse av datterselskap fra konsolidering fremkommer direkte av norsk rett. Departementet foreslår endringer i tråd med utvalgets utkast.

Departementet viser til høringsmerknaden fra *Deloitte* og presiserer at utelatelsen av datterselskap fra konsolideringen fordi det viser seg særlig vanskelig og uforholdsmessig kostbart å innhente informasjon om datterforetaket, kun gjelder i ytterst sjeldne tilfeller.

Det vises til forslag til endring i regnskapsloven § 3-2 femte ledd og § 3-8 første ledd.

3.7 Redegjørelse om samfunnsansvar

3.7.1 Gjeldende rett

Store foretak skal etter regnskapsloven § 3-3 c redegjøre for hva foretaket gjør for å integrere

hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, likestilling og ikke-diskriminering, sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter. Redegjørelsen skal minst inneholde opplysninger om retningslinjer, prinsipper, prosedyrer og standarder foretaket benytter for å integrere de nevnte hensynene i sine forretningsstrategier, i sin daglige drift og i forholdet til sine interessenter.

Foretak som har retningslinjer, prinsipper, prosedyrer og standarder som benyttes for å integrere de ovennevnte hensynene, skal i tillegg opplyse om hvordan foretaket arbeider for å omsette disse til handling, gi en vurdering av resultatene som er oppnådd som følge av arbeidet med å integrere hensynene i virksomheten, og opplyse om forventninger til dette arbeidet fremover. Foretak som ikke har slike retningslinjer, prinsipper, prosedyrer og standarder, skal opplyse om dette. Redegjørelsen om samfunnsansvar etter regnskapsloven § 3-3 c skal gis i årsberetningen eller i annet offentlig tilgjengelig dokument. Dersom redegjørelsen gis i annet offentlig tilgjengelig dokument, og foretaket har en plikt til å levere årsberetning, skal det opplyses i årsberetningen hvor dokumentet finnes offentlig tilgjengelig.

Kravet til store foretaks redegjørelse om samfunnsansvar ble tatt inn i regnskapsloven i 2013. Regnskapsloven § 3-3 c ble blant annet utformet for å ivareta forventede direktivkrav om rapportering om ikke-finansiell informasjon. På det tidspunktet bestemmelsen i regnskapsloven § 3-3 c ble utformet, forelå det et høringsutkast til et direktivtillegg om ikke-finansiell informasjon, COM (2013) 207, som senere, med visse justeringer, ble vedtatt som direktivet om ikke-finansiell rapportering. Gjeldende lovbestemmelse om redegjørelse om samfunnsansvar ivaretar derfor mange av opplysningskravene i direktivet om ikke-finansiell rapportering.

3.7.2 EØS-rett

Direktivet om ikke-finansiell rapportering (2014/95/EU) inneholder krav til ikke-finansiell redegjørelse i artikkel 19a og artikkel 29a. De to artiklene er innholdsmessig like, men med den forskjellen at artikkel 19a gjelder (mor)foretaket, mens artikkel 29a gjelder (med nødvendige tilpasninger) konsernet.

Det følger av artikkel 19a at store foretak som er foretak av allmenn interesse, og som på balansedagen overskrider kriteriet om et gjennomsnittlig antall på 500 ansatte i løpet av regnskapsåret, i

årsberetningen skal ta med en ikke-finansiell erklæring som inneholder opplysninger i det omfang som er nødvendig for å forstå foretakets utvikling, resultat og stilling samt virkningene av dets virksomhet, og som minst omhandler miljøspørsmål, sosiale spørsmål og personalspørsmål samt spørsmål om respekt for menneskerettighetene og om bekjempelse av korrupsjon. Erklæringen skal inneholde en kort beskrivelse av foretakets forretningsmodell, en beskrivelse av de strategiene foretaket følger i disse spørsmålene, herunder de framgangsmåtene for behørig aktsomhet som er gjennomført, resultatet av disse strategiene, de vesentlige risikoene knyttet til disse spørsmålene i forbindelse med foretakets virksomhet, herunder når det er relevant og rimelig, dets forretningsforbindelser, produkter eller tjenester som kan forventes å ha negativ virkning på disse områdene, og hvordan foretaket håndterer disse risikoene, samt de sentrale ikke-finansielle ytelsesindikatorer som er relevante for den aktuelle virksomheten.

Dersom foretaket ikke følger noen strategi på ett eller flere av de områdene, krever direktivet at den ikke-finansielle erklæringen skal inneholde en klar og begrunnet forklaring på dette.

Direktivet inneholder imidlertid også krav om annen forklarende og beskrivende informasjon som ikke er inkludert i regnskapsloven § 3-3c slik bestemmelsen lyder i dag, herunder at store foretak i årsberetningen skal utarbeide en redegjørelse om samfunnsansvar som inneholder opplysninger i det omfang som er nødvendig for forståelsen av foretakets utvikling, resultat, stilling og konsekvenser av foretakets virksomhet i forhold til spørsmål som gjelder miljø, sosiale forhold mv.

Direktivet inneholder i artikkel 19a nr. 1 fjerde ledd en bestemmelse om at medlemsstatene kan tillate at foretak i unntakstilfelle kan utelate å gi opplysninger som kan være til skade for foretakets konkurransemessige situasjon.

Det følger videre av direktivet art. 19 a nr. 1 tredje ledd at den ikke-finansielle erklæringen ved behov skal inneholde henvisninger og tilleggsforklaringer til beløp oppført i årsregnskapet.

Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at direktivet om ikke-finansiell rapportering er til revisjon i EU. Det er ventet at EU-kommisjonen vil legge frem forslag til revisjon i første kvartal 2021.

3.7.3 Utvalgets forslag

Utvalget viser i NOU 2016: 11 til at gjeldende lovbestemmelse om redegjørelse om samfunnsansvar fastsatt i 2013, i noen grad ble utformet for å

ivareta forventede direktivkrav om ikke-finansiell informasjon. Utvalget viser videre til at direktivet om ikke-finansiell rapportering også inneholder krav om annen forklarende og beskrivende informasjon som etter utvalgets vurdering ikke er inkludert i regnskapsloven § 3-3c slik bestemmelsen lyder i dag, herunder at store foretak i årsberetningen skal utarbeide en redegjørelse om samfunnsansvar som inneholder opplysninger i det omfang som er nødvendig for forståelsen av foretakets utvikling, resultat, stilling og konsekvenser av foretakets virksomhet i forhold til spørsmål som gjelder miljø, sosiale forhold mv.

Utvalget foreslår en ny bestemmelse (utkast til § 9-6) som skal gjennomføre artikkel 19 a i direktivet om ikke-finansiell rapportering. Utvalget har valgt en ordlyd på bestemmelsen i lovutkastet som ligger tett opp mot ordlyden i direktivet. Utvalget uttaler videre følgende:

«For utvalget fremstår det som nokså åpenbart at det er et uferdig regelsett som medlemslandene er pålagt å gjennomføre ved endringsdirektivet. Mange av begrepene som brukes i det, som «performance» og «business model», er velkjent fra skriftlig fremstilling av økonomiske forhold, men de har ikke et entydig og omforent innhold. Begreper som «environmental, social and employee matters» kan også defineres vidt eller mer snevert. For de rapporteringspliktige vil bestemmelsen slik den nå er formulert, gi opphav til en del tvil om hva som skal til for å oppfylle den. At bestemmelsen ikke er ment å fungere uten nærmere veiledning, fremgår for så vidt av direktivteksten. Slik veiledning er imidlertid under utvikling, og i påvente av en nærmere konkretisering er det en fordel at norsk lovtekst er formulert tilnærmet likt med direktivet.»

Utvalget viser videre til at artikkel 19a nr. 1 fjerde ledd åpner for at medlemsstatene kan tillate at foretak i unntakstilfelle kan utelate å gi opplysninger som kan være til skade for foretakets konkurransemessige situasjon. Utvalget har valgt å foreslå et slikt unntak. Også Sverige og Danmark har tatt inn unntaket fra opplysningskravet. I Danmark har de pålagt foretakene å opplyse om de har benyttet seg av unntaket i sin redegjørelse om samfunnsansvar.

3.7.4 Høringsinstansenes merknader

Flere av høringsinstansene har uttalt seg om rapportering om samfunnsansvar.

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Amnesty International oppsummerer med at rapportering om samfunnsansvar har en viktig funksjon, og bør styrkes i ny lov. Kravet til hvilke selskaper som må rapportere på samfunnsansvar, må utvides, ikke reduseres. Overskriften på paragrafen bør inneholde begrepet samfunnsansvar, eller menneskerettigheter, miljø og korrupsjon. Kravene til hva rapporteringen bør inneholde bør, etter Amnesty Internationals syn, ikke legges på et absolutt minimumsnivå.

Initiativ for etisk handel (IEH) har kommet med tilsvarende hørings svar som Amnesty International. Det samme har *Plan International Norge*

Fairtrade Norge viser blant annet til at når man er pliktig til å rapportere på noe, vil man naturlig få et økt fokus på det og ofte oppsøke kunnskap. Økt fokus og kunnskap kan føre til handling, og ergo kan krav til rapportering om samfunnsansvar føre til sterkere innsats på området. Regnskapslovens krav til rapportering om samfunnsansvar bør, etter Fairtrade Norges oppfatning, styrkes. De fremholder videre at paragrafen bør være så tydelig at det blir enkelt for foretakene å vite hva som skal rapporteres.

BI Handelshøyskolen mener at bestemmelsen bør ha overskriften «Samfunnsansvar», da det er dette lovforslaget omhandler og er det begrepet som EU benytter.

Klima- og miljødepartementet reiser i sitt hørings svar blant annet spørsmål til forslaget om å begrense plikten til å gi informasjon om samfunnsansvar til store foretak som også er av allmenn interesse og har over 500 årsverk i regnskapsåret. KLP fremholder også i sitt hørings svar at alle allmenaksjeselskaper bør omfattes av rapporteringskrav om samfunnsansvar.

Professor dr. juris Beate Sjøfjell m. fl. fremholder i sitt hørings svar blant annet at det samlede forslaget om ny regnskapslov mangler ambisjoner og visjoner når det gjelder å påvirke næringsliv og investorer i bærekraftig retning. Om rekkevidden av reglene viser de til at ved å fjerne rapporteringskrav for selskaper under en viss størrelse, risikerer man at virksomhetens størrelse eller form tilpasses for å unngå rapporteringskrav. De fremholder også at det er flere svakheter i utvalgets forslag til implementering av EU-reglene om såkalt «ikke-finansiell»-rapportering, blant annet er kravet til aktsomhetsvurdering (due dilligence) ikke med.

Den norske Revisorforening (DnR) mener det er nødvendig at brukernes behov for denne type opplysninger («ikke-finansiell redegjørelse») utredes nærmere. DnR viser blant annet til at bruker-

mønstre og behov for selskapsinformasjon har endret seg, og vil fortsette å endre seg i betydelig grad.

3.7.5 Departementets vurdering

Departementet deler høringsinstansenes vurdering av at rapportering om samfunnsansvar har en viktig funksjon. Departementet viser til at kravet til store foretaks redegjørelse om samfunnsansvar som følger av regnskapsloven § 3-3 c, for en stor del allerede gjennomfører krav i direktivet om ikke-finansiell rapportering. Regnskapsloven § 3-3 c ble blant annet utformet for å ivareta forventede direktivkrav om rapportering om ikke-finansiell informasjon. På det tidspunktet bestemmelsen i regnskapsloven § 3-3 c ble utformet, forelå det et høringsutkast til et direktivtillegg om ikke-finansiell informasjon COM (2013) 207, som senere, med visse justeringer, ble vedtatt som direktivet om ikke-finansiell rapportering. Regnskapslovutvalget har avdekket at det er enkelte elementer i de aktuelle bestemmelsene i direktivet (artikkel 19a og 29a) som ikke er gjennomført i norsk rett, eller ikke nødvendigvis kommer tydelig nok frem av regnskapsloven § 3-3 c.

Departementet deler utvalgets vurdering av at det er behov for å gjøre enkelte justeringer i gjeldende lovbestemmelse om redegjørelse om samfunnsansvar i regnskapsloven § 3-3 c for å ivareta opplysningskravene i direktivet om ikke-finansiell-rapportering. Dette gjelder både krav om annen forklarende og beskrivende informasjon som ikke er inkludert i regnskapsloven § 3-3 c slik bestemmelsen lyder i dag, samt en mulighet for foretakene til i unntakstilfeller å utelate informasjon som kan være til skade for foretakets konkurransemessige situasjon. I likhet med hva som er tilfelle i Danmark, foreslår departementet at foretakene må opplyse om de har benyttet seg av unntaket i sin redegjørelse om samfunnsansvar. Departementet presiserer at det skal legges en høy terskel til grunn for anvendelse av unntaksbestemmelsen.

Departementet foreslår at bestemmelsen i regnskapsloven § 3-3 c gis en utforming som i større grad reflekterer oppbyggingen av bestemmelsen i direktivet. Virkeområdet til regnskapsloven foreslås ikke endret. Redegjørelsesplikten etter regnskapsloven § 3-3 c gjelder store foretak, jf. regnskapsloven § 1-5.

Det vises til forslag til endringer i regnskapsloven § 3-3 c.

Departementet viser for øvrig til pkt. 3.7.2 om EØS-rett hvor det fremkommer at direktivet om

ikke-finansiell rapportering er til revisjon i EU. Det er ventet at EU-kommisjonen vil legge frem forslag til revidert direktiv tidlig i 2021. Endringer i direktivet som vedtas i EU, vil være EØS-relevante. Dersom EU gjør endringer i direktivets bestemmelser om ikke-finansiell erklæring, vil det kunne oppstå et behov for å justere bestemmelsen om redegjørelse om samfunnsansvar i regnskapsloven § 3-3 c ytterligere. Finansdepartementet vil i så fall komme nærmere tilbake til dette.

3.8 Redegjørelse om foretaksstyring

3.8.1 Gjeldende rett

Det følger av regnskapsloven § 3-3 b at regnskapspliktige med Norge som hjemstat etter verdipapirhandelloven § 5-4 og med verdipapirer notert på regulert marked, i årsberetningen eller i dokument det er henvist til i årsberetningen, skal redegjøre for sine prinsipper og sin praksis vedrørende foretaksstyring. Plikten til å redegjøre for foretaksstyring gjelder tilsvarende for allmennaksjeselskaper med aksjer som bare er notert på en autorisert markedsplass utenfor EØS-området. Redegjørelsen skal blant annet inneholde en angivelse av anbefalinger og regelverk om foretaksstyring som foretaket er omfattet av eller for øvrig velger å følge. Regnskapsloven § 3-3 b gjennomfører krav som følger av det konsoliderte regnskapsdirektivet artikkel 20.

3.8.2 EØS-rett

Artikkel 20 i det konsoliderte regnskapsdirektivet (direktiv 2013/34/EU) inneholder krav til redegjørelse om foretaksstyring.

Artikkelbestemmelsen viderefører tidligere krav i artikkel 46a i fjerde direktiv, som er gjennomført i regnskapsloven § 3-3 b. Det er i tillegg gjennom det konsoliderte regnskapsdirektivet innført et nytt krav om å opplyse om foretakets retningslinjer for likestilling og mangfold med hensyn til for eksempel alder, kjønn og utdannings- og yrkesbakgrunn for sammensetning av styre, ledelses- og kontrollorganer og deres eventuelle underutvalg. Dette følger av artikkel 20 nr. 1 bokstav g). Bestemmelsen krever videre opplysning om mål for retningslinjene, hvordan de har blitt gjennomført og virkningen av dem i rapporteringsperioden. Dersom foretaket ikke anvender slike retningslinjer, skal dette begrunnes i redegjørelsen.

3.8.3 Utvalgets forslag

Utvalget vurderer redegjørelse om foretaksstyring i utredningen NOU 2016: 11 kapittel 3.6.8. Etter utvalgets vurdering ivaretar gjeldende § 3-3 b i regnskapsloven opplysningskravene som følger av direktivets artikkel 20 «Erklæring om foretaksstyring» og artikkel 29 «Konsolidert årsberetning» på en god måte.

Utvalget viser imidlertid til at direktivet i artikkel 20 nr. 1 bokstav g) inneholder et nytt krav om å opplyse om foretakets retningslinjer for likestilling og mangfold. Utvalget har foreslått en ny bestemmelse i loven med krav til at redegjørelsen om foretaksstyring skal inneholde en beskrivelse av foretakets retningslinjer for likestilling og mangfold med hensyn til for eksempel alder, kjønn og utdannings- og yrkesbakgrunn for sammensetning av styre, ledelses- og kontrollorganer og deres eventuelle underutvalg. Denne bestemmelsen er ny i forhold til gjeldende lov, og implementerer artikkel 20 nr. 1 bokstav g) i endringsdirektivet. Utvalget foreslår videre at opplysninger om mål for retningslinjene, hvordan de har blitt gjennomført og virkningen av dem i rapporteringsperioden, skal fremgå av redegjørelsen. Hvis foretaket ikke har slike retningslinjer, skal dette begrunnes. Utvalgets forslag fremkommer av utkast til § 9-4 første ledd nr. 8

3.8.4 Høringsinstansenes merknader

Ingen høringsinstanser har hatt merknader til utvalgets forslag om foretaks redegjørelse om foretaksstyring.

3.8.5 Departementets vurdering

Departementet viser i likhet med utvalget til at det konsoliderte regnskapsdirektivets bestemmelse om redegjørelse om foretaksstyring i all hovedsak er gjennomført i regnskapsloven § 3-3 b. Departementet slutter seg til utvalgets vurderinger av at det likevel er et behov for å ta inn et nytt krav i loven om at foretakene må opplyse om foretakets retningslinjer for likestilling og mangfold med hensyn til for eksempel alder, kjønn og utdannings- og yrkesbakgrunn for sammensetning av styre, ledelses- og kontrollorganer og deres underutvalg. Dersom foretaket ikke har slike retningslinjer, skal dette begrunnes. Departementet foreslår en ny bestemmelse i regnskapsloven § 3-3 b nr. 9 som er i tråd med utvalgets utkast.

3.9 EØS-komiteens beslutninger med tilpasninger

3.9.1 Vurdering

EØS-komiteen vedtok henholdsvis 30. oktober 2015 (EØS-komitebeslutning 293/2015) og 5. februar 2016 (EØS-komitebeslutning 39/2016) å innlemme direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU i EØS-avtalen. Norge deltok i beslutningene med forbehold om Stortingets samtykke.

Gjennomføring av EØS-komiteens beslutninger om innlemmelse av de to direktivene i norsk rett krever lovendringer, og Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger er nødvendig i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd. Forslag til lovendringer som gjennomfører de to direktivene i norsk rett, er omtalt i denne proposisjonen.

EØS-komitebeslutningene om innlemmelse av direktivene 2013/34/EU og 2014/95/EU, følger som trykte vedlegg til proposisjonen i uoffisiell norsk oversettelse. Tilsvarende gjelder uoffisielle norske oversettelser av rettsaktene som er omfattet av de samme EØS-komitebeslutningene.

Departementet ber om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktivene 2013/34/EU og 2014/95/EU i norsk rett.

3.9.2 Omtale av EØS-komiteens beslutninger

EØS-komiteslutning nr. 293/2015 av 30. oktober 2015 om innlemmelse av direktiv 2013/23/EU inneholder en fortale og fire artikler med tekniske EØS-tilpasninger og sedvanlige bestemmelser om

gyldigheten av den norske språkversjonen og ikrafttredelse av beslutningen. Det kan nevnes at det av artikkel 1 i beslutningen fremgår at direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning: «Med hensyn til Island og Norge skal konvertering av beløp fra euro til nasjonalvaluta gjøres ved bruk av vekselkursen som er kunngjort av sentralbanken som er ansvarlig for den nasjonale valutaen».

EØS-komitebeslutning nr. 39/2016 av 5. februar 2016 om innlemmelse av direktiv 2014/95/EU inneholder en fortale og fire artikler med tekniske EØS-tilpasninger og sedvanlige bestemmelser om gyldigheten av den norske språkversjonen og ikrafttredelse av beslutningen.

I beslutningene tilpasses fristene i direktivene til de fristene som inntreer senest av datoene som følger av direktivene eller når EØS-komitebeslutningene trer i kraft. Det følger av EØS-komitebeslutning nr. 293/2015 artikkel 3 at beslutningen trer i kraft 1. november 2015, forutsatt at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt. Det følger av EØS-komitebeslutning nr. 39/2016 artikkel 3 at beslutningen trer i kraft 6. februar 2016, forutsatt at alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt, eller på den dag da EØS-komiteens beslutning nr. 293/2015 av 30. oktober 2015 trer i kraft, alt etter hva som inntreffer sist.

3.9.3 Konklusjon

Både direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU er EØS-relevante, og Finansdepartementet anbefaler at Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktivene med tilpasningstekster i EØS-avtalen.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

4.1 Til forslaget om endringer i verdipapirhandelloven

Departementet legger til grunn at plikt til å holde årsrapport og halvårsrapport offentlig i ti år, mot fem etter dagens regler, vil kunne medføre noe økte kostnader til å gjennomgå rutiner og systemer for å foreta tilpasningen.

Det foreslås forskriftshjemler til å gjennomføre fremtidige regler om et felles tilknytningspunkt for OAMene i EØS hos ESMA og et felles rapporteringsformat. Løsningen vil antakelig medføre enklere informasjonstilgang for investorene som vil finne informasjonspliktige opplysninger for alle utstederne som har noterte, omsettelige verdipapirer på regulerte markeder i EØS på ett sted, og i standardisert format.

Dette vil medføre behov for utvikling av felles tekniske løsninger innen EØS. Det vil dermed kunne påløpe utviklingskostnader for OAMene og nasjonale myndigheter.

Kravet om rapporteringsformat vil påføre utstederne engangskostnader og deretter årlige kostnader.

Departementet legger til grunn at endringene i reglene om hjem- og vertsstatsregulering ikke vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

4.2 Til forslaget om endringer i regnskapsloven

Departementet viser til at det kun foreslås få endringer, som i hovedsak antas å ha begrenset økonomisk og administrativ effekt både for foretakene og for myndighetene. Norske foretak som opererer i et internasjonalt miljø, er tjent med en regnskapsregulering som gir internasjonalt gjenkjennbare regnskaper, fordi sammenliknbare regnskaper er mer egnet til å kommunisere foretakenes stilling på tvers av jurisdiksjoner enn regnskaper med mange nasjonale særtrekk. Dette har betydning for foretakenes evne til å tiltrekke seg kapital og til å oppnå gunstige avtaler med utenlandske partnere. Svært mange norske foretak opererer internasjonalt, og moderate forbedringer for de enkelte foretak kan gi gevinster av betydning for foretakene samlet.

Departementets forslag om å utvide foretakenes rapportering om foretaksstyring i regnskapsloven § 3-3 b ved å kreve at foretakene må å opplyse om sine retningslinjer for likestilling og mangfold (se kapittel 3.8), samt innføre noe utvidet redegjørelse for samfunnsansvar i § 3-3 c, antas isolert sett eventuelt å kunne påføre disse foretakene noe økte omkostninger.

Lettelsen i notekrav for små foretak vil innebære forenklinger for disse foretakene og vil medføre reduserte kostnader for disse.

5 Merknader til de enkelte bestemmelsene

5.1 Til endringer i lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandelloven)

Til § 2-4 femte og sjette ledd

I definisjonen i *femte og sjette* ledd inntas en henvisning til verdipapirhandelloven § 8-1 etter verdipapirmarkedsforordningen for å lette brukernes tilgang til forordningsteksten. Forordningen er gjennomført i verdipapirhandelloven § 8-1 og angitt der med den norske korttittelen «verdipapirmarkedsforordningen» (eng. MiFIR), forordningsnummer (EU) nr. 600/2014 og lenke.

Til § 2-7 femte ledd

I verdipapirhandelloven § 2-7 femte ledd rettes forkortelsen av multilateral handelsfasilitet fra «MFH» til «MHF».

Til § 3-8 annet ledd nr. 2

Endringen innebærer en oppretting av skrivefeil.

Til § 5-4

I *første ledd* endres henvisningen fra §§ 5-5 til 5-11 til §§ 5-5 til 5-10. Paragraf 5-11 ble opphevet ved lov 22. juni 2012 nr. 35 uten at henvisningen ble rettet.

Endringene i *tredje ledd* innebærer at utsteder ikke lenger kan velge hjemstat der utsteders verdipapirer tilbys offentligheten for første gang. Etter endringen kan utsteder bare velge hjemstat der verdipapirene søkes notert. Formålet med endringen er å legge bedre til rette for at hjemstaten skal være en stat hvor utsteder har et reelt tilknytningsforhold.

I tillegg erstattes begrepet «instrumenter» med begrepet «omsettelige verdipapirer». Dette er en rent språklig endring.

I *fjerde ledd* presiseres det at valget av hjemstat gjelder med mindre de omsettelige verdipapirene ikke lenger er opptatt til handel på regulert marked i EØS. Presiseringen er rent språklig og medfører ikke materielle endringer.

Femte ledd gjennomfører rapporteringsdirektivets nye regler om utsteders adgang til å velge ny hjemstat innenfor EØS. Formålet med endringen er å legge til rette for at hjemstaten skal være en stat hvor utsteder har et reelt tilknytningsforhold.

Sjette ledd gir regler om offentliggjøring av hjemstat som før sto i verdipapirforskriften, samt om utsteders plikt til å opplyse tilsynsmyndighetene om valget. Sistnevnte bestemmelse er ny og tar sikte på å lette tilsynsmyndighetenes arbeid.

Syvende ledd gjennomfører nye bestemmelser om at utsteder som ikke velger hjemstat, får tildelt hjemstat(er). Formålet er å sikre at alle utstedere av omsettelige verdipapirer i EØS er underlagt betryggende tilsyn.

I *åttende ledd første punktum* endres EØS-land til EØS-stat. I annet punktum endres henvisningen fra §§ 5-5 til 5-11 til §§ 5-5 til 5-10. Paragraf 5-11 ble opphevet ved lov 22. juni 2012 nr. 35 uten at henvisningen ble rettet.

I *niende ledd* legges Det europeiske finansielle stabiliseringsfond (EFSF) og tilsvarende ordninger opprettet for å tilby midlertidig finansiell bistand til stater som har euro som valuta, til de institusjonene som ikke omfattes av bestemmelsene som gjennomfører rapporteringsdirektivet. I første setning erstattes ordet «verdipapirfond» med ordet «verdipapirfondsandeler» for å rette opp en inkurie.

I *tiende ledd* presiseres det at §§ 5-5 til 5.14, og regler gitt i medhold av disse bestemmelsene, gjelder tilsvarende for egenkapitalbevis, så langt de passer.

I *ellevte ledd* presiseres det at departementet kan vedta forskrifter om fullharmoniserte krav til rapporteringsformat for årsrapporter.

Se omtale i kapittel 2.3.5.

Til § 5-5

I *første ledd tredje punktum* endres perioden utsteder skal sørge for å holde årsrapporten offentlig fra fem til ti år. Dette er en fullharmonisert regel etter rapporteringsdirektivet.

I *åttende ledd* utvides adgangen til å gi forskrifter til å omfatte rapporteringsformat for årsrap-

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

port. Det foreligger i dag ingen regler om rapporteringsformat. Bestemmelsen endres for å kunne gjennomføre regler om felles rapporteringsformat for årsrapporter i EØS.

Se omtale i kapittel 2.4.5.

Til § 5-6

I *første ledd tredje punktum* endres perioden utsteder skal sørge for å holde årsrapporten offentlig fra fem til ti år. Dette er en fullharmonisert regel.

Forskriftshjemmelen i *sjetten ledd annet punktum* er omarbeidet. Hensikten er at det skal kunne utarbeides ytterligere regler om delårsregnskaer, herunder kvartalsrapporter, på de vilkår som er fastsatt i unntaksbestemmelsen i rapporteringsdirektivet artikkel 3.

Se omtale i kapittel 2.4.5.

Til § 5-8

Fjerde ledd om krav til offentliggjøring av lån og *sjetten ledd* om innsending av vedtekter, oppheves i samsvar med endringer i rapporteringsdirektivet.

Se omtale i kapittel 2.4.5.

Til § 5-9 sjetten ledd første punktum

Endringen innebærer en oppretting av skrivefeil.

Til § 5-12 femte ledd annet punktum

Bestemmelsens *femte ledd* er endret slik at forskriftshjemmelen utvides til å omfatte regler om et felles europeisk tilknytningspunkt for de ulike OAMene («officially appointed mechanism») i EØS. Det er fastsatt at ESMA innen 2018 skal opprette et slikt tilknytningspunkt. Nærmere regler skal gis i tekniske reguleringsstandarder blant annet om felles tekniske løsninger, som best kan innarbeides i norsk rett i forskrifter.

Se omtale i kapittel 2.5.5.

Til § 8-1

Overskriften i bestemmelsen endres til å lyde «verdipapirmarkedsforordningen». Det er gjennomgående i loven vist til forordning (EU) nr. 600/2014 (MiFIR) angitt ved den norske korttittelen «verdipapirmarkedsforordningen». Denne forordningen er gjennomført i verdipapirhandeloven § 8-1, herunder angitt med norsk korttittel, forordningsnummer og lenke.

Til § 9-10 tredje ledd

Intern omorganisering føyes til som moment da det ved en feil har vært utelatt

Til § 9-14 annet ledd første punktum

Endringer i *første ledd annet punktum* innebærer en oppretting av henvisning. I *annet ledd første punktum* endres begrepet til *virkedager* i stedet for *arbeidsdager* for enhetlig begrepsbruk i loven.

Til § 9-20

Siste del av setningsleddet i § 9-20 om tilslutning til utenrettslig tvisteløsningsordning oppheves for å unngå dobbelregulering med verdipapirhandeloven § 10-24.

Til § 9-21 nytt annet ledd og tredje ledd

I *annet ledd* inntas det en henvisning til § 9-33 om filialetablering i EØS, tilsvarende som § 9-22 lød før endringen 1. januar 2019.

I nytt *tredje ledd* inntas det en bestemmelse om filialetablering utenfor EØS slik den lød før 1. januar 2019, og ved en inkurie ikke ble videreført.

5.2 Til endringer i lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. (regnskapsloven)

Til ny § 1-10

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 2 nr. 16, hvor det er en definisjon av begrepet «vesentlig». Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.3.3.

Til § 3-2 femte ledd

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 23 nr. 10, om at datterforetak under visse forutsetninger kan unntas fra konsolideringsplikt. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.6.5.

Til § 3-3 b annet ledd ny nr. 9

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 20, som inneholder krav om redegjørelse om foretaksstyring. Det tas inn et tilleggskrav i bestemmelsen om at foretakene må opplyse om foretakets retningslinjer for likestilling og mangfold med hensyn til for eksem-

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

pel alder, kjønn og utdannings- og yrkesbakgrunn for sammensetning av styre, ledelses- og kontrollorganer og deres undervalg. Dersom foretaket ikke har slike retningslinjer, skal dette begrunnes.

Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.8.5.

Til § 3-3 c

Endringer i bestemmelsen gjennomfører enkelte gjenstående elementer i kravet til ikke-finansiell redegjørelse som følger av direktivet om ikke-finansiell rapportering artikkel 19a nr. 1 og artikkel 29a nr. 1. Bestemmelsen gjelder store foretak, jf. regnskapsloven § 5-1. Bestemmelsen er endret slik at den er bygget opp mer i oversstemmelse med direktivets oppbygging.

Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.7.5.

Til § 3-8 første ledd nytt annet punktum

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 23 nr. 9, som krever at det inntas bestemmelser om unntak fra konsolidering i visse tilfeller.

Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.6.5.

Til § 5-4 annet ledd nytt annet punktum

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 2 nr. 7, om at distribusjonsutgifter ikke inngår i anskaffelseskost ved tilvirkning.

Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.3.2.5.

Til § 5-6

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 12. nr. 11, om at utgifter til egen forskning skal kostnadsføres. Det foreslås også tatt inn en bestemmelse om avskrivning av balanseførte utviklingsutgifter i samsvar med direktivbestemmelsen.

Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.4.4.5.

Til § 5-7 nytt tredje og fjerde punktum

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 12 nr. 6 og artikkel 12 nr. 11, om at reversering av nedskrivning ikke gjelder for goodwill.

Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.4.3.5.

Til § 6-1 og § 6-1a

Endringene foreslås for å hensynta endring i direktivet om at oppstillingsplan for resultatregnskapet ikke inneholder ekstraordinære poster og skattekostnad på ekstraordinære poster, slik de gamle regnskapsdirektivene gjorde. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.4.5.

Til § 6-2 første ledd post A

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 12 nr. 11. Bestemmelsen endres fra at utgifter til «egen forskning og utvikling» kan kostnadsføres, til at utgifter til «egen forskning» kan kostnadsføres. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.4.4.

Til § 6-3 første ledd

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 9 nr. 2, ved at medlemsstatene skal tillate eller kreve tilføyelse av delsummer i resultatregnskapet. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.4.2.

Til ny § 7-1a

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 15, og gjennomfører direktivkrav om at noter presenteres i samme rekkefølge som postene i oppstillingen for balanse og resultatregnskap. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.5.2.

Til ny § 7-7a

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 6 nr. 2, om at det tas inn et notekrav som krever at den regnskapspliktige, også små foretak, opplyser brutto beløp for eiendeler og forpliktelser eller inntekter og kostnader som er presentert netto i balanse eller resultatoppstilling. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.5.3.

Til ny § 7-7 b

Bestemmelsen gjennomfører det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 17 nr. 1 bokstav q, med notekrav som gjelder opplysninger om hen-

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

delsler etter balansedagen. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.5.4.

Til § 7-35

Bestemmelsens *første ledd* endres om følge av krav i det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 16 nr. 1 bokstav a. Bestemmelsen endres slik at det kun kreves at det opplyses om anvendte regnskapsprinsipper uten noen ytterligere spesifisering. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.5.5.5.

Annet og fjerde ledd foreslås opphevet som følge av krav i direktivets artikkel 16 nr. 3. Se nærmere omtale i kapittel 3.5.5.5.

Til § 7-36

Paragraf 7-36 *første, annet, tredje og femte ledd* foreslås opphevet som følge av krav i direktivets artikkel 16 nr. 3. Se nærmere omtale i kapittel 3.5.5.5. Som følge av direktivkravet i artikkel 17 nr. 3 endres § 7-36 syvende ledd (*nytt fjerde ledd*), slik at det kun kreves opplysning om transaksjoner med og mellom datterselskaper, og ikke om interngevinst på disse. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.5.5.5.

Til § 7-37 første og annet ledd

Lovbestemmelsens *første ledd* er mer omfattende enn hva som følger av det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 16 nr. 1 bokstav c, og endres slik at lovbestemmelsen ikke krever opplysninger om anskaffelskost.

Annet ledd foreslås opphevet som følge av krav i direktivets artikkel 16 nr. 3. Se nærmere omtale i kapittel 3.5.5.5.

Til § 7-38 annet ledd

Bestemmelsen foreslås opphevet som følge av krav i direktivets artikkel 16 nr. 3. Se nærmere omtale i kapittel 3.5.5.5.

§ 7-39 annet ledd og fjerde ledd

Bestemmelsens *annet og fjerde ledd* foreslås opphevet som følge av krav i direktivets artikkel 16 nr. 3. Se nærmere omtale i kapittel 3.5.5.5

Til § 7-40 fjerde ledd

Bestemmelsen foreslås opphevet som følge av krav i direktivets artikkel 16 nr. 3. Se nærmere omtale i kapittel 3.5.5.5.

Til § 7-42 første til tredje ledd

Bestemmelsene foreslås opphevet som følge av krav i direktivets artikkel 16 nr. 3. Se nærmere omtale i kapittel 3.5.5.5.

Til § 7-43 a

Bestemmelsen foreslås opphevet som følge av kravet i direktivets artikkel 16 nr. 3. Se nærmere omtale i kapittel 3.5.5.5.

Til § 7-44

Bestemmelsen foreslås opphevet som følge av krav i direktivets artikkel 16 nr. 3. se nærmere omtale i kapittel 3.5.5.5.

Til § 7-45

Lovbestemmelsen er slik den lyder mer omfattende enn hva som følger av det konsoliderte regnskapsdirektivets artikkel 16 nr. 1 bokstav e, og endres slik at den tilpasses denne direktivbestemmelsen. Bestemmelsen er nærmere omtalt i kapittel 3.5.5.5.

5.3 Til endringer i andre lover

Til endringen i lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse § 10-6 annet ledd

Endringen innebærer en oppdatering av henvisning til verdipapirhandelloven.

Til endringen i lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven) § 15-14 første ledd bokstav b

Endringen innebærer en oppdatering av henvisning til verdipapirhandelloven.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Til endringen i lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond (verdipapirfondloven) § 2-10 tredje og fjerde punktum

Innføringen av et *nytt tredje punktum* i bestemmelsen er en kodifisering av gjeldende praksis og medfører ingen materiell endring. *Tidligere tredje punktum nytt fjerde punktum* er samsvarende med verdipapirhandelloven § 10-22 første ledd siste punktum vedrørende agenters tilknytning til verdipapirforetak.

Til endringene i lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond

Endringen i § 1-2 bokstav k er en følge av at bestemmelsene om profesjonell investor er flyttet fra verdipapirforskriften til nye bestemmelser i verdipapirhandelloven, og innebærer ingen materiell endring.

Endringen i § 1-2 bokstav l er en følge av at verdipapirhandelloven har fått en egen bestem-

melse om klassifisering av ikke-profesjonelle kunder, og innebærer ingen materiell endring.

Endringen i § 7-3 er en følge av at bestemmelsen er delt opp slik at kravene til god forretningskikk er flyttet til verdipapirhandelloven § 10-9 og kravene til vurdering av egnethet er flyttet til verdipapirhandelloven § 10-15.

Til endringen i lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern § 20-20 annet ledd annet punktum

Endringen innebærer oppretting av en henvisningsfeil.

Til endringen i lov 17. juni 2016 nr. 30 om EØS-finans-tilsyn § 7

Bestemmelsen oppheves. Paragraf 7 inneholdt endring i verdipapirhandelloven § 13-6a som nå er erstattet av verdipapirhandelloven § 17-1.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU i samsvar med et vedlagt forslag.

A Forslag

til lov om endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring)

I

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse gjøres følgende endring:

§ 10-6 annet ledd første punktum skal lyde:
Når verdipapirforetaket får ansvar overfor kjøperen etter verdipapirhandelloven § 16-1, kan foretaket søke regress hos dem som har fått utbetalt noe av kjøpesummen såfremt ansvaret ikke skyldes forhold på foretakets side.

II

I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskaper m.v. gjøres følgende endringer:

Ny § 1-10 skal lyde:

§ 1-10 Vesentlig opplysning

En opplysning er vesentlig dersom utelatelsen eller feil i slike opplysninger med rimelighet kan forventes å påvirke beslutninger som brukere tar på grunnlag av foretakets årsregnskap. Enkeltposters vesentlighet skal vurderes i sammenheng med andre tilsvarende poster.

§ 3-2 femte ledd skal lyde:

Et morselskap kan unnlate å utarbeide konsernregnskap hvis samtlige av selskapets datterselskaper både hver for seg og samlet er av uvesentlig betydning, eller samtlige av foretakets datterforetak kan utelates fra konsolidering etter § 3-8.

§ 3-3 b annet ledd nr. 8 skal lyde:

8. vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalvis,

§ 3-3 b annet ledd ny nr. 9 skal lyde:

9. en beskrivelse av foretakets retningslinjer for likestilling og mangfold med hensyn til for eksempel

alder, kjønn og utdannings- og yrkesbakgrunn for sammensetning av styre, ledelses- og kontrollorganer og deres eventuelle underutvalg. Mål for retningslinjene, hvordan de har blitt gjennomført og virkningen av dem i rapporteringsperioden skal opplyses. Hvis foretaket ikke har slike retningslinjer, skal dette begrunnes.

§ 3-3 c første til sjette ledd skal lyde:

§ 3-3 c Redegjørelse om samfunnsansvar

Store foretak skal utarbeide en redegjørelse om samfunnsansvar som minst omhandler miljø, sosiale forhold, arbeidsmiljø, likestilling og ikke-diskriminering, overholdelse av menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser. Opplysningene skal gis i det omfang som er nødvendig for å forstå foretakets utvikling, resultat, stilling og konsekvenser av foretakets virksomhet.

Redegjørelsen skal minst inneholde:

- a) en beskrivelse av foretakets forretningsmodell,*
- b) en beskrivelse av foretakets retningslinjer for håndtering av forhold som nevnt i første ledd første punktum, herunder gjennomførte aktsomhetsvurderinger,*
- c) virkninger av retningslinjene,*
- d) de vesentlige risikoene knyttet til foretakets virksomhet som omhandler forhold som nevnt i første ledd første punktum. Der det er relevant og vesentlig, skal det opplyses om forretningsforbindelser, produkter eller tjenester som kan forventes å ha negativ påvirkning på forhold som nevnt i første ledd første punktum, samt hvordan foretaket håndterer disse risikoene,*
- e) resultatindikatorer som er relevante for foretakets virksomhet.*

Dersom foretaket ikke har retningslinjer for håndtering av forhold som nevnt i første ledd første punktum skal dette begrunnes.

Redegjørelsen skal ved behov inneholde henvisninger og tilleggsforklaringer til størrelser som er oppført i årsregnskapet.

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Opplysninger om fremtidig utvikling eller forhold som det forhandles om, kan utelates fra redegjørelsen dersom styret mener at offentliggjøring vil være til alvorlig skade for foretakets forretningsmessige situasjon, forutsatt at en slik utelatelse ikke vil være til hinder for foretakets utvikling, resultat, stilting og konsekvenser av dets virksomhet.

Redegjørelse etter denne paragrafen kan utarbeides i samsvar med et rammeverk for slik rapportering fastsatt nasjonalt, av den Europeiske Union eller av et annet organ. Dersom utarbeidelsen er i samsvar med et slikt rammeverk, skal det opplyses om hvilket rammeverk som er benyttet. Departementet kan i forskrift fastsette nærmere krav til slik rapportering, herunder krav om at det skal gis tilleggsopplysninger i foretakets årsberetning.

Nåværende § 3-3 c fjerde til syvende ledd blir nye syvende til tiende ledd, hvor åttende ledd skal lyde:

Redegjørelse etter denne paragrafen skal gis i årsberetningen eller i annet offentlig tilgjengelig dokument. Dersom redegjørelsen gis i annet offentlig tilgjengelig dokument, og foretaket har plikt til å levere årsberetning, skal det opplyses i årsberetningen hvor dokumentet finnes offentlig tilgjengelig. Redegjørelsen skal gis senest samtidig med avgivelse av årsberetningen.

§ 3-8 første ledd nytt annet punktum skal lyde:
Et datterselskap kan utelates fra konsolidering hvis det er særlig vanskelig og uforholdsmessig kostbart å hente inn informasjon om datterselskapet innen en rimelig frist, eller det foreligger alvorlige og langvarige begrensninger som i vesentlig grad er til hinder for morforetakets utøvelse av sine rettigheter.

§ 5-4 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:
Distribusjonsutgifter inngår ikke i anskaffelseskost ved tilvirkning.

Nåværende annet ledd annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 5-6 skal lyde:

§ 5-6 *Forskning og utvikling*

Utgifter til egen forskning skal kostnadsføres. Utgifter til egen utvikling kan kostnadsføres. Balanseførte utviklingsutgifter skal vurderes etter vurderingsregelen for anleggsmidler i § 5-3. Dersom den økonomiske levetiden for balanseførte utviklingsutgifter ikke kan anslås pålitelig, skal balanseførte utviklingsutgifter avskrives over maksimalt ti år.

§ 5-7 nytt tredje og fjerde punktum skal lyde
Dersom den økonomiske levetiden for goodwill ikke kan anslås pålitelig, skal goodwill avskrives over maksimalt ti år. Nedskrivning av goodwill skal ikke reverseres.

§ 6-1 første ledd nr. 19 til 21 skal lyde:

19 *Resultat før skattekostnad*

20 *Skattekostnad*

21 *Årsresultat*

§ 6-1 første ledd nåværende nr. 22 til 24 oppheves.

§ 6-1 a første ledd nr. 14 til 16 skal lyde:

14. *Resultat før skattekostnad*

15. *Skattekostnad*

16. *Årsresultat*

§ 6-1 a første ledd 17 til 19 oppheves.

§ 6-2 første ledd post A. Anleggsmidler I. nr. 1 skal lyde:

1. *Utvikling*

§ 6-3 første ledd skal lyde:

Når den regnskapspliktiges forhold tilsier det, skal det i resultatregnskap og balanse foretas en ytterligere oppdeling av poster, tilføyelser av poster og tilføyelse av delsummer som ikke inngår i oppstillingsplanene.

Ny § 7-1 a skal lyde:

§ 7-1 a *Rekkefølge*

Noteopplysninger for poster i balanse og resultatregnskap skal ha samme rekkefølge som postene i oppstillingen for balanse og resultatregnskap.

Ny § 7-7 a skal lyde:

§ 7-7 a *Bruttopresentasjon*

Det skal opplyses om bruttobeløp for eiendeler og forpliktelse, samt inntekter og kostnader som presenteres netto i resultat- eller balanseoppstilling.

Ny § 7-7 b skal lyde:

§ 7-7 b *Hendelser etter balansedagen*

Det skal opplyses om arten og den økonomiske virkningen av vesentlige hendelser som har inntruffet etter balansedagen, og som ikke er regnskapsført i resultatregnskap eller balanse.

§ 7-35 første ledd skal lyde:

Det skal gis opplysninger om anvendte regnskapsprinsipper.

§ 7-35 nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 7-35 annet og fjerde ledd oppheves.

§ 7-36 Konsern, tilknyttet selskap m.v. skal lyde:

Regnskapspliktig som er datterselskap, skal opplyse om foretaksnavn og forretningskontor for morselskap som utarbeider konsernregnskap der den regnskapspliktige inngår i konsolideringen.

Dersom datterselskap er utelatt fra konsolideringen etter § 3-8, skal dette opplyses og begrunnes.

For investering som regnskapsføres etter egenkapitalmetoden, skal det opplyses om anskaffelseskost og balanseført egenkapital på anskaffelsestidspunktet. For hver investering skal det opplyses om inngående balanse, inntektsført resultat, andre endringer i løpet av året og utgående balanse. Det skal opplyses om merverdier og goodwill samt avskrivning av merverdier og goodwill.

Morselskap som ikke utarbeider konsernregnskap, skal opplyse om transaksjoner med datterselskaper og internergevinst på disse.

For fordringer, annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld skal det angis det samlede beløp som gjelder foretak i samme konsern, tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet. § 6-6 annet ledd om sammenligningstill gjelder tilsvarende.

Det skal opplyses om samlet forpliktelse i form av pantstillelse, annen sikkerhetsstillelse og garantier til fordel for foretak i samme konsern.

§ 7-37 første ledd skal lyde:

For hver kategori av finansielle instrumenter og varederivater som er vurdert etter § 5-8, skal det opplyses om *virkelig verdi* og periodens resultatførte verdiendring. Det skal i tillegg gis opplysninger om vesentlige opplysninger som ligger til grunn for vurderingen.

§ 7-37 annet ledd oppheves.

§ 7-38 annet ledd oppheves.

Nåværende § 7-38 tredje ledd blir nytt annet ledd.

§ 7-39 annet og fjerde ledd oppheves. Nåværende tredje og femte ledd blir nye annet og tredje ledd.

§ 7-40 fjerde ledd oppheves.

§ 7-42 første til tredje ledd oppheves.

Nåværende fjerde til sjetten ledd blir nye første til tredje ledd.

§ 7-43 a og § 7-44 oppheves.

§ 7-45 skal lyde:

§ 7-45 *Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer, aksjeeiere m.v.*

Det skal opplyses om samlede lån til og samlet sikkerhetsstillelse til fordel for medlemmer av styret med angivelse av rentesats, hovedvilkår og eventuelle tilbakebetalte, avskrevne eller frafalte beløp. Det samme gjelder for medlemmer av annet administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.

III

I lov 17. juni 2005 nr. 67 om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav gjøres følgende endring:

§ 5-14 første ledd bokstav b skal lyde:

b) verdipapirforetak (jf. verdipapirhandelloven § 2-7 første ledd) og andre som har penger til forvaltning, og

IV

I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 2-4 femte ledd og sjette ledd skal lyde:

(5) Med sertifikater menes finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirmarkedsforordningen artikkel 2 nr. 1 punkt 27, *jf. § 8-1.*

(6) Med strukturerte finansielle produkter menes finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirmarkedsforordningen artikkel 2 nr. 1 punkt 28, *jf. § 8-1.*

§ 2-7 femte ledd skal lyde:

Med multilateral handelsfasilitet eller *MHF* menes et multilateralt system som legger til rette for kobling i systemet av flere tredjeparters kjøps- og salgsinteresser i finansielle instrumenter i samsvar med objektive handelsregler, slik at det kan inngås bindende handel.

§ 3-8 annet ledd nr. 2 skal lyde:

2. transaksjoner som inngås eller handelsordre som inngis i tilknytning til enhver form for *villedende* atferd, eller

§ 5-4 skal lyde:

(1) §§ 5-5 til 5-10 gjelder for utstedere av omsettelige verdipapirer som er opptatt til handel på regulert marked når Norge er hjemstat etter bestemmelsen her.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

(2) Norge er hjemstat for utsteder fra EØS som har forretningskontor her, dersom utsteder

1. har utstedt aksjer, eller

2. har utstedt gjeldsinstrumenter hvis pålydende verdi per enhet er mindre enn 1 000 euro, eller tilsvarende verdi i annen valuta.

(3) Norge er hjemstat for utsteder fra land utenfor EØS som har utstedt *omsettelige verdipapirer* som nevnt i annet ledd nr. 1 eller 2, *dersom verdipapirene er opptatt til handel på norsk regulert marked og utsteder har valgt Norge som hjemstat frem til ny hjemstat er valgt og offentliggjort etter femte og sjette ledd.*

(4) Norge er hjemstat for utsteder som ikke er omfattet av annet og tredje ledd, dersom utsteder har valgt Norge som hjemsted. Slik utsteder må enten ha forretningskontor i Norge eller ha sine omsettelige verdipapirer opptatt til handel på norsk regulert marked. Valget av Norge som hjemstat etter denne bestemmelsen skal gjelde i minst tre år, med mindre de omsettelige verdipapirene ikke lenger er opptatt til handel på regulert marked *eller ny hjemstat er valgt og offentliggjort etter femte og sjette ledd.*

(5) *Utsteder som nevnt i tredje og fjerde ledd som ikke lenger har verdipapirer tatt opp til handel på norsk regulert marked, men som har sine verdipapirer tatt opp til handel på regulert marked i en eller flere andre EØS-stater, kan velge ny hjemstat blant en av disse statene eller den staten der utsteder har sitt forretningskontor i EØS*

(6) *Utsteder skal offentliggjøre sin hjemstat etter annet til femte ledd på samme måte som nevnt i § 5-12. I tillegg skal utsteder opplyse om sin hjemstat til tilsynsmyndighetene i hjemstaten, vertsstaten eller vertsstatene og staten der utsteder har sitt forretningskontor i EØS.*

(7) *Dersom utstedere som nevnt i tredje og fjerde ledd ikke offentliggjør sin hjemstat innen en frist på tre måneder fra datoen utsteders omsettelige verdipapirer første gang blir opptatt til notering på et regulert marked, skal utsteder ha Norge som hjemstat frem til et eventuelt etterfølgende valg av en annen EØS-stat har blitt offentliggjort av utsteder.*

(8) *Norge er vertsstat for utsteder med annen EØS-stat som hjemstat hvis omsettelige verdipapirer er opptatt til handel på norsk regulert marked. Utstedere med Norge som vertsstat skal følge hjemstatens lovgivning for så vidt gjelder forholdene regulert i §§ 5-5 til 5-10.*

(9) §§ 5-5 til 5-10 gjelder ikke for stat, regional eller lokal myndighet i stat, internasjonalt offentlig organ eller organisasjon som minst en EØS-stat er medlem i, EØS-sentralbank og Den europeiske

sentralbank, *samt Det europeiske finansielle stabiliseringsfond og tilsvarende ordninger opprettet for å tilby midlertidig finansiell bistand til stater som har euro som valuta. §§ 5-5 til 5-10* gjelder heller ikke for utsteder som bare utsteder gjeldsinstrumenter hvis pålydende er minst 100 000 euro eller tilsvarende beløp i annen valuta, eller for utstedere av verdipapirfondsandeler. Departementet kan i forskrift gjøre ytterligere unntak fra §§ 5-5 til 5-10, samt gi regler om lovens anvendelse for verdipapirfond.

(10) *Dersom ikke annet fremgår av den enkelte bestemmelse, gjelder §§ 5-5 til 5-14 og regler fastsatt i medhold av disse bestemmelsene tilsvarende for egenkapitalbevis så langt det passer.*

(11) Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om virkeområde i forskrift, herunder regler om offentliggjøring av valg av hjemstat etter fjerde ledd

§ 5-5 første ledd tredje punktum skal lyde:

Utstederen skal sørge for at årsrapporten forblir offentlig i minst *ti* år.

§ 5-5 åttende ledd første punktum skal lyde:

(8) Departementet kan i forskrift fastsette regler om innhold, utarbeidelse, *offentliggjøring og rapporteringsformat for årsrapport* og om ansvarlige personer som nevnt i annet ledd nr. 3.

§ 5-6 første ledd tredje punktum skal lyde:

Utsteder skal sørge for at halvårsårsrapport forblir offentlig i minst *ti* år.

§ 5-6 sjette ledd andre punktum skal lyde:

Departementet kan i forskrift fastsette krav om ytterligere delårsrapportering, inkludert delårsregnskaper, *samt om innhold, avleggelse og offentliggjøring av delårsregnskaper.*

I § 5-8 oppheves fjerde og sjette ledd.

Nåværende femte ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 5-9 sjette ledd første punktum skal lyde:

(6) Aksjeutsteder kan bruke elektronisk kommunikasjon når meldinger, varsler, informasjon, dokumenter, underretninger og lignende skal gis til en aksjeeier, dersom aksjeeier *uttrykkelig* har godtatt dette.

§ 5-12 femte ledd nytt annet punktum skal lyde:

Departementet kan fastsette forskrifter om tilknytning til et felles europeisk tilknytningspunkt for offi-

sielt utpekte lagringsmekanismer for lagringspliktig informasjon.

Overskriften til § 8-1 skal lyde:

Verdipapirmarkedsforordningen

§ 9-10 tredje ledd skal lyde:

Personer som nevnt i første ledd i et verdipapirforetak som er å anse som vesentlig vurdert ut fra størrelse, *intern organisering* og virksomhetens art, omfang og kompleksitet, kan kun inneha én av følgende kombinasjoner av stillinger og verv samtidig:

1. én stilling som daglig leder kombinert med to styreverv,
2. fire styreverv.

§ 9-14 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder etter mottak av opplysninger som angitt i *tredje ledd*.

§ 9-14 annet ledd første punktum skal lyde:

Finanstilsynet skal vurdere meldingen innen 60 *virkedager*, regnet fra det tidspunktet Finanstilsynet har bekreftet mottak av meldingen og opplysninger som angitt i § 9-3 tredje ledd.

§ 9-20 skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi regler om *klagebehandling*.

§ 9-21 nytt annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Verdipapirforetak som har tillatelse til å yte investeringstjenester, kan yte slike tjenester i annen EØS-stat etter reglene i § 9-33.

(3) Verdipapirforetak kan etter tillatelse fra Finanstilsynet etablere filial eller datterselskap utenfor EØS-området.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

V

I lov 25. november 2011 nr. 44 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

§ 2-10 nytt tredje punktum skal lyde:

Agenten kan være tilknyttet bare ett forvaltningsselskap.

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum og skal lyde:

Bestemmelsene gitt i eller i medhold av verdipapirhandelloven § 10-22 annet til *fjerde* ledd gjelder tilsvarende så langt de passer.

VI

I lov 20. juni 2014 nr. 28 om forvaltning av alternative investeringsfond gjøres følgende endringer.

§ 1-2 bokstav k skal lyde:

k) profesjonell investor: profesjonell kunde som nevnt i *verdipapirhandelloven § 10-6*, eller kunde som behandles som profesjonell etter *verdipapirhandelloven § 10-7*, *jf. § 10-8*

§ 1-2 bokstav l skal lyde:

l) ikke-profesjonell investor: *ikke-profesjonell kunde som nevnt i verdipapirhandelloven § 10-7*.

§ 7-3 første ledd skal lyde:

Ved markedsføring av alternative investeringsfond til ikke-profesjonelle investorer skal krav til *vurdering av egnethet* som nevnt i verdipapirhandelloven § 10-15 første ledd med tilhørende forskrifter overholdes.

VII

I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern skal § 20-20 annet ledd annet punktum lyde:

Erverv av aksjer eller egenkapitalbevis som følge av krisetiltak gir ikke tilbudsplikt etter verdipapirhandelloven kapittel 6.

VIII

I lov 17. juni 2016 nr. 30 om EØS-finanstilsyn gjøres følgende endring:

I § 7 oppheves ny § 13-6 a i nr 1 om endringer i lov 29. juni 2007 om verdipapirhandel.

IX

1. Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. De ulike deler av loven kan settes i kraft til ulik tid.
2. Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

B

Forslag

til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU.

Vedlegg 1

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak, om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 50 nr. 1, under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité²,

i samsvar med den ordinære regelverksprosedyren³ og

ut fra følgende betraktninger:

1) Dette direktivet tar hensyn til Kommisjonens program for bedre regelverksutforming, særlig kommisjonsmeldingen med tittelen «Smart Regulation in the European Union», som tar sikte på å utforme og innføre regelverk av høyeste kvalitet samtidig som nærhetsprinsippet og forholdsmessighetsprinsippet overholdes og det sikres at de administrative byrdene står i forhold til de fordelene de gir. Kommisjonsmeldingen med tittelen «Think Small First – Small Business Act for Europe», som ble vedtatt i juni 2008 og revidert i februar 2011, anerkjenner den sentrale rollen små og mellomstore bedrifter (SMB-er) spiller i Unionens økonomi, og tar sikte på å forbedre den generelle tilnærmingen til entreprenørskap og forankre «tenk smått først»-prinsippet («think small first») i utformingen av politikk, fra regelverksutforming til offentlig tjenesteyting. På sitt møte 24. og 25. mars 2011 uttrykte Det europeiske råd tilfredshet med Kommisjonens intensjon om å legge fram en «akt for det indre marked» («Single Market Act») med til-

tak som skaper vekst og arbeidsplasser og fører til konkrete resultater for borgerne og næringslivet.

Kommisjonsmeldingen med tittelen «Single Market Act», som ble vedtatt i april 2011, foreslår å forenkle fjerde rådsdirektiv 78/660/EØF av 25. juli 1978 med hjemmel i traktatens artikkel 54 paragraf 3 bokstav g) om årsregnskaper for visse selskapsformer⁴ og sjuende rådsdirektiv 83/349/EØF av 13. juni 1983 med hjemmel i traktatens artikkel 54 paragraf 3 bokstav g) om konsoliderte regnskaper⁵ (regnskapsdirektivene) når det gjelder forpliktelser knyttet til finansiell informasjon, og å redusere de administrative byrdene, særlig for SMB-er. «Europa 2020-strategien» for intelligent, bærekraftig og inkluderende vekst tar sikte på å redusere de administrative byrdene og forbedre forretningsklimaet, særlig for SMB-er, og fremme internasjonaliseringen av SMB-er. På sitt møte 24. og 25. mars 2011 oppfordret Det europeiske råd også til å redusere den samlede regelverksbyrden, særlig for SMB-er, både på unionsplan og på nasjonalt plan, og foreslo tiltak for å øke produktiviteten, som fjerning av byråkratiske hindringer og forbedring av rammerglene for SMB-er.

2) Europaparlamentet vedtok 18. desember 2008 en ikke-regelverksresolusjon om regnskapskrav med hensyn til små og mellomstore selskaper, særlig svært små enheter⁶, som slo fast at regnskapsdirektivene ofte er en stor byrde for små og mellomstore selskaper, og særlig for svært små enheter, og anmodet Kommisjonen om å fortsette sitt arbeid med å revidere de nevnte direktivene.

² EUT C 181 av 21.6.2012, s. 84.

³ Europaparlamentets holdning av 12. juni 2013 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 20. juni 2013.

⁴ EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11.

⁵ EFT L 193 av 18.7.1983, s. 1.

⁶ EUT C 45 E av 23.2.2010, s. 58.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- 3) Samordningen av nasjonale bestemmelser om oppstilling av og innhold i årsregnskaper og årsberetninger, målegrunnlagene som benyttes, samt offentliggjøring av dokumentene, særlig for visse typer foretak med begrenset ansvar, er spesielt viktig for å beskytte aksjeeiere, deltakere og tredjeparter. For disse foretakstypene er det nødvendig at samordningen skjer samtidig på disse områdene, dels etter som visse foretak driver virksomhet i mer enn én medlemsstat, og dels fordi slike foretak ikke gir tredjeparter annen sikkerhet enn selskapsformuen.
- 4) Årsregnskaper tjener flere formål og er ikke bare en kilde til opplysninger for investorer i kapitalmarkeder, men gjør også rede for tidligere transaksjoner og forbedrer foretaksstyringen. Unionens regnskapsregelverk må sikre en rimelig balanse mellom interessene til mottakerne av finansregnskaper og foretakenes interesse av ikke å bli belempret med urimelige rapporteringskrav.
- 5) Dette direktivets virkeområde bør omfatte visse foretak med begrenset ansvar, som allmennaksjeselskaper og private aksjeselskaper. I tillegg er det et betydelig antall ansvarlige selskaper og kommandittselskaper der alle deltakere med ubegrenset ansvar er stiftet som allmennaksjeselskaper eller private aksjeselskaper, og slike ansvarlige selskaper og kommandittselskaper bør derfor være underlagt samordningstiltakene fastsatt i dette direktivet. Dette direktivet bør også sikre at ansvarlige selskaper og kommandittselskaper omfattes av direktivets virkeområde når deltakere i slike selskaper som ikke er stiftet som private aksjeselskaper eller allmennaksjeselskaper, faktisk har begrenset ansvar for selskapets forpliktelser fordi dette ansvaret er begrenset av andre foretak innenfor dette direktivets virkeområde. Utelukkelsen av ideelle organisasjoner fra dette direktivets virkeområde er forenlig med dets formål, i samsvar med artikkel 50 nr. 2 bokstav g) i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV).
- 6) Virkeområdet for dette direktivet bør være prinsippbasert og sikre at det ikke er mulig for et foretak å utelukke seg selv fra virkeområdet ved å opprette en konsernstruktur som inneholder flere lag av foretak som er etablert i eller utenfor Unionen.
- 7) Bestemmelsene i dette direktivet bør bare få anvendelse i den utstrekning de ikke er uforenlige eller i strid med bestemmelser om finansiell rapportering for visse typer foretak eller bestemmelser vedrørende fordelingen av et foretaks kapital som er fastsatt i andre gjeldende rettsakter vedtatt av en eller flere union-sinstitusjoner.
- 8) Det bør dessuten fastsettes likeverdige minstekrav på unionsplan med hensyn til hvilken finansiell informasjon konkurrerende foretak bør gjøre tilgjengelig for offentligheten.
- 9) Årsregnskaper bør utarbeides på et forsiktig grunnlag og bør gi et pålitelig bilde av et foretaks eiendeler og forpliktelser, finansielle stilling og resultat. I unntakstilfeller kan det hende at et finansregnskap ikke gir et slikt pålitelig bilde når bestemmelser i dette direktivet anvendes. For å gi et pålitelig bilde bør foretaket i slike tilfeller fravike slike bestemmelser. Medlemsstatene bør kunne definere slike unntakstilfeller og fastsette de relevante særlige reglene som får anvendelse i disse tilfellene. Slike unntakstilfeller bør bare forstås som svært uvanlige transaksjoner og uvanlige situasjoner og bør for eksempel ikke gjelde bestemte sektorer i sin helhet.
- 10) Dette direktivet bør sikre at kravene for små foretak i stor utstrekning blir harmonisert i hele Unionen. Dette direktivet er basert på «tenk smått først»-prinsippet. For å unngå uforholdsmessige administrative byrder for disse foretakene bør medlemsstatene bare ha adgang til å kreve et fåtall opplysninger i form av noter ut over de obligatoriske notene. Der som det benyttes et felles rapporteringssystem, kan medlemsstatene imidlertid i visse tilfeller kreve et begrenset antall tilleggsopplysninger når disse uttrykkelig kreves i nasjonal skattelovgivning og er strengt nødvendige for skatteinnkrevingsformål. Det bør være mulig for medlemsstatene å pålegge mellomstore og store foretak krav som går lenger enn minstekravene fastsatt i dette direktivet.
- 11) I de tilfellene der dette direktivet gir medlemsstatene mulighet til å pålegge for eksempel små foretak tilleggskrav, betyr dette at medlemsstatene kan benytte denne muligheten helt eller delvis ved å kreve mindre enn denne muligheten gir rom for. I de tilfellene der dette direktivet gir medlemsstatene mulighet til å benytte et slikt unntak i forbindelse med for eksempel små foretak, betyr dette på samme måte at medlemsstatene kan gi slike foretak helt eller delvis unntak.
- 12) Små, mellomstore og store foretak bør defineres og skilles fra hverandre ut fra balansesum, nettoomsättning og gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret, ettersom

disse kriteriene vanligvis gir en objektiv indikasjon på et foretaks størrelse. Dersom et morforetak ikke utarbeider et konsolidert finansregnskap for konsernet, bør medlemsstatene imidlertid kunne treffe de tiltakene de anser som nødvendige for å kreve at foretaket klassifiseres som et større foretak, ved at foretakets størrelse og tilhørende kategori fastsettes på konsolidert eller samlet grunnlag. Dersom en medlemsstat anvender ett eller flere av de mulige unntakene for svært små foretak, bør svært små foretak også være definert ut fra balansesum, nettoomsättning og gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret. Medlemsstatene bør ikke være forpliktet til å definere atskilte kategorier for mellomstore og store foretak i sin nasjonale lovgivning dersom mellomstore foretak er underlagt de samme kravene som store foretak.

- 13) Svært små foretak har begrensede ressurser til å overholde strenge regelverkskrav. Når det ikke finnes særlige regler for svært små foretak, får reglene som gjelder for små foretak, anvendelse på dem. Disse reglene pålegger dem administrative byrder som ikke står i forhold til deres størrelse, og som derfor er forholdsvis mer belastende for svært små foretak enn for andre små foretak. Det bør derfor være mulig for medlemsstatene å gi svært små foretak unntak fra visse forpliktelser som gjelder for små foretak, og som ville pålagt dem en urimelig stor administrativ byrde. Svært små foretak bør imidlertid fortsatt være underlagt eventuelle nasjonale krav om å holde oversikt over sine forretningstransaksjoner og sin finansielle stilling. Videre bør investeringsforetak og finansielle holdingforetak ikke få fordel av forenklingene som får anvendelse på svært små foretak.
- 14) Medlemsstatene bør ta hensyn til særlige vilkår og behov på sine egne markeder når de treffer beslutning om hvorvidt eller hvordan de vil gjennomføre en særskilt ordning for svært små foretak innenfor rammen av dette direktivet.
- 15) Offentliggjøring av finansregnskaper kan være en byrde for svært små foretak. Samtidig må medlemsstatene sikre at dette direktivet overholdes. Medlemsstater som benytter unntakene for svært små foretak som fastsatt i dette direktivet, bør følgelig kunne gi svært små foretak unntak fra et generelt offentliggjøringskrav, forutsatt at opplysningene om balansen er innsendt i henhold til nasjonal rett til minst én utpekt vedkommende myndighet,

og at opplysningene er sendt til foretaksregisteret slik at det på anmodning er mulig å få et eksemplar. I slike tilfeller bør forpliktelsen som er fastsatt i dette direktivet til å offentliggjøre ethvert regnskapsdokument i samsvar med artikkel 3 nr. 5 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/101/EF av 16. september 2009 om samordning av de garantier som kreves i medlemsstatene av selskaper som definert i traktatens artikkel 48 annet ledd for å verne selskapsdeltakeres og tredjemanns interesser, med det formål å gjøre garantiene likeverdige⁷, ikke få anvendelse.

- 16) For å sikre offentliggjøring av sammenlignbare og likeverdige opplysninger bør innregnings- og målingsprinsippene omfatte prinsippet om fortsatt drift, forsiktighetsprinsippet og periodiseringsprinsippet. Motregning mellom eiendeler og forpliktelser og mellom inntekter og kostnader bør ikke være tillatt, og de enkelte komponentene av eiendeler og forpliktelser bør verdsettes særskilt. I bestemte tilfeller bør medlemsstatene imidlertid kunne tillate eller kreve at foretak foretar motregning mellom eiendeler og forpliktelser og mellom inntekter og kostnader. Presentasjonen av poster i finansregnskaper bør ta hensyn til den økonomiske virkeligheten eller det forretningsmessige innholdet i den underliggende transaksjonen eller avtalen. Medlemsstatene bør imidlertid kunne gi foretak unntak fra anvendelsen av dette prinsippet.
- 17) Vesentlighetsprinsippet bør ligge til grunn for innregning, måling, presentasjon, offentliggjøring av opplysninger og konsolidering i finansregnskaper. I henhold til vesentlighetsprinsippet kan opplysninger som betraktes som uvesentlige, for eksempel presenteres samlet i finansregnskapet. Selv om en enkelt regnskapspost kan betraktes som uvesentlig, kan imidlertid flere uvesentlige regnskapsposter av tilsvarende art samlet sett betraktes som vesentlige. Medlemsstatene bør kunne begrense den obligatoriske anvendelsen av vesentlighetsprinsippet til presentasjon og offentliggjøring av opplysninger. Vesentlighetsprinsippet bør ikke påvirke noen nasjonale krav om å holde oversikt over forretningstransaksjoner og den finansielle stillingen.
- 18) Poster som innregnes i årsregnskap, bør måles på grunnlag av prinsippet om anskaffelseskostnad eller tilvirkningskostnad for å sikre

⁷ EUT L 258 av 1.10.2009, s. 11.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- påliteligheten av opplysninger som gis i finansregnskaper. Medlemsstatene bør imidlertid kunne tillate eller kreve at foretak verdiregulerer sine anleggsmidler slik at brukerne av finansregnskaper kan gis mer relevante opplysninger.
- 19) For at finansiell informasjon fra hele Unionen skal kunne sammenlignes, må medlemsstatene innføre et nytt system for regnskapsføring til virkelig verdi for visse finansielle instrumenter. Systemer for regnskapsføring til virkelig verdi gir dessuten opplysninger som kan være mer relevante for brukerne av finansregnskaper enn opplysninger basert på anskaffelseskostnad eller tilvirkningskostnad. Medlemsstatene bør derfor tillate at alle foretak eller visse kategorier av foretak med unntak av svært små foretak som benytter seg av unntakene fastsatt i dette direktivet, bruker et system for regnskapsføring til virkelig verdi både med hensyn til årsregnskaper og konsernregnskaper, eller dersom en medlemsstat ønsker det, bare med hensyn til konsernregnskaper. Videre bør medlemsstatene kunne tillate eller kreve regnskapsføring til virkelig verdi for eiendeler som ikke er finansielle instrumenter.
- 20) Et begrenset antall oppstillingsplaner for balansen er nødvendig for at brukerne av finansregnskaper bedre skal kunne sammenligne foretaks finansielle stilling i Unionen. Medlemsstatene bør kreve at det brukes en oppstillingsplan for balansen, og de bør ha mulighet til å la foretakene velge mellom flere tillatte oppstillingsplaner. Medlemsstatene bør imidlertid kunne tillate eller kreve at foretak endrer på oppstillingsplanen og framlegger en balanse som skiller mellom kortsiktige og langsiktige poster. En oppstillingsplan for resultatregnskapet som viser kostnadenes art, og en oppstillingsplan for resultatregnskapet som viser kostnadenes funksjon, bør tillates. Medlemsstatene bør kreve at det brukes en oppstillingsplan for resultatregnskapet, og de bør ha mulighet til å la foretakene velge mellom flere tillatte oppstillingsplaner. Medlemsstatene bør også kunne tillate at foretak i stedet for et resultatregnskap framlegger en resultatrapport som er utarbeidet i samsvar med en av de tillatte oppstillingsplanene. Forenklete utgaver av de påkrevde oppstillingsplanene kan gjøres tilgjengelige for små og mellomstore foretak. Medlemsstatene bør imidlertid kunne begrense oppstillingsplanene for balansen og resultatregnskapet dersom dette er nødvendig med henblikk på elektronisk innsending av finansregnskaper.
- 21) Av hensyn til sammenlignbarheten bør det etableres en felles ramme for innregning, måling og presentasjon av blant annet verdireguleringer, goodwill, avsetninger, varebeholdninger og artsbestemte gjenstander samt inntekter og kostnader av ekstraordinær størrelse eller betydning.
- 22) Innregningen og målingen av visse poster i finansregnskaper er basert på anslag, vurderinger og modeller snarere enn på nøyaktige beskrivelser. Ettersom forretningsvirksomhet er forbundet med usikkerhet, kan visse poster i finansregnskapene ikke måles nøyaktig, men bare anslås. Anslag innebærer vurderinger som bygger på de seneste pålitelige opplysningene som er tilgjengelige. Bruk av anslag utgjør en vesentlig del av utarbeidningen av finansregnskaper. Dette er særlig tilfellet når det gjelder avsetninger, som av natur er mer usikre enn de fleste andre poster i balansen. Anslag bør bygge på foretaksledelsens forsiktede vurdering og beregnes på et objektivt grunnlag, supplert med erfaringer med lignende transaksjoner og i enkelte tilfeller også med rapporter fra uavhengige sakkyndige. Supplerende opplysninger som er framkommet som følge av hendelser etter balansedagen, bør også tas i betraktning.
- 23) Opplysningene som framlegges i balansen og resultatregnskapet, bør suppleres med opplysninger i form av noter til finansregnskapet. Brukere av finansregnskaper har vanligvis et begrenset behov for supplerende opplysninger fra små foretak, og det kan være kostnadskrevende for små foretak å sammenstille slike supplerende opplysninger. En ordning med begrenset opplysningsplikt for små foretak er derfor berettiget. Dersom et svært lite eller lite foretak anser det som fordelaktig å gi tilleggsopplysninger av den typen som kreves for mellomstore og store foretak, eller å gi andre opplysninger som ikke er omhandlet i dette direktivet, bør det imidlertid ikke hindres i å gjøre dette.
- 24) Opplysninger om regnskapsprinsipper er et av hovedelementene i notene til finansregnskapet. Slike opplysninger bør særlig omfatte målegrunnlagene som er benyttet på forskjellige poster, en erklæring om at regnskapsprinsippene er i samsvar med forutsetningen om fortsatt drift, og enhver vesentlig endring i regnskapsprinsippene som er benyttet.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- 25) Brukere av finansregnskaper som er utarbeidet av mellomstore og store foretak, har vanligvis mer sammensatte behov. Derfor bør det gis tilleggsopplysninger på visse områder. Unntak fra visse opplysningskrav er berettiget når offentliggjøring av slike opplysninger kan være til skade for visse personer eller for foretaket.
- 26) Årsberetningen og den konsoliderte årsberetningen er viktige deler av den finansielle rapporteringen. De bør gi en pålitelig oversikt over virksomhetens utvikling og stilling i samsvar med virksomhetens størrelse og kompleksitet. Opplysningene bør ikke være begrenset til de finansielle aspektene ved foretakets virksomhet, og det bør framlegges en analyse av de miljømessige og sosiale aspektene ved virksomheten som er nødvendige for å forstå selskapets utvikling, resultater og stilling. I tilfeller der den konsoliderte årsberetningen og morforetakets årsberetning framlegges som en samlet beretning, kan det være hensiktsmessig å legge større vekt på de forholdene som er av betydning for foretakene som omfattes av konsolideringen, som helhet. I betraktning av den byrden som kan bli pålagt små og mellomstore foretak, er det hensiktsmessig å fastsette at medlemsstatene kan velge ikke å kreve at det framlegges ikke-finansiell informasjon i slike foretaks årsberetninger.
- 27) Medlemsstatene bør ha mulighet til å unnta små foretak fra plikten til å utarbeide en årsberetning, under forutsetning av at slike foretak inntar i notene til finansregnskapet opplysningene om kjøp av egne aksjer som er omhandlet i artikkel 24 nr. 2 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/30/EU av 25. oktober 2012 om samordning av de garantiene som kreves i medlemsstatene av selskaper som definert i artikkel 54 annet ledd i traktaten om Den europeiske unions virkemåte, for å verne selskapsdeltakeres og tredjeparters interesser når det gjelder stiftelsen av allmennaksjeselskaper og sikring og endring av deres kapital, med det formål å gjøre slike garantier likeverdige⁸.
- 28) Ettersom børsnoterte foretak kan ha en fremtredende rolle i økonomiene der de driver virksomhet, bør bestemmelsene i dette direktivet om erklæringen om foretaksstyring få anvendelse på foretak hvis omsettelige verdipapirer er opptatt til handel på et regulert marked.
- 29) Mange foretak eier andre foretak, og samordningen av lovgivningen om konsernregnskaper har til formål å verne interesser knyttet til aksjeselskaper. Det bør utarbeides konsernregnskaper slik at deltakerne og tredjeparter kan få finansiell informasjon om disse foretakene. Det er derfor nødvendig å samordne nasjonal rett om konsernregnskaper for å oppnå målene om at opplysninger som offentliggjøres av foretak i Unionen, skal være sammenlignbare og likeverdige. På grunn av mangelen på transaksjonspriser etter armlengdeprinsippet bør medlemsstatene imidlertid kunne tillate at overdragelser av deltakerinteresser innenfor samme konsern, eller «transaksjoner mellom foretak under samme kontroll», regnskapsføres ved bruk av kontinuitetsmetoden, der den bokførte verdien av aksjer eller andeler som innehas i et foretak som omfattes av konsolideringen, bare motregnes mot den tilsvarende prosentandelen av kapitalen.
- 30) Direktiv 83/349/EØF fastsatte et krav om å utarbeide konsernregnskap for konserner i tilfeller der enten morforetaket eller et eller flere av datterforetakene var stiftet som en av foretakstypene oppført i vedlegg I eller vedlegg II til dette direktivet. Medlemsstatene hadde mulighet til å unnta morforetak fra kravet om å utarbeide konsernregnskap i tilfeller der morforetaket ikke var av en type oppført i vedlegg I eller vedlegg II. I henhold til dette direktivet er det bare morforetak av typene oppført i vedlegg I eller, under visse omstendigheter, vedlegg II som har plikt til å utarbeide konsernregnskap, men det hindrer ikke medlemsstatene i å utvide dette direktivs virkeområde til også å omfatte andre situasjoner. I det vesentlige er det derfor ingen endring, ettersom det fremdeles er opp til medlemsstatene å velge om de vil kreve at foretak som ikke faller inn under dette direktivets virkeområde, utarbeider konsernregnskap.
- 31) Konsernregnskaper bør presentere virksomheten til et morforetak og dets datterforetak som en enkelt økonomisk enhet (et konsern). Foretak som kontrolleres av morforetaket, bør betraktes som datterforetak. Kontroll bør være basert på besittelse av et flertall av stemmerettene, men kontroll kan også foreligge når det er inngått avtaler med andre aksjeeiere eller deltakere i foretaket. Under visse omstendigheter kan morforetaket utøve faktisk kontroll selv om det eier et mindretall eller ikke eier noen av aksjene eller andelene i dat-

⁸ EUT L 315 av 14.11.2012, s. 74.

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- terforetaket. Medlemsstatene bør ha rett til å kreve at foretak som ikke er underlagt kontroll, men som har en felles ledelse eller et felles administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan, skal tas med i konsernregnskaper.
- 32) Et datterforetak som selv er et morforetak, bør utarbeide konsernregnskap. Medlemsstatene bør imidlertid under visse omstendigheter kunne unnta et slikt morforetak fra plikten til å utarbeide konsernregnskap, forutsatt at foretakets deltakere og tredjeparter har tilstrekkelig vern.
- 33) Små konserner bør være unntatt fra plikten til å utarbeide konsernregnskaper ettersom brukerne av små foretaks finansregnskaper ikke har behov for detaljerte opplysninger og det kan være kostnadskrevende å utarbeide et konsernregnskap i tillegg til årsregnskapet for morforetaket og datterforetakene. Medlemsstatene bør kunne unnta også mellomstore konserner fra plikten til å utarbeide konsernregnskaper med henvisning til samme nytte- og kostnadsvurdering, med mindre et eller flere av de tilknyttede foretakene er et foretak av allmenn interesse.
- 34) Konsolidering krever at konsernforetakenes eiendeler og forpliktelser samt inntekter og utgifter innarbeides fullt ut med separat opplysning om ikke-kontrollerende eierinteresser i den konsoliderte balansen under egenkapital og separat opplysning om ikke-kontrollerende eierinteresser i resultatregnskapet for konsernet i det konsoliderte resultatregnskapet. De nødvendige korrigeringene bør imidlertid foretas for å eliminere virkningene av de økonomiske forbindelsene mellom de konsoliderte foretakene.
- 35) Prinsippene for innregning og måling som anvendes ved utarbeiding av årsregnskap, bør også anvendes ved utarbeiding av konsernregnskaper. Medlemsstatene bør imidlertid kunne tillate at de generelle bestemmelsene og prinsippene i dette direktivet kan anvendes forskjellig i årsregnskaper og i konsernregnskaper.
- 36) Assosierte foretak bør tas med i konsernregnskaper ved egenkapitalmetoden. Bestemmelsene om måling av assosierte foretak bør i det vesentlige forbli uendret i forhold til direktiv 83/349/EØF, og metodene som er tillatt i henhold til nevnte direktiv, kan fremdeles anvendes. Medlemsstatene bør også kunne tillate eller kreve at et foretak med felles ledelse blir forholdsmessig konsolidert i konsernregnskapet.
- 37) Konsernregnskaper bør inneholde alle opplysninger i form av noter til finansregnskapet for foretakene som omfattes av konsolideringen, som helhet. Med hensyn til datterforetak, assosierte foretak, foretak med felles ledelse og deltakerinteresser bør det også gis opplysninger om navn, forretningskontor og konsernets andel i foretakets kapital.
- 38) Årsregnskapene for alle foretak som omfattes av dette direktivet, bør offentliggjøres i samsvar med direktiv 2009/101/EF. Det er imidlertid hensiktsmessig å fastsette at det kan gjøres visse unntak på dette området for små og mellomstore foretak.
- 39) Medlemsstatene oppfordres på det sterkeste til å utvikle elektroniske systemer for offentliggjøring som gjør det mulig for foretak å sende inn regnskapsdata, herunder lovpålagte finansregnskaper, bare én gang og i en form som gjør at flere brukere enkelt kan få tilgang til og bruke dataene. Når det gjelder rapportering av finansregnskaper, oppfordres Kommisjonen til å utforske mulighetene for å innføre et harmonisert elektronisk format. Slike systemer bør imidlertid ikke være en byrde for små og mellomstore foretak.
- 40) Medlemmene av et foretaks administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan bør som et minstekrav være kollektivt ansvarlige overfor foretaket for å utarbeide og offentliggjøre årsregnskaper og årsberetninger. Samme prinsipp bør også gjelde for de medlemmene av administrasjons-, ledelses- og kontrollorganene i et foretak som utarbeider konsernregnskaper. Disse organene handler innenfor rammen av den myndigheten de er gitt i henhold til nasjonal rett. Dette bør ikke hindre medlemsstatene i å gå lenger og fastsette bestemmelser om direkte ansvar overfor aksjeeiere eller andre berørte parter.
- 41) Ansvaret for å utarbeide og offentliggjøre årsregnskaper og konsernregnskaper samt årsberetninger og konsoliderte årsberetninger bygger på nasjonal rett. Medlemmene av et foretaks administrasjons-, ledelses- og kontrollorganer bør være underlagt egnede ansvarsregler fastsatt av den enkelte medlemsstat i henhold til nasjonal rett. Medlemsstatene bør fritt kunne fastsette ansvarets omfang.
- 42) For å fremme en troverdig finansiell rapportering i hele Unionen bør medlemmene av det organet i et foretak som har ansvar for å utarbeide foretakets finansregnskap, sørge for at den finansielle informasjonen i foretakets

års regnskap og konsernets konsernregnskap gir et pålitelig bilde.

- 43) Årsregnskaper og konsernregnskaper bør revideres. Kravet om at det i en revisoruttalelse skal angis om årsregnskapet eller konsernregnskapet gir et pålitelig bilde i samsvar med den relevante rammen for finansiell rapportering, bør ikke forstås som en begrensning av denne uttalelsens omfang, men som en klargjøring av i hvilken sammenheng den er gitt. Små foretaks årsregnskaper bør ikke omfattes av denne revisjonsplikten ettersom revisjon kan utgjøre en betydelig administrativ byrde for denne kategorien foretak. I mange små foretak er de samme personene gjerne både aksjeeiere og medlemmer av ledelsen, og det er derfor et begrenset behov for at en tredjepart bekrefter finansregnskapene. Dette direktivet bør imidlertid ikke være til hinder for at medlemsstatene kan pålegge sine små foretak en revisjonsplikt, idet det tas hensyn til de særlige vilkårene og behovene små foretak og brukerne av deres finansregnskaper har. Videre er det mer hensiktsmessig at innholdet i revisjonsrapporten defineres i europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF av 17. mai 2006 om lovfestet revisjon av årsregnskap og konsernregnskap⁹. Nevnte direktiv bør derfor endres.
- 44) For å sørge for bedre gjennomsiktighet når det gjelder betalinger som foretas til offentlige myndigheter, bør store foretak og foretak av allmenn interesse som driver utvinningsindustri eller skogsdrift i primærskoger¹⁰, på årlig basis og i en egen rapport gi opplysninger om vesentlige betalinger som er foretatt til offentlige myndigheter i landene der de driver virksomhet. Slike foretak driver virksomhet i land som er rike på naturressurser, særlig mineraler, olje, naturgass og primærskog. Rapporten bør omfatte typer av betalinger som kan sammenliknes med dem som foretak som deltar i Extractive Industries Transparency Initiative (EITI), offentliggjør opplysninger om. Initiativet supplerer også Forest Law Enforcement, Governance and Trade Action Plan of the European Union (EU FLEGT) og bestemmelsene i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 995/2010 av 20. oktober 2010 om fast-

settelse av forpliktelser for virksomheter som bringer tømmer og treprodukter i omsetning¹¹, som krever at forhandlere av treprodukter viser behørig aktsomhet for å hindre at ulovlig trevirke kommer inn på markedet i Unionen.

- 45) Rapporten bør hjelpe offentlige myndigheter i ressursrike land til å gjennomføre EITI-prinsippene og -kriteriene og overfor sine borgere gjøre rede for betalinger de mottar fra foretak som driver virksomhet innen utvinningsindustri eller skogsdrift i primærskoger i deres jurisdiksjon. Rapporten bør omfatte opplysninger på land- og prosjektnivå. Et prosjekt bør defineres som den virksomheten som reguleres av en enkelt kontrakt, lisens, leieavtale, konsesjon eller tilsvarende juridisk avtale, og som danner grunnlaget for betalingsforpliktelser overfor en statlig myndighet. Dersom flere slike avtaler i vesentlig grad er innbyrdes forbundet, bør de imidlertid anses å utgjøre et prosjekt. «I vesentlig grad innbyrdes forbundne» juridiske avtaler bør forstås som et sett driftsmessig og geografisk integrerte kontrakter, lisenser, leieavtaler eller konsesjoner eller tilknyttede avtaler med i det vesentlige samme vilkår, som er inngått med en offentlig myndighet, og som medfører betalingsforpliktelser. Slike avtaler kan reguleres gjennom en enkelt kontrakt, en felleskontrollert virksomhet, en produksjonsdelingsavtale eller en annen overordnet juridisk avtale.
- 46) Det er ikke krav om at en betaling, enten den foretas enkeltvis eller i en serie tilknyttede betalinger, tas i betraktning i rapporten dersom den ikke overskrider 100 000 euro i løpet av et regnskapsår. Dette innebærer at foretaket i forbindelse med enhver ordning som innebærer regelmessige betalinger eller avdrag (f.eks. leieavgifter), må vurdere det samlede beløpet for de tilknyttede regelmessige betalingene eller avdragene av de tilknyttede betalingene for å avgjøre om terskelen er nådd for den berørte serien av betalinger, og følgelig om det foreligger opplysningsplikt.
- 47) Det bør ikke kreves at foretak som driver utvinningsindustri eller skogsdrift i primærskoger, deler opp og tildeler betalinger på prosjektbasis når det gjelder betalinger knyttet til forpliktelser som foretakene er pålagt på enhetsnivå snarere enn på prosjektnivå. Dersom et foretak for eksempel har mer enn ett prosjekt i en vertsstat, og de offentlige myn-

⁹ EUT L 157 av 9.6.2006, s. 87.

¹⁰ Defineret i direktiv 2009/28/EF som «skog med hjemmehørende arter der det ikke er noen synlige tegn på menneskelig aktivitet, og de økologiske prosessene ikke er betydelig forstyrret».

¹¹ EUT L 295 av 12.11.2010, s. 23.

- dighetene i nevnte stat beskatter foretakets inntekter i landet som helhet og ikke på grunnlag av et bestemt prosjekt eller en bestemt virksomhet i staten, vil det være tillatt for foretaket å opplyse om denne inntektsskatten uten å spesifisere hvilket prosjekt betalingen kan knyttes til.
- 48) Et foretak som driver utvinningsindustri eller skogsdrift i primærskoger, trenger generelt ikke å opplyse om utbytte som utbetales til en offentlig myndighet som eier ordinære aksjer i foretaket, så lenge utbyttet utbetales på samme vilkår til den offentlige myndigheten som til andre aksjeeiere. Foretaket vil imidlertid måtte opplyse om eventuelt utbytte som utbetales i stedet for produksjonsrettigheter eller royalties.
- 49) For å begrense mulighetene for omgåelse av opplysningskravene bør det i dette direktivet presiseres at opplysninger om betalinger skal angi innholdet i den berørte virksomheten eller betalingen. Foretaket bør derfor ikke kunne unngå å gi opplysninger ved for eksempel å gi en ny betegnelse til en virksomhet som ellers ville være omfattet av dette direktivet. I tillegg bør betalinger eller aktiviteter ikke kunstig deles opp eller slås sammen med sikte på å omgå slike opplysningskrav.
- 50) For å fastslå under hvilke omstendigheter foretak bør unntas fra rapporteringskravene fastsatt i kapittel 10, bør Kommisjonen delegeres myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV når det gjelder å fastsette kriteriene som skal anvendes ved vurdering av hvorvidt tredjelands rapporteringskrav er likeverdige med kravene fastsatt i nevnte kapittel. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Kommisjonen bør ved forberedelse og utarbeiding av delegerte rettsakter sikre at relevante dokumenter oversendes til Europaparlamentet og Rådet samtidig, til rett tid og på en egnet måte.
- 51) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføringen av artikkel 46 nr. 1 bør Kommisjonen gis gjennomføringsmyndighet. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av gjennomføringsmyndighet¹².
- 52) Innen tre år etter utløpet av fristen for medlemsstatenes innarbeiding av dette direktivet, bør Kommisjonen gjennomgå rapporteringsordningen på nytt og framlegge en rapport om dette. Gjennomgåelsen bør vurdere ordningens effektivitet og ta hensyn til den internasjonale utviklingen, blant annet forhold som konkurranseevne og energisikkerhet. Gjennomgåelsen bør også vurdere om rapporteringskravene bør utvides til å omfatte andre industrisektorer, samt om rapporten bør revideres. I tillegg bør gjennomgåelsen ta hensyn til erfaringene til dem som utarbeider og bruker betalingsopplysningene, og vurdere om det ville være hensiktsmessig å ta med ytterligere betalingsopplysninger som effektive skattesatser og nærmere opplysninger om mottakeren, for eksempel bankkontoopplysninger.
- 53) I tråd med konklusjonene fra G8-møtet i Deauville i mai 2011 og for å fremme like konkurransevilkår internasjonalt bør Kommisjonen fortsette å oppmuntre alle internasjonale partnere til å innføre tilsvarende krav når det gjelder rapportering om betalinger til offentlige myndigheter. I den forbindelse er det særlig viktig å fortsette arbeidet med de relevante internasjonale regnskapsstandardene.
- 54) For å ta hensyn til framtidige endringer i medlemsstatenes lovgivning og Unionens regelverk om selskapsformer bør Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV med henblikk på å oppdatere listene over foretak i vedlegg I og II. Bruken av delegerte rettsakter er også nødvendig for å tilpasse kriteriene for foretaksstørrelse ettersom inflasjonen over tid vil redusere deres faktiske verdi. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Kommisjonen bør ved forberedelse og utarbeiding av delegerte rettsakter sikre at relevante dokumenter oversendes til Europaparlamentet og Rådet samtidig, til rett tid og på en egnet måte.
- 55) Ettersom målene for dette direktivet, som er å lette investering over landegrensene og bedre sammenlignbarheten innenfor Unionen samt styrke offentlighetens tillit til finansregnskaper og rapporter gjennom forbedrede og ensartede særskilte opplysninger, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av direktivets omfang og virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den

¹² EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

europaiske union. I samsvar med forholds-
messighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går
dette direktivet ikke lenger enn det som er
nødvendig for å nå disse målene.

- 56) Dette direktivet erstatter direktiv 78/660/
EØF og 83/349/EØF. Nevnte direktiver bør
derfor oppheves.
- 57) Dette direktivet er forenlig med de grunnleg-
gende rettighetene og de prinsippene som er
anerkjent særlig i Den europeiske unions pakt
om grunnleggende rettigheter.
- 58) I samsvar med den felles politiske erklæring-
en fra medlemsstatene og Kommisjonen av
28. september 2011 om forklarende dokumen-
ter har medlemsstatene forpliktet seg til at
underretningen om innarbeidingstiltakene i
berettigede tilfeller skal følges av ett eller flere
dokumenter som forklarer sammenhengen
mellom et direktivs bestanddeler og de tilsva-
rende delene av de nasjonale innarbeidingsdo-
kumentene. Med hensyn til dette direktivet
anser regelgiveren at oversendingen av sam-
menligningstabeller er berettiget.

VEDTATT DETTE DIREKTIVET:

Kapittel 1

Virkeområde, definisjoner og kategorier av foretak og konserner

Artikkel 1

Virkeområde

1. Samordningstiltakene fastsatt ved dette direk-
tivet får anvendelse på medlemsstatenes lover
og forskrifter som gjelder for de typene fore-
tak som er oppført
 - a) i vedlegg I,
 - b) i vedlegg II, når alle de direkte eller indi-
rette deltakerne i foretaket som ellers har
ubegrenset ansvar, faktisk har begrenset
ansvar som følge av at disse deltakerne er
foretak som
 - i) er av en type oppført i vedlegg I, eller
 - ii) ikke hører inn under en medlemsstats
lovgivning, men som har en selskaps-
form som rettslig kan sammenlignes
med de formene som er oppført i ved-
legg I.
2. Medlemsstatene skal innen en rimelig frist
underrette Kommisjonen om endringer i
typene av foretak i deres nasjonale rett som
kan påvirke nøyaktigheten av vedlegg I eller
II. I slike tilfeller skal Kommisjonen gis myn-
dighet til å tilpasse, gjennom delegerte retts-

akter i samsvar med artikkel 49, listene over
foretak i vedlegg I og II.

Artikkel 2

Definisjoner

I dette direktivet menes med

- 1) «foretak av allmenn interesse» foretak som fal-
ler inn under virkeområdet for artikkel 1, og
som er
 - a) underlagt en medlemsstats lovgivning og
hvis omsettelige verdipapirer er opptatt til
handel på et regulert marked i en medlems-
stat som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 14)
i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/
39/EF av 21. april 2004 om markeder for
finansielle instrumenter¹³,
 - b) kredittinstitusjoner som definert i artikkel
4 nr. 1 i europaparlaments- og rådsdirektiv
2006/48/EF av 14. juni 2006 om adgang til
å starte og utøve virksomhet som kredittin-
stitusjon¹⁴, med unntak av dem som er
nevnt i artikkel 2 i nevnte direktiv,
 - c) forsikringsforetak som definert i artikkel 2
nr. 1 i rådsdirektiv 91/674/EØF av 19.
desember 1991 om årsregnskapene for
visse selskapsformer¹⁵, eller
 - d) utpekt av medlemsstatene som foretak av
allmenn interesse, for eksempel foretak
som er av betydelig allmenn interesse ut fra
virksomhetens art, størrelse eller antall
ansatte,
- 2) «deltakerinteresse» rettigheter i andre foretaks
kapital, i form av verdipapirer eller ikke, som
ved å skape en varig forbindelse til foretakene
er beregnet på å bidra til foretakets virksomhet.
En eierandel i et annet foretaks kapital skal
anses å utgjøre en deltakerinteresse når den
overstiger en prosentandel fastsatt av medlems-
statene som er lavere enn eller lik 20 %,
- 3) «nærstående part» det samme som i de inter-
nasjonale regnskapsstandardene vedtatt i sam-
svar med europaparlaments- og rådsforord-
ning (EF) nr. 1606/2002 av 19. juli 2002 om
anvendelse av internasjonale regnskapsstan-
darder¹⁶,
- 4) «anleggsmidler» de eiendelene som er bereg-
net på vedvarende bruk innen foretakets virk-
somhet,

¹³ EUT L 145 av 30.4.2004, s. 1.

¹⁴ EUT L 177 av 30.6.2006, s. 1.

¹⁵ EFT L 374 av 31.12.1991, s. 7.

¹⁶ EFT L 243 av 11.9.2002, s. 1.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- 5) «nettoomsetning» det beløpet som framkommer ved salg av varer og tjenester med fradrag av salgsrabatter, merverdiavgift og andre avgifter som er direkte knyttet til omsetningen,
- 6) «anskaffelseskostnad» prisen som skal betales og eventuelle tilleggskostnader minus eventuelle fradrag fra kostprisen,
- 7) «tilvirkningskostnad» anskaffelseskostnaden for råvarer, forbruksvarer og andre kostnader som kan henføres direkte til det aktuelle produktet. Medlemsstatene skal tillate eller kreve at en rimelig del av de faste eller variable kostnadene som bare indirekte kan henføres til det aktuelle produktet, kan inngå i tilvirkningskostnaden, i den utstrekning de gjelder tilvirkningsperioden. Distribusjonskostnader skal ikke inngå i tilvirkningskostnaden,
- 8) «verdijustering» alle justeringer der hensikten er å ta hensyn til de enkelte eiendelenes verdiendring fastsatt på balansedagen, enten verdiendringen er endelig eller ikke,
- 9) «morforetak» et foretak som kontrollerer ett eller flere datterforetak,
- 10) «datterforetak» et foretak som kontrolleres av et morforetak, herunder ethvert datterforetak av et overordnet morforetak,
- 11) «konsern» et morforetak og alle dets datterforetak,
- 12) «tilknyttede foretak» to eller flere foretak innenfor et konsern,
- 13) «assosiert foretak» et foretak som et annet foretak har en deltakerinteresse i, og der dette andre foretaket utøver en betydelig innflytelse på driften og de økonomiske retningslinjene. Et foretak kan sies å utøve en betydelig innflytelse over et annet foretak når det innehar 20 % eller mer av aksjeeiernes eller deltakernes stemmeretter i dette andre foretaket,
- 14) «investeringsforetak»
 - a) foretak som har som eneste formål å investere sine midler i forskjellige verdipapirer, fast eiendom og andre eiendeler, med det eneste mål å spre investeringsrisikoen og la aksjeeierne nyte godt av resultatene av forvaltningen av deres eiendeler,
 - b) foretak som er tilknyttet investeringsforetak med fast kapital, dersom de tilknyttede foretakenes eneste formål er å erverve fullt innbetalte aksjer utstedt av disse investeringsforetakene, med forbehold for bestemmelsene i artikkel 22 nr. 1 bokstav h) i direktiv 2012/30/EU,
- 15) «finansielle holdingforetak» foretak som har som eneste formål å erverve eierandeler i

andre foretak og å forvalte disse eierandelene slik at de gir avkastning, uten direkte eller indirekte å ta del i forvaltningen av disse foretakene, med forbehold for deres rettigheter som aksjeeiere,

- 16) «vesentlig» den status opplysninger har når utelatelse av eller feil i slike opplysninger med rimelighet kan forventes å påvirke avgjørelser som treffes av brukere på grunnlag av foretakets finansregnskap. Enkeltposters vesentlighet skal vurderes i sammenheng med andre tilsvarende poster.

Artikkel 3

Kategorier av foretak og konserner

1. Ved anvendelse av en eller flere av mulighetene i artikkel 36 skal medlemsstatene definere svært små foretak som foretak som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av de tre følgende kriterier:
 - a) Balansesum: 350 000 euro.
 - b) Nettoomsetning: 700 000 euro.
 - c) Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 10.
2. Små foretak skal være foretak som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av de tre følgende kriterier:
 - a) Balansesum: 4 000 000 euro.
 - b) Nettoomsetning: 8 000 000 euro.
 - c) Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 50.

Medlemsstatene kan definere terskler som overstiger tersklene i første ledd bokstav a) og b). Tersklene skal imidlertid ikke overstige 6 000 000 euro for balansesummen og 12 000 000 euro for nettoomsetningen.
3. Mellomstore foretak skal være foretak som ikke er svært små foretak eller små foretak, og som på balansedagen ikke overskrider grensene for minst to av de tre følgende kriterier:
 - a) Balansesum: 20 000 000 euro.
 - b) Nettoomsetning: 40 000 000 euro.
 - c) Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 250.
4. Store foretak skal være foretak som på balansedagen overskrider grensene for minst to av de tre følgende kriterier:
 - a) Balansesum: 20 000 000 euro.
 - b) Nettoomsetning: 40 000 000 euro.
 - c) Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 250.
5. Små konserner skal være konserner som består av morforetak og datterforetak som skal inngå i konsolideringen, og som på konso-

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

lidert grunnlag ikke overskrider grensene for minst to av de tre følgende kriteriene på balansedagen for morforetaket:

- a) Balansesum: 4 000 000 euro.
- b) Nettoomsetning: 8 000 000 euro.
- c) Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 50.

Medlemsstatene kan definere terskler som overstiger tersklene i første ledd bokstav a) og b). Tersklene skal imidlertid ikke overstige 6 000 000 euro for balansesummen og 12 000 000 euro for nettoomsetningen.

6. Mellomstore konserner skal være konserner som ikke er små konserner, som består av morforetak og datterforetak som skal inngå i konsolideringen, og som på konsolidert grunnlag ikke overskrider grensene for minst to av de tre følgende kriteriene på balansedagen for hovedforetaket:
 - a) Balansesum: 20 000 000 euro.
 - b) Nettoomsetning: 40 000 000 euro.
 - c) Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 250.
 7. Store konserner skal være konserner som består av morforetak og datterforetak som skal inngå i konsolideringen, og som på konsolidert grunnlag overskrider grensene for minst to av de tre følgende kriteriene på balansedagen for morforetaket:
 - a) Balansesum: 20 000 000 euro.
 - b) Nettoomsetning: 40 000 000 euro.
 - c) Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret: 250.
 8. Medlemsstatene skal tillate at det ved beregning av grensene i nr. 5–7 i denne artikkelen ikke foretas motregning som nevnt i artikkel 24 nr. 3 eller eliminering i henhold til artikkel 24 nr. 7. I slike tilfeller skal grensene for kriteriene for balansesum og nettoomsetning økes med 20 %.
 9. Når det gjelder de medlemsstatene som ikke har innført euro, skal beløpene i nasjonal valuta som tilsvarer beløpene angitt i nr. 1–7, beregnes ved å anvende den valutakursen som er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* på ikrafttredelsesdatoen for ethvert direktiv som fastsetter disse beløpene.
- Ved omregning til de nasjonale valutaene til de medlemsstatene som ikke har innført euro, kan beløpene i euro angitt i nr. 1, 3, 4, 6 og 7 økes eller reduseres med høyst 5 % for å oppnå runde summer i de nasjonale valutaene.
10. Når et foretak eller et konsern på balansedagen overskrider eller ikke lenger overskrider grensene for to av de tre kriteriene angitt i nr.

1–7, skal dette bare få virkning for anvendelsen av unntakene fastsatt i dette direktivet dersom forholdet gjentar seg i to påfølgende regnskapsår.

11. Balansesummen angitt i nr. 1–7 i denne artikkelen skal omfatte den samlede verdien av eiendeler i A-E under «Eiendeler» i oppstillingsplanen fastsatt i vedlegg III eller av eiendeler i A-E i oppstillingsplanen fastsatt i vedlegg IV.
12. Ved beregning av tersklene i nr. 1–7 kan medlemsstatene kreve at inntekter fra andre kilder regnes med for foretak som «Nettoomsetning» ikke er relevant for. Medlemsstatene kan kreve at morforetak beregner sine terskler på konsolidert grunnlag snarere enn på individuelt grunnlag. Medlemsstatene kan også kreve at tilknyttede foretak beregner sine terskler på konsolidert eller samlet grunnlag når slike foretak er etablert utelukkende for å unngå rapportering av visse opplysninger.
13. For å justere for virkningene av inflasjon skal Kommisjonen minst hvert femte år gjennomgå og, dersom det er hensiktsmessig, endre, gjennom delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 49, tersklene angitt i nr. 1–7 i denne artikkelen, idet det tas hensyn til inflasjonsmål offentliggjort i *Den europeiske unions tidende*.

Kapittel 2

Alminnelige bestemmelser og prinsipper

Artikkel 4

Alminnelige bestemmelser

1. Årsregnskapet skal utgjøre et hele og skal for alle foretak minst omfatte balansen, resultatregnskapet og notene til finansregnskapet. Medlemsstatene kan kreve at foretak som ikke er små foretak, tar med andre erklæringer i årsregnskapet i tillegg til dokumentene nevnt i første ledd.
2. Årsregnskapet skal settes opp på en oversiktlig måte og i samsvar med bestemmelsene i dette direktivet.
3. Årsregnskapet skal gi et pålitelig bilde av foretakets eiendeler, forpliktelser, finansielle stilling og resultat. Når anvendelsen av dette direktivet ikke er tilstrekkelig til å gi et pålitelig bilde av foretakets eiendeler, forpliktelser, finansielle stilling og resultat, skal de tilleggsopplysningene som er nødvendige for å overholde dette kravet, gis i notene til finansregnskapet.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

4. Når det i unntakstilfeller viser seg at anvendelsen av en bestemmelse i dette direktivet er uforenlig med plikten fastsatt i nr. 3, skal bestemmelsen fravikes for å gi et pålitelig bilde av foretakets eiendeler, forpliktelser, finansielle stilling og resultat. Ethvert slikt fravik skal angis i notene til finansregnskapet og behørig begrunnes, med opplysning om fravikets innvirkning på foretakets eiendeler, forpliktelser, økonomiske stilling og resultat.
Medlemsstatene kan definere unntakstilfellene og fastsette de særlige reglene som får anvendelse i disse tilfellene.
 5. Medlemsstatene kan kreve at foretak som ikke er små foretak, gir opplysninger i sitt årsregnskap i tillegg til dem som kreves i henhold til dette direktivet.
 6. Som unntak fra nr. 5 kan medlemsstatene kreve at små foretak utarbeider, gir og offentliggjør opplysninger i finansregnskapet som går ut over kravene i dette direktivet, under forutsetning av at slike opplysninger samles inn ved bruk av et felles rapporteringssystem, og at opplysningsplikten er nedfelt i den nasjonale skattelovgivningen utelukkende for skatteinnkrevingsformål. Opplysningene som kreves i henhold til dette nummeret, skal inntas i den relevante delen av finansregnskapet.
 7. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om eventuelle tilleggsopplysninger de krever i samsvar med nr. 6 ved innarbeidingen av dette direktivet og når de innfører nye krav i samsvar med nr. 6 i sin nasjonale rett.
 8. Medlemsstater som benytter elektroniske løsninger for innsending og offentliggjøring av årsregnskaper, skal påse at små foretak ikke pålegges å offentliggjøre, i samsvar med kapittel 7, de tilleggsopplysningene som kreves i henhold til nasjonal skattelovgivning, som nevnt i nr. 6.
- a) Foretaket skal antas å oppfylle forutsetningen om fortsatt drift.
 - b) Regnskapsprinsippene og målegrunnlagene skal anvendes konsekvent fra et regnskapsår til et annet.
 - c) Innregning og måling skal foretas i henhold til forsiktighetsprinsippet, og dette innebærer særlig at
 - i) bare overskudd fastsatt på balansedagen kan innregnes,
 - ii) alle forpliktelser som har oppstått i løpet av regnskapsåret eller i et tidligere regnskapsår, skal innregnes, selv om forpliktelsene først blir kjent i tidsrommet mellom balansedagen og det tidspunktet da balansen settes opp, og
 - iii) alle negative verdjusteringer skal innregnes, uansett om resultatet for regnskapsåret er underskudd eller overskudd.
 - d) Beløpene som innregnes i balansen og resultatregnskapet, skal beregnes ved bruk av periodiseringsprinsippet.
 - e) Åpningsbalansen for hvert regnskapsår skal tilsvare sluttbalansen for det foregående regnskapsåret.
 - f) De enkelte komponentene av postene for eiendeler og forpliktelser skal verdsettes særskilt.
 - g) Enhver motregning mellom eiendeler og forpliktelser eller mellom inntekter og utgifter skal være forbudt.
 - h) Poster i resultatregnskapet og balansen skal regnskapsføres og presenteres slik at det tas hensyn til innholdet i transaksjonen eller avtalen.
 - i) Poster som innregnes i årsregnskapet, skal måles på grunnlag av prinsippet om anskaffelseskostnad eller tilvirkningskostnad.
 - j) Kravene fastsatt i dette direktivet med hensyn til innregning, måling, presentasjon, offentliggjøring av opplysninger og konsolidering trenger ikke å oppfylles dersom virkningen av oppfyllelsen er uvesentlig.

Artikkel 5

Generelle opplysninger

Dokumentet som inneholder finansregnskapet, skal angi navnet på foretaket og opplysningene som kreves i artikkel 5 bokstav a) og b) i direktiv 2009/101/EF.

Artikkel 6

Generelle prinsipper for finansiell rapportering

1. Poster som presenteres i årsregnskapet og konsernregnskapet, skal innregnes og måles i samsvar med følgende generelle prinsipper:

2. Uten hensyn til nr. 1 bokstav g) kan medlemsstatene i særlige tilfeller tillate eller kreve at foretak foretar motregning mellom eiendeler og forpliktelser eller mellom inntekter og utgifter, forutsatt at beløpene som motregnes, angis som bruttobeløp i notene til finansregnskapet.
3. Medlemsstatene kan unnta foretak fra kravene i nr. 1 bokstav h).

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

4. Medlemsstatene kan begrense virkeområdet for nr. 1 bokstav j) til presentasjon og offentliggjøring av opplysninger.
5. I tillegg til beløpene som er innregnet i henhold til nr. 1 bokstav c) punkt ii), kan medlemsstatene tillate eller kreve at alle forventede forpliktelser og mulige tap som oppstår i løpet av det berørte regnskapsåret eller i et tidligere regnskapsår, innregnes selv om disse forpliktelsene eller tapene først blir kjent i tidsrommet mellom balansedagen og det tidspunktet da balansen settes opp.

Artikkel 7

Alternativt målegrunnlag for anleggsmidler til verdiregulerte beløp

1. Som unntak fra artikkel 6 nr. 1 bokstav i) kan medlemsstatene tillate eller kreve at alle foretak eller visse kategorier foretak måler anleggsmidler til verdiregulerte beløp. Når nasjonal rett fastsetter verdiregulering som målegrunnlag, skal den definere metodens innhold og begrensningene og reglene som gjelder for dens anvendelse.
2. Ved anvendelse av nr. 1 skal forskjellen mellom måling på grunnlag av anskaffelseskostnad eller tilvirkningskostnad og måling på grunnlag av verdiregulering føres i balansen, i fondet for verdsettingsdifferanser under «Egenkapital».

Fondet for verdsettingsdifferanser kan balanseføres helt eller delvis på ethvert tidspunkt.

Fondet for verdsettingsdifferanser skal reduseres når beløpene overført til fondet ikke lenger er nødvendige for å benytte verdiregulering som målegrunnlag. Medlemsstatene kan fastsette regler for hvordan fondet for verdsettingsdifferanser kan anvendes, forutsatt at overføringer til resultatregnskapet fra fondet for verdsettingsdifferanser kan foretas bare når beløpene som er overført, har blitt kostnadsført i resultatregnskapet eller gjenspeiler verdiøkninger som faktisk er realisert. Ingen del av fondet for verdsettingsdifferanser kan deles ut, verken direkte eller indirekte, med mindre den tilsvarer en verdiøkning som faktisk er realisert.

Bortsett fra i tilfellene fastsatt i annet og tredje ledd i dette nummeret kan fondet for verdsettingsdifferanser ikke reduseres.
3. Verdijusteringene skal beregnes hvert år på grunnlag av det verdiregulerte beløpet. Som unntak fra artikkel 9 og 13 kan medlemssta-

tene imidlertid tillate eller kreve at bare det verdijusteringsbeløpet som framkommer ved måling på grunnlag av anskaffelseskostnad eller tilvirkningskostnad, føres under de aktuelle postene i oppstillingsplanene fastsatt i vedlegg V og VI, og at differansen som framkommer ved måling på grunnlag av verdiregulering i henhold til denne artikkelen, vises særskilt i oppstillingene.

Artikkel 8

Alternativt målegrunnlag for virkelig verdi

1. Som unntak fra artikkel 6 nr. 1 bokstav i) og med forbehold for vilkårene i denne artikkelen
 - a) skal medlemsstatene tillate eller kreve at alle foretak eller visse kategorier foretak måler finansielle instrumenter, herunder derivater, til virkelig verdi, og
 - b) kan medlemsstatene tillate eller kreve at alle foretak eller visse kategorier foretak måler bestemte kategorier av eiendeler som ikke er finansielle instrumenter, til virkelig verdi.

Slike tillatelser eller krav kan begrenses til konsernregnskaper.
2. I dette direktivet skal varebaserte avtaler som gir en av avtalepartene rett til kontant oppgjør eller oppgjør i et annet finansielt instrument, anses som finansielle derivater, unntatt avtaler som
 - a) ble inngått for å oppfylle og fremdeles oppfyller foretakets forventede behov med hensyn til kjøp, salg eller bruk, på og etter det tidspunktet de ble inngått,
 - b) ble betegnet som varebaserte avtaler ved inngåelsen, og
 - c) forventes oppgjort ved levering av varen.
3. Nr. 1 bokstav a) får bare anvendelse på følgende forpliktelser:
 - a) Forpliktelser som innehas som del av en handelsportefølje.
 - b) Finansielle derivater.
4. Målingen i henhold til nr. 1 bokstav a) får ikke anvendelse på følgende:
 - a) Finansielle instrumenter som ikke er derivater, og som innehas til forfall.
 - b) Lån og fordringer som er etablert av foretaket, og som ikke innehas for handelsformål.
 - c) Andeler i datterforetak, assosierte foretak og felleskontrollerte virksomheter, egenkapitalinstrumenter utstedt av foretaket, avtaler om betinget vederlag ved en foretaks-sammenslåing samt andre finansielle instrumenter med slike særlige egenska-

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

per at instrumentene, i samsvar med det som er allment akseptert, regnskapsføres på en annen måte enn andre finansielle instrumenter.

5. Som unntak fra artikkel 6 nr. 1 bokstav i) kan medlemsstatene med hensyn til alle eiendeler og forpliktelser som kan betegnes som sikringsobjekter i henhold til et system for sikringsbokføring til virkelig verdi, eller bestemte deler av slike eiendeler eller forpliktelser, tillate måling til det bestemte beløpet som nevnte system krever.
6. Som unntak fra bestemmelsene i nr. 3 og 4 kan medlemsstatene tillate eller kreve innregning og måling av samt opplysning om finansielle instrumenter i overensstemmelse med internasjonale regnskapsstandarder vedtatt i samsvar med forordning (EF) nr. 1606/2002.
7. Virkelig verdi som definert i denne artikkelen skal fastsettes med henvisning til en av følgende verdier:
 - a) Markedsverdien, for finansielle instrumenter som det er enkelt å identifisere et pålitelig marked for. Når det ikke er enkelt å bestemme markedsverdien for et instrument, men derimot for dets bestanddeler eller for et lignende instrument, kan markedsverdien utledes av bestanddelene eller det lignende instrumentet.
 - b) En verdi beregnet ut fra allment aksepterte verdsettelsesmodeller og -metoder, forutsatt at slike verdsettelsesmodeller og -metoder sikrer en rimelig tilnærming til markedsverdien, for finansielle instrumenter som det ikke er enkelt å identifisere et pålitelig marked for.

Finansielle instrumenter som ikke kan måles på en pålitelig måte med noen av metodene beskrevet i første ledd bokstav a) og b), skal måles på grunnlag av prinsippet om anskaffelseskostnad eller tilvirkningskostnad, i den grad måling på dette grunnlaget er mulig.
8. Uten hensyn til artikkel 6 nr. 1 bokstav c) skal det, når et finansielt instrument måles til virkelig verdi, resultatføres en endring i verdien, bortsett fra i følgende tilfeller, der en slik endring skal føres direkte i et fond for virkelig verdi:
 - a) Instrumentet som regnskapsføres, er et sikringsinstrument i et system for sikringsbokføring som tillater at en del av eller hele verdiendringen ikke resultatføres.
 - b) Verdiendringen skyldes en kursforskjell i forbindelse med en pengepost som utgjør

en del av et foretaks nettoinvestering i en utenlandsk enhet.

Medlemsstatene kan tillate eller kreve at en endring i verdien av en finansiell eiendel som er tilgjengelig for salg, og som ikke er et finansielt derivat, skal føres direkte i et fond for virkelig verdi. Dette fondet for virkelig verdi skal justeres når beløpene ført under fondet ikke lenger er nødvendige for gjennomføringen av første ledd bokstav a) og b).

9. Når eiendeler som ikke er finansielle instrumenter, måles til virkelig verdi, kan medlemsstatene uten hensyn til artikkel 6 nr. 1 bokstav c) tillate eller kreve at alle foretak eller visse kategorier foretak fører verdiendringen i resultatregnskapet.

Kapittel 3

Balanse og resultatregnskap

Artikkel 9

Alminnelige bestemmelser om balansen og resultatregnskapet

1. Oppstillingsplanen for balansen og resultatregnskapet skal ikke endres fra et regnskapsår til et annet. Det skal imidlertid i unntakstilfeller være tillatt å fravike dette prinsippet for å gi et pålitelig bilde av foretakets eiendeler, forpliktelser, finansielle stilling og resultat. Slike fravik skal angis i notene til finansregnskapet og behørig begrunnes.
2. Postene fastsatt i vedlegg III-VI skal angis særskilt i balansen og i resultatregnskapet i angitt rekkefølge. Medlemsstatene skal tillate en mer detaljert oppdeling av disse postene, under forutsetning av at de fastsatte oppstillingsplanene følges. Medlemsstatene skal tillate tilføyelse av delsummer og nye poster, under forutsetning av at innholdet i slike nye poster ikke dekkes av noen av postene i de fastsatte oppstillingsplanene. Medlemsstatene kan kreve slik oppdeling eller slike delsummer eller nye poster.
3. Oppstillingsplan, nomenklatur og betegnelser på poster i balansen og resultatregnskapet som innledes med arabiske tall, skal tilpasses når et foretaks særlige karakter krever det. Medlemsstatene kan kreve slike tilpasninger for foretak som utgjør en del av en bestemt økonomisk sektor.

Medlemsstatene kan tillate eller kreve at poster i balansen og resultatregnskapet som innledes med arabiske tall, slås sammen når deres beløp er uvesentlige i forhold til formålet

om å gi et pålitelig bilde av foretakets eiendeler, forpliktelser, finansielle stilling og resultat, eller når slik sammenslåing gir bedre oversikt, forutsatt at postene som slås sammen, behandles særskilt i notene til finansregnskapet.

4. Som unntak fra nr. 2 og 3 i denne artikkelen kan medlemsstatene begrense foretakets mulighet til å fravike oppstillingsplanene fastsatt i vedlegg III-VI i den utstrekning det er nødvendig for at finansregnskapet skal kunne inngis elektronisk.
5. For hver post i balansen og resultatregnskapet skal tallet for det regnskapsåret som balansen og resultatregnskapet gjelder for, og tallet for tilsvarende post i foregående regnskapsår angis. Når disse tallene ikke er sammenlignbare, kan medlemsstatene kreve at tall for foregående regnskapsår justeres. Tilfeller av manglende sammenlignbarhet eller justeringer av tallene skal angis i notene til finansregnskapet og behørig forklares.
6. Medlemsstatene kan tillate eller kreve at oppstillingsplanene for balansen og resultatregnskapet tilpasses slik at de omfatter anvendelse av overskudd eller behandling av underskudd.
7. Når det gjelder behandlingen av deltakerinteresser i årsregnskaper, gjelder følgende:
 - a) Medlemsstatene kan tillate eller kreve at deltakerinteresser regnskapsføres etter egenkapitalmetoden som fastsatt i artikkel 27, med de nødvendige justeringene som følger av særlige forhold som skiller et årsregnskap fra et konsernregnskap.
 - b) Medlemsstatene kan tillate eller kreve at den andelen av resultatet som kan henføres til deltakerinteressen, skal innregnes i resultatet bare i den grad den tilsvarer allerede mottatt eller forfalt utbytte.
 - c) Når overskuddet som kan henføres til deltakerinteressen og er innregnet i resultatregnskapet, er høyere enn beløpet for allerede mottatt eller forfalt utbytte, skal differansen overføres til en reserve som ikke kan utbetales til aksjeeierne.

Artikkel 10

Oppstilling av balansen

Ved oppstilling av balansen skal medlemsstatene fastsette at en av eller begge oppstillingsplanene fastsatt i vedlegg III og IV benyttes. Dersom en medlemsstat fastsetter at begge oppstillingsplanene kan benyttes, skal den tillate foretakene å velge mellom dem.

Artikkel 11

Alternativ oppstilling av balansen

Medlemsstatene kan tillate eller kreve at foretak eller visse kategorier av foretak fører opp poster på grunnlag av et skille mellom kortsiktige og langsiktige poster i en annen oppstillingsplan enn den som er fastsatt i vedlegg III og IV, forutsatt at innholdet i opplysningene som gis, minst tilsvarer det som ellers kreves i vedlegg III og IV.

Artikkel 12

Særlige bestemmelser for visse poster i balansen

1. Når en eiendel eller forpliktelse berører flere poster i oppstillingsplanen, skal det opplyses om forholdet til andre poster enten under posten der den føres, eller i notene til finansregnskapet.
2. Egne aksjer og andeler samt aksjer og andeler i tilknyttede foretak skal bare føres under poster bestemt for dette formålet.
3. Om eiendeler skal føres som anleggsmidler eller omløpsmidler, avhenger av formålet de er bestemt for.
4. Rettigheter til fast eiendom og andre lignende rettigheter definert i nasjonal rett skal føres under posten «Bygninger og annen fast eiendom».
5. Anskaffelseskostnaden eller tilvirkningskostnaden eller, dersom artikkel 7 nr. 1 får anvendelse, det verdiregulerte beløpet for anleggsmidler med begrenset forventet økonomisk levetid, skal reduseres gjennom verdijustering, beregnet slik at anleggsmidlene avskrives planmessig i løpet av sin økonomiske levetid.
6. For verdijusteringer av anleggsmidler skal følgende gjelde:
 - a) Medlemsstatene kan tillate eller kreve at finansielle anleggsmidler verdijusteres slik at de gis den lavest mulige verdien som de kan ha på balansedagen.
 - b) Anleggsmidler skal verdijusteres slik at de, uten hensyn til om deres økonomiske forventede levetid er begrenset eller ikke, gis den lavest mulige verdien som de kan ha på balansedagen, dersom det forventes at verdiforringelsen vil bli varig.
 - c) Verdijusteringene nevnt i bokstav a) og b) skal føres i resultatregnskapet og angis særskilt i notene til finansregnskapet dersom de ikke er ført særskilt i resultatregnskapet.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- d) Måling til laveste verdi angitt i bokstav a) og b) kan ikke lenger foretas dersom begrunnelsen for verdijusteringene ikke lenger er til stede; denne bestemmelsen får ikke anvendelse på verdijusteringer som foretas for goodwill.
7. Omløpsmidler skal verdijusteres slik at de føres med laveste markedspris eller, i spesielle tilfeller, med en annen lavere verdi som fastsettes for dem på balansedagen.
- Måling til laveste verdi fastsatt i første ledd kan ikke lenger foretas dersom begrunnelsen for verdijusteringen ikke lenger gjelder.
8. Medlemsstatene kan tillate eller kreve at renter på kapital som er lånt for å finansiere produksjonen av anleggsmidler eller omløpsmidler, kan medregnes i tilvirkningskostnaden, i den utstrekning de gjelder tilvirkningsperioden. Anvendelsen av denne bestemmelsen skal angis i notene til finansregnskapet.
9. Medlemsstatene kan tillate at anskaffelseskostnad eller tilvirkningskostnad for varebeholdninger i samme gruppe og alle artsbestemte gjenstander, herunder finansinvesteringer, beregnes enten på grunnlag av vektete gjennomsnittspriser eller etter metodene «først inn, først ut» (first in, first out – FIFO) eller «sist inn, først ut» (last in, first out – LIFO) eller en metode som er alminnelig anerkjent som beste praksis.
10. Dersom beløpet som skal tilbakebetales på grunn av gjeld, er større enn det mottatte beløpet, kan medlemsstatene tillate eller kreve at differansen føres som en eiendel. Dette skal angis særskilt i balansen eller i notene til finansregnskapet. Denne differansen skal avskrives med et rimelig beløp hvert år og være helt avskrevet senest på tidspunktet da gjelden er tilbakebetalt.
11. Immaterielle eiendeler skal avskrives over eiendelenes forventede økonomiske levetid.

I unntakstilfeller der den forventede levetiden for goodwill og utviklingskostnader ikke kan anslås på en pålitelig måte, skal slike eiendeler avskrives i løpet av en maksimumsperiode fastsatt av medlemsstaten. Denne maksimumsperioden skal være på minst fem år og høyst ti år. Perioden for avskrivning av goodwill skal begrunnes i notene til finansregnskapet.

Når nasjonal rett tillater at utviklingskostnader tas med under «Eiendeler», og utviklingskostnadene ikke er avskrevet fullt ut, skal medlemsstatene kreve at det ikke finner sted noen utdeling av utbytte, med mindre midlene som er tilgjengelige for utdeling, og over-

føringer fra tidligere år minst tilsvarer ikke-avskrevne kostnader.

Når nasjonal rett tillater at stiftelseskostnader tas med under «Eiendeler», skal de avskrives i løpet av en periode på høyst fem år. I slike tilfeller skal medlemsstatene kreve at tredje ledd får tilsvarende anvendelse på stiftelseskostnader.

I unntakstilfeller kan medlemsstatene tillate unntak fra tredje og fjerde ledd. Slike unntak skal angis i notene til finansregnskapet og behørig begrunnes.

12. Avsetninger skal dekke forpliktelser som er klart definert etter sin art, og som på balansedagen anses for sannsynlige eller sikre, men usikre med hensyn til beløpets størrelse eller hvilket tidspunkt forpliktelsene vil oppstå.

Medlemsstatene kan også tillate at det foretas avsetninger som har som formål å dekke kostnader hvis art er klart definert, og som på balansedagen anses for sannsynlige eller sikre, men usikre med hensyn til beløpets størrelse eller hvilket tidspunkt de vil påløpe.

På balansedagen skal en avsetning representere det beste estimatet for kostnadene som med sannsynlighet vil påløpe, eller, dersom det gjelder en forpliktelse, for det beløpet som trengs for å oppfylle denne forpliktelsen. Avsetninger skal ikke anvendes til å justere eiendelenes verdi.

Artikkel 13

Oppstilling av resultatregnskapet

1. Ved oppstilling av resultatregnskapet skal medlemsstatene fastsette at en av eller begge oppstillingsplanene fastsatt i vedlegg V og VI skal benyttes. Dersom en medlemsstat fastsetter at begge oppstillingsplanene kan benyttes, kan den tillate foretakene å velge mellom dem.
2. Som unntak fra artikkel 4 nr. 1 kan medlemsstatene tillate eller kreve at alle foretak eller visse kategorier av foretak framlegger en resultatrapport i stedet for å føre postene i resultatregnskapet i samsvar med vedlegg V og VI, forutsatt at innholdet i opplysningene som gis, minst tilsvarer det som ellers kreves i vedlegg V og VI.

Artikkel 14

Forenklinger for små og mellomstore foretak

1. Medlemsstatene kan tillate at små foretak setter opp sammendrag av balansen som bare viser de postene som innledes med bokstaver

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

og romertall i vedlegg III og IV, med særskilt angivelse av

- a) opplysningene som kreves i henhold til parentesene under D II under «Eiendeler» og under C under «Egenkapital og forpliktelser» i vedlegg III, men samlet for hver av de berørte postene, eller
 - b) opplysningene som kreves i henhold til parentesene under D II i vedlegg IV.
2. Medlemsstatene kan tillate at små og mellomstore foretak utarbeider et sammendrag av resultatregnskapet innenfor følgende grenser:
- a) I vedlegg V kan post 1–5 slås sammen til en post betegnet «Bruttoresultat».
 - b) I vedlegg VI kan post 1, 2, 3 og 6 slås sammen til en post betegnet «Bruttoresultat».

Kapittel 4

Noter til finansregnskapet

Artikkel 15

Alminnelige bestemmelser om notene til finansregnskapet

Når notene til balansen og resultatregnskapet framlegges i samsvar med dette kapitlet, skal notene framlegges i samme rekkefølge som postene er oppført i balansen og resultatregnskapet.

Artikkel 16

Innhold i notene til finansregnskapet for alle foretak

1. I tillegg til de opplysninger som kreves i henhold til andre bestemmelser i dette direktivet, skal notene til finansregnskapet for alle foretak inneholde opplysninger om
 - a) regnskapsprinsippene som er benyttet,
 - b) når anleggsmidler måles til verdiregulerte beløp, en tabell som viser
 - i) bevegelser i fondet for verdsettingsdifferanser i regnskapsåret, med en forklaring på den skattemessige behandling av postene, og
 - ii) den balanseførte verdien som ville blitt innregnet dersom anleggsmidlene ikke var blitt verdiregulert,
 - c) når finansielle instrumenter og/eller eiendeler som ikke er finansielle instrumenter, måles til virkelig verdi,
 - i) når virkelige verdier er fastsatt i samsvar med artikkel 8 nr. 7 bokstav b), de viktigste forutsetningene som ligger til

grunn for verdsettingsmodellene og -metodene,

- ii) for hver kategori av finansielle instrumenter eller eiendeler som ikke er finansielle instrumenter, den virkelige verdien, verdiendringer som føres direkte i resultatregnskapet, og endringer som føres i fond for virkelig verdi,
 - iii) for hver kategori av finansielle derivater, opplysninger om instrumentenes omfang og art, herunder viktige vilkår som kan påvirke beløpet, tidspunktet og sikkerheten med hensyn til framtidige kontantstrømmer, og
 - iv) en tabell som viser endringer i fond for virkelig verdi i løpet av regnskapsåret,
- d) det samlede beløpet for de økonomiske forpliktelser, garantier eller betingede forpliktelser som ikke er balanseført, og en angivelse av arten og formen av enhver pantsikkerhet som er stilt; pensjonsforpliktelser og forpliktelser overfor tilknyttede eller assosierte foretak skal føres særskilt,
- e) forskudd og kreditter som er gitt til medlemmer av administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer, med angivelse av rentesats, hovedvilkår og eventuelt tilbakebetalte, avskrevne eller frafalte beløp samt forpliktelser inngått på deres vegne i form av en eller annen garanti, med samlet beløp for hver kategori,
- f) beløpet for og arten av individuelle inntekts- eller utgiftsposter som er av ekstraordinær størrelse eller betydning,
- g) foretakets gjeld som forfaller etter mer enn fem år, samt foretakets samlede gjeld som er pantsikret fra foretakets side, med angivelse av sikkerhetens art og form, og
- h) gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret.
2. Medlemsstatene kan tilsvarende kreve at små foretak framlegger opplysningene som kreves i artikkel 17 nr. 1 bokstav a), m), p), q) og r).
- Ved anvendelse av første ledd skal opplysningene som kreves i artikkel 17 nr. 1 bokstav p), være begrenset til arten av og det forretningsmessige formålet ved ordningene som er nevnt i bokstaven.
- Ved anvendelse av første ledd skal framleggelsen av opplysningene som kreves i artikkel 17 nr. 1 bokstav r) være begrenset til transaksjoner som foretaket har inngått med partene oppført i fjerde ledd i nevnte bokstav.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

3. Medlemsstatene skal ikke kreve at små foretak framlegger opplysninger utover det som kreves eller tillates i denne artikkelen.

Artikkel 17

Tilleggsopplysninger for mellomstore og store foretak og foretak av allmenn interesse

1. I tillegg til de opplysningene som kreves i henhold til artikkel 16 og andre bestemmelser i dette direktivet, skal notene til finansregnskapet for mellomstore og store foretak og foretak av allmenn interesse inneholde opplysninger om

- a) for de forskjellige postene for anleggsmidler:
 - i) anskaffelseskostnaden eller tilvirkningskostnaden eller, dersom et alternativt målegrunnlag er benyttet, den virkelige verdien eller det verdiregulerte beløpet ved inngangen og utgangen av regnskapsåret,
 - ii) tilgang, avgang og overføringer i løpet av regnskapsåret,
 - iii) akkumulerte verdijusteringer ved inngangen og utgangen av regnskapsåret,
 - iv) verdijusteringer belastet i løpet av regnskapsåret,
 - v) bevegelser i akkumulerte verdijusteringer med hensyn til tilgang, avgang og overføringer i løpet av regnskapsåret, og
 - vi) når renter balanseføres i samsvar med artikkel 12 nr. 8, det beløpet som er balanseført i løpet av regnskapsåret,
- b) dersom anleggsmidler eller omløpsmidler gjøres til gjenstand for verdijustering utelukkende av skattemessige grunner, justeringsbeløpet og begrunnelsen for justeringen,
- c) når finansielle instrumenter måles til anskaffelseskostnad eller tilvirkningskostnad,
 - i) for hver kategori av finansielle derivater:
 - instrumentenes virkelige verdi, dersom denne kan fastsettes ved hjelp av en av metodene fastsatt i artikkel 8 nr. 7 bokstav a), og
 - opplysninger om instrumentenes omfang og art,
 - ii) for finansielle anleggsmidler som regnskapsføres til en verdi som overstiger den virkelige verdien:

- bokført verdi og virkelig verdi for enten de enkelte eiendelene eller for en hensiktsmessig gruppering av de enkelte eiendelene, og
- årsakene til at den bokførte verdien ikke er nedsatt, herunder holdpunktene for å anta at den bokførte verdien vil bli gjenvunnet,

- d) lønn og godtgjøringer som i regnskapsåret er gitt til medlemmene av administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer for deres verv, og alle forpliktelser som er oppstått eller inngått om alderspensjon for tidligere medlemmer av slike organer, med samlet angivelse for hver kategori av organer.

Medlemsstatene kan unnlate å kreve at slike opplysninger framlegges, i tilfeller der slik framlegging ville gjøre det mulig å identifisere den finansielle stillingen til et bestemt medlem av et slikt organ,

- e) det gjennomsnittlige antall ansatte i løpet av regnskapsåret, fordelt på grupper, og, dersom kostnadene ikke er angitt særskilt i resultatregnskapet, personalkostnadene for regnskapsåret fordelt på lønn, kostnader til trygd og pensjonskostnader,
- f) når avsetninger for utsatt skatt er innregnet i balansen, beløp ved utsatt skatt ved utgangen av regnskapsåret og endringer i disse beløpene i løpet av regnskapsåret,
- g) navn på og forretningskontor for alle foretak der foretaket enten selv eller gjennom en person som handler i eget navn, men for foretakets regning, innehar en deltakerinteresse, med angivelse av kapitalandelens størrelse, størrelsen på egenkapitalen samt det berørte foretakets resultat for seneste regnskapsår der regnskapet er vedtatt; opplysninger om egenkapital og resultat kan utelates dersom det berørte foretaket ikke offentliggjør sin balanse og ikke er kontrollert av foretaket.

Medlemsstatene kan tillate at opplysningene som kreves framlagt etter første ledd i denne bokstaven, gis i form av en erklæring innsendt i samsvar med artikkel 3 nr. 1 og 3 i direktiv 2009/101/EF; innsending av en slik erklæring skal angis i notene til finansregnskapet. Medlemsstatene kan også tillate at opplysninger utelates når de kan være til alvorlig skade for noen av foretakene de gjelder. Medlemsstatene kan gjøre denne utelatelsen avhengig av at en forvaltnings- eller rettsmyndighet på forhånd har gitt sin tillatelse til dette. Det skal

- angis i notene til finansregnskapet at disse opplysningene er utelatt,
- h) antall og pålydende verdi, eller bokført pariverdi når det ikke er pålydende verdi, av aksjer tegnet i løpet av regnskapsåret innenfor rammene av den autoriserte kapitalen, med forbehold for artikkel 2 bokstav e) i direktiv 2009/101/EF eller artikkel 2 bokstav c) og d) i direktiv 2012/30/EF i den utstrekning de gjelder kapitalbeløpets størrelse,
 - i) antall og pålydende verdi, eller bokført pariverdi når det ikke er pålydende verdi, for hver aksjeklasse når det er flere aksjeklasser,
 - j) opplysninger om det foreligger stifteraksjer, konvertible obligasjoner, verdipapirer med tegningsretter eller opsjoner eller lignende verdipapirer eller rettigheter, med angivelse av antall og rettigheter knyttet til dem,
 - k) navn på, hoved- eller forretningskontor for og juridisk form for alle foretak der foretaket er deltaker med ubegrenset ansvar,
 - l) navn på og forretningskontor for det foretaket som setter opp det konsoliderte finansregnskapet for den foretaksgruppen som er størst av de foretaksgruppene der dette foretaket inngår som datterforetak,
 - m) navn på og forretningskontor for det foretaket som setter opp det konsoliderte finansregnskapet for den foretaksgruppen som er minst av de foretaksgruppene der dette foretaket inngår som datterforetak, og som også inngår i foretaksgruppen nevnt i bokstav l),
 - n) stedet der kopier av det konsoliderte finansregnskapet nevnt i bokstav l) og m) kan utleveres, dersom det foreligger,
 - o) forslag til anvendelse av overskudd eller behandling av underskudd eller, der det er relevant, anvendelsen av overskuddet eller behandlingen av underskuddet,
 - p) arten av og det forretningsmessige formålet ved de ordningene som foretaket ikke har balanseført, og disse ordningenes økonomiske innvirkning på foretaket, forutsatt at risikoene og fordelene med slike ordninger er vesentlige, og i den grad offentliggjøring av slike risikoer og fordeler er nødvendig for å vurdere foretakets finansielle stilling,
 - q) arten og den finansielle virkningen av vesentlige hendelser som inntreffer etter balansedagen, og som ikke gjenspeiles i resultatregnskapet eller balansen, og
 - r) transaksjoner som foretaket har inngått med nærstående parter, herunder beløpet for slike transaksjoner, arten av forholdet mellom de nærstående partene samt andre opplysninger om transaksjonene som er nødvendige for å forstå foretakets finansielle stilling. Opplysninger om enkeltstående transaksjoner kan grupperes etter art, med mindre særskilte opplysninger er nødvendige for å forstå hvilken innvirkning transaksjoner med nærstående parter har på foretakets finansielle stilling.
- Medlemsstatene kan tillate eller kreve at det bare gis opplysninger om transaksjoner med nærstående parter som ikke er inngått under normale markedsvilkår.
- Medlemsstatene kan tillate at det ikke gis opplysninger om transaksjoner som er inngått mellom ett eller flere medlemmer av et konsern, forutsatt at datterforetak som er part i transaksjonen, er heleid av et slikt medlem.
- Medlemsstatene kan tillate at opplysningene om transaksjoner med nærstående parter som gis av mellomstore foretak, begrenses til bare å gjelde transaksjoner med
- i) eiere som har en deltakerinteresse i foretaket,
 - ii) foretak der foretaket selv har en deltakerinteresse, og
 - iii) medlemmer av foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.
2. Medlemsstatene skal i følgende tilfeller ikke være pålagt å anvende nr. 1 bokstav g) på et foretak som er et morforetak underlagt deres nasjonale rett, når
- a) foretaket der morforetaket har en deltakerinteresse i henhold til nr. 1 bokstav g), inngår i konsernregnskapet utarbeidet av dette morforetaket eller i konsernregnskapet til en større foretaksgruppe som nevnt i artikkel 23 nr. 4,
 - b) denne deltakerinteressen er behandlet av dette morforetaket i dets årsregnskap i samsvar med artikkel 9 nr. 7 eller i konsernregnskapet som dette morforetaket har utarbeidet i samsvar med artikkel 27 nr. 1–8.

*Artikkel 18***Tilleggsopplysninger for store foretak og foretak av allmenn interesse**

1. I tillegg til de opplysninger som kreves i henhold til artikkel 16 og 17 og andre bestemmelser i dette direktivet, skal notene til finansregnskapet for store foretak og foretak av allmenn interesse inneholde opplysninger om
 - a) nettoomsetningen, fordelt på virksomhetstyper og geografiske markeder, i den utstrekning disse virksomhetstypene og markedene er vesensforskjellige når det gjelder måten varesalget og tjenesteytelsene er organisert på, og
 - b) størrelsen på det samlede honoraret som revisoren eller revisjonsselskapet i løpet av regnskapsåret innkrever for lovfestet revisjon av årsregnskapet, og det samlede honoraret som revisoren eller revisjonsselskapet innkrever for andre attestasjonstjenester, skatterådgivning og andre tjenester enn revisjon.
2. Medlemsstatene kan tillate at opplysningene nevnt i nr. 1 bokstav a) utelates når offentliggjøring av slike opplysninger kan være til alvorlig skade for foretaket. Medlemsstatene kan gjøre denne utelatelsen avhengig av at en forvaltnings- eller rettsmyndighet på forhånd har gitt sin tillatelse til dette. Det skal angis i notene til finansregnskapet at disse opplysningene er utelatt.
3. Medlemsstatene kan fastsette at nr. 1 bokstav b) ikke skal gjelde for årsregnskapet til et foretak dersom dette foretaket er omfattet av konsernregnskapet som skal utarbeides i henhold til artikkel 22, forutsatt at disse opplysningene gis i notene til konsernregnskapet.

*Kapittel 5***Årsberetning***Artikkel 19***Årsberetningens innhold**

1. Årsberetningen skal inneholde en pålitelig oversikt over foretakets forretningsmessige utvikling og resultat og av dets stilling sammen med en beskrivelse av de vesentlige risikoene og usikkerhetsfaktorene det står overfor.
Oversikten skal være en balansert og fyllestgjørende analyse av foretakets forretningsmessige utvikling og resultat og av dets stilling,

i overensstemmelse med virksomhetens størrelse og kompleksitet.

I den grad det er nødvendig for å forstå foretakets utvikling, resultat eller stilling, skal analysen inneholde både finansielle og eventuelt ikke-finansielle resultatnøkkeltall som er relevante for vedkommende virksomhet, herunder relevante opplysninger om miljø- og personalspørsmål. Analysen i årsberetningen skal der det er relevant, inneholde henvisninger og tilleggsforklaringer til beløp oppført i årsregnskapet.

2. Årsberetningen skal også angi
 - a) foretakets forventede utvikling,
 - b) virksomhet på området forskning og utvikling,
 - c) opplysninger om erverv av egne aksjer i henhold til artikkel 24 nr. 2 i direktiv 2012/30/EU,
 - d) eventuelle filialer av foretaket, og
 - e) i forbindelse med foretakets bruk av finansielle instrumenter og dersom det er viktig for vurderingen av dets eiendeler, forpliktelser, finansielle stilling og resultat,
 - i) foretakets mål og politikk for finansiell risikostyring, herunder dets sikringspolitikk for alle vesentlige typer planlagte transaksjoner der sikringsbokføring benyttes, og
 - ii) foretakets eksponering for prissisiko, kredittrisiko, likviditetsrisiko og kontantstrømrisko.
3. Medlemsstatene kan unnta små foretak fra plikten til å utarbeide årsberetning, forutsatt at de krever at opplysningene nevnt i artikkel 24 nr. 2 i direktiv 2012/30/EU om et selskaps erverv av egne aksjer gis i notene til finansregnskapet.
4. Medlemsstatene kan unnta små og mellomstore foretak fra kravet i nr. 1 tredje ledd i den grad det gjelder ikke-finansiell informasjon.

*Artikkel 20***Erklæring om foretaksstyring**

1. Foretak nevnt i artikkel 2 nr. 1 bokstav a) skal ta med en erklæring om foretaksstyring i sin årsberetning. Denne erklæringen skal tas med i en egen del av årsberetningen og skal minst inneholde følgende opplysninger:
 - a) Der det er relevant, en henvisning til
 - i) det regelverket for foretaksstyring som foretaket er underlagt,

- ii) det regelverket for foretaksstyring som foretaket frivillig har besluttet å anvende,
- iii) alle relevante opplysninger om foretaksstyringsmetodene som anvendes utover kravene i nasjonal rett.

Når det vises til et regelverk for foretaksstyring nevnt under punkt i) eller ii), skal foretaket også angi hvor de relevante tekstene er offentlig tilgjengelige. Når det vises til opplysningene nevnt under punkt iii), skal foretaket gjøre opplysninger om sine foretaksstyringsmetoder offentlig tilgjengelige.

- b) Når et foretak i samsvar med nasjonal rett avviker fra det regelverket for foretaksstyring som er nevnt i bokstav a) punkt i) eller ii), en redegjørelse fra foretaket om hvilke deler av regelverket for foretaksstyring det avviker fra, og om grunnene til dette; dersom foretaket har besluttet ikke å vise til noen av bestemmelsene i et regelverk for foretaksstyring nevnt i bokstav a) punkt i) eller ii), skal det begrunne dette.
 - c) En beskrivelse av hovedtrekkene ved foretakets internkontrollordninger og risikostyringssystemer i forbindelse med den finansielle rapporteringen.
 - d) De opplysningene som kreves i henhold til artikkel 10 nr. 1 bokstav c), d), f), h) og i) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/25/EF av 21. april 2004 om overtakelsestilbud¹⁷, dersom foretaket er omfattet av nevnte direktiv.
 - e) En beskrivelse av hvordan generalforsamlingen gjennomføres og dens viktigste myndighetsområder samt en beskrivelse av aksjeeiernes rettigheter og hvordan de kan utøves, med mindre disse opplysningene allerede i sin helhet finnes i nasjonal rett.
 - f) Sammensetningen av administrasjons-, ledelses- og kontrollorganene og deres komiteer og hvordan de fungerer.
2. Medlemsstatene kan tillate at de opplysningene som kreves i nr. 1 i denne artikkelen, framlegges i
- a) en særskilt rapport som offentliggjøres sammen med årsberetningen på den måten som er angitt i artikkel 30, eller
 - b) et dokument som er offentlig tilgjengelig på foretakets nettsted, og som det vises til i årsberetningen.

Den særskilte rapporten eller dokumentet nevnt i henholdsvis bokstav a) og b) kan kryssreferere til årsberetningen når opplysningene som kreves i nr. 1 bokstav d) i denne artikkelen, er gjort tilgjengelige i nevnte årsberetning.

- 3. Revisoren eller revisjonsselskapet skal avgi en uttalelse i samsvar med artikkel 34 nr. 1 annet ledd om opplysningene nevnt i nr. 1 bokstav c) og d) i denne artikkelen og skal kontrollere at opplysningene nevnt i nr. 1 bokstav a), b), e) og f) i denne artikkelen er framlagt.
- 4. Medlemsstatene kan unnta foretak nevnt i nr. 1 som bare har utstedt andre verdipapirer enn aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 14) i direktiv 2004/39/EF, fra anvendelsen av nr. 1 bokstav a), b), e) og f) i denne artikkelen, med mindre slike foretak har utstedt aksjer som det handles med i et multilateralt handelssystem som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 15) i direktiv 2004/39/EF.

Kapittel 6

Konsernregnskaper og konsoliderte årsberetninger

Artikkel 21

Virkeområde for konsernregnskapet og den konsoliderte årsberetningen

I henhold til dette kapitlet skal et morforetak og alle dets datterforetak utgjøre foretak som skal inngå i konsolideringen, dersom morforetaket er et foretak som samordningstiltakene fastsatt ved dette direktivet får anvendelse på i henhold til artikkel 1 nr. 1.

Artikkel 22

Kravet om utarbeiding av konsernregnskap

- 1. Medlemsstatene skal kreve at ethvert foretak som hører inn under nasjonal rett, utarbeider et konsernregnskap og en konsolidert årsberetning dersom dette foretaket (et morforetak)
 - a) innehar flertallet av aksjeeiernes eller deltakernes stemmeretter i et annet foretak (datterforetak),
 - b) har rett til å oppnevne eller avsette et flertall av medlemmene i et annet foretaks (datterforetaks) administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan og samtidig er aksjeeier eller deltaker i dette foretaket,
 - c) har rett til å utøve en bestemmende innflytelse på et foretak (datterforetak) der det er

¹⁷ EUT L 142 av 30.4.2004, s. 12.

aksjeeier eller deltaker, i henhold til en avtale med dette foretaket eller i henhold til en bestemmelse i foretakets vedtekter, når den lovgivningen dette datterforetaket hører inn under, tillater at det er underlagt slike avtaler eller vedtektsbestemmelser.

Medlemsstatene kan unnlate å bestemme at morforetaket skal være aksjeeier eller deltaker i datterforetaket. Medlemsstater hvis lovgivning ikke inneholder bestemmelser om slike avtaler eller vedtektsbestemmelser, skal ikke pålegges å anvende denne bestemmelsen, eller

- d) er aksjeeier eller deltaker i et foretak
 - i) flertallet av medlemmene i dette foretakets (datterforetakets) administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan som har fungert i løpet av regnskapsåret og i det foregående regnskapsåret og fram til tidspunktet for utarbeiding av konsernregnskapet, er blitt oppnevnt bare i kraft av å utøve morforetakets stemmeretter, eller
 - ii) foretaket, i henhold til en avtale med andre aksjeeiere eller deltakere i dette foretaket (datterforetaket), alene kontrollerer flertallet av aksjeeiernes eller deltakernes stemmeretter i dette foretaket. Medlemsstatene kan fastsette nærmere bestemmelser om avtalens form og innhold.

Medlemsstatene skal minst pålegge de ordningene som er nevnt under punkt ii). De kan gjøre anvendelsen av punkt i) avhengig av et krav om at stemmerettene må utgjøre minst 20 % av det samlede antall stemmeretter.

Punkt i) skal imidlertid ikke anvendes dersom en tredjepart har de rettighetene som er nevnt i bokstav a), b) eller c), overfor foretaket.

- 2. I tillegg til tilfellene nevnt i nr. 1 kan medlemsstatene pålegge ethvert foretak som hører inn under deres nasjonal rett, å utarbeide et konsernregnskap og en konsolidert årsberetning når
 - a) dette foretaket (morforetaket) har rett til å utøve eller faktisk utøver bestemmende innflytelse eller kontroll over et annet foretak (datterforetaket), eller
 - b) dette foretaket (morforetaket) og et annet foretak (datterforetaket) står under morforetakets felles ledelse.
- 3. Ved anvendelse av nr. 1 bokstav a), b) og d) skal ethvert annet datterforetaks stemmeret-

ter og rett til oppnevning og avsettelse og rettighetene til den som handler i eget navn, men for hovedforetakets eller et annet datterforetaks regning, komme i tillegg til morforetakets rettigheter.

- 4. Ved anvendelse av nr. 1 bokstav a), b) og d) skal det fra de rettighetene som er nevnt i nr. 3, trekkes de rettighetene som
 - a) er knyttet til aksjer eller andeler som innehas for en annen persons regning enn morforetaket eller et datterforetak av morforetaket, eller
 - b) er knyttet til aksjer eller andeler
 - i) som innehas som sikkerhet, forutsatt at disse rettighetene utøves i samsvar med de instruksene som er mottatt, eller
 - ii) som innehas i forbindelse med utlån som et ledd i vanlig forretningsvirksomhet, forutsatt at stemmeretten utøves i sikkerhetstillers interesse.
- 5. Ved anvendelse av nr. 1 bokstav a) og d) skal det fra det samlede antall stemmeretter som disponeres av datterforetakets aksjeeiere eller deltakere, trekkes de stemmerettene som er knyttet til aksjer eller andeler som innehas av dette foretaket selv, av dets datterforetak eller av en som handler i eget navn, men for disse foretakenes regning.
- 6. Med forbehold for artikkel 23 nr. 9 skal et morforetak og alle dets datterforetak inngå i konsolideringen, uansett hvor datterforetakene har sitt forretningskontor.
- 7. Med forbehold for denne artikkelen og artikkel 21 og 23 kan medlemsstatene kreve at ethvert foretak som hører inn under nasjonal rett, utarbeider et konsernregnskap og en konsolidert årsberetning dersom
 - a) dette foretaket og ett eller flere andre foretak som ikke har en tilknytning som beskrevet i nr. 1 og 2, er underlagt en felles ledelse i henhold til
 - i) en avtale med dette foretaket eller
 - ii) vedtektene for disse andre foretakene, eller
 - b) administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganene til dette foretaket og ett eller flere andre foretak som ikke har en tilknytning som beskrevet i nr. 1 eller 2, for flertallets vedkommende består av de samme personene som har fungert i løpet av regnskapsåret og fram til konsernregnskapet utarbeides.
- 8. Når medlemsstatene benytter seg av muligheten nevnt i nr. 7, skal foretakene beskrevet i dette nr. og alle deres datterforetak inngå i

konsolideringen dersom ett eller flere av disse foretakene er stiftet som en av foretakstypene oppført i vedlegg I eller vedlegg II.

9. Nr. 6 i denne artikkelen, artikkel 23 nr. 1, 2, 9 og 10 og artikkel 24–29 skal få anvendelse på konsernregnskapet og den konsoliderte årsberetningen nevnt i nr. 7 i denne artikkelen, men med følgende endringer:
- Henvisningene til morforetaket skal anses som henvisninger til alle foretak nevnt i nr. 1 i denne artikkelen.
 - Med forbehold for artikkel 24 nr. 3 skal postene «Egenkapital», «Overkurs», «Fond for verdsettingsdifferanser», «Fond», «Overføringer fra tidligere år» og «Resultat for regnskapsåret» i konsernregnskapet omfatte de samlede beløpene som kan henføres til hvert av foretakene angitt i nr. 7 i denne artikkelen.

Artikkel 23

Unntak fra konsolidering

- Små konsern skal unntas fra plikten til å utarbeide et konsernregnskap og en konsolidert årsberetning, med mindre et av de tilknyttede foretakene er et foretak av allmenn interesse.
- Medlemsstatene kan unnta mellomstore konsern fra plikten til å utarbeide et konsernregnskap og en konsolidert årsberetning, med mindre et av de tilknyttede foretakene er et foretak av allmenn interesse.
- Uten hensyn til nr. 1 og 2 i denne artikkelen skal medlemsstatene i følgende tilfeller unnta fra plikten til å utarbeide et konsernregnskap og en konsolidert årsberetning ethvert morforetak (foretaket med unntak) som hører inn under nasjonal rett og også er et datterforetak, herunder et foretak av allmenn interesse, med mindre dette foretaket av allmenn interesse omfattes av artikkel 2 nr. 1 bokstav a), dersom dets eget morforetak hører inn under en medlemsstats lovgivning og
 - morforetaket til foretaket med unntak eier alle aksjene eller andelene i foretaket med unntak. Aksjer og andeler i foretaket med unntak som eies av medlemmer av dets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer i henhold til lovfestet eller vedtektsfestet plikt, skal ikke medregnes, eller
 - morforetaket til foretaket med unntak eier 90 % eller mer av aksjene eller andelene i foretaket med unntak, og de andre aksjeeierne eller deltakerne i foretaket med unntak har godkjent unntaket.
- Unntakene nevnt i nr. 3 skal oppfylle følgende vilkår:
 - Foretaket med unntak og, med forbehold for artikkel 9, alle dets datterforetak skal inngå i konsernregnskapet til en større foretaksgruppe dersom morforetaket hører inn under en medlemsstats lovgivning.
 - Konsernregnskapet nevnt i bokstav a) og den konsoliderte årsberetningen til den større foretaksgruppen utarbeides av morforetaket til denne foretaksgruppen i henhold til lovgivningen i medlemsstaten som morforetaket hører inn under, i samsvar med dette direktivet eller internasjonale regnskapsstandarder vedtatt i samsvar med forordning (EF) nr. 1616/2002.
 - I forbindelse med foretaket med unntak offentliggjøres følgende dokumenter på den måten som er bestemt i lovgivningen i medlemsstaten som dette foretaket hører inn under, i samsvar med artikkel 30:
 - Konsernregnskapet nevnt i bokstav a) og den konsoliderte årsberetningen nevnt i bokstav b).
 - Revisjonsberetningen.
 - Der det er relevant, tillegget nevnt i nr. 6.
Medlemsstaten kan kreve at dokumentene nevnt under punkt i), ii) og iii) offentliggjøres på medlemsstatens offisielle språk, og at oversettelsen av dokumentene blir bekreftet.
 - Notene til årsregnskapet til foretaket med unntak inneholder følgende opplysninger:
 - Navn på og forretningskontor for det morforetaket som utarbeider konsernregnskapet nevnt i bokstav a).
 - Unntaket fra plikten til å utarbeide et konsernregnskap og en konsolidert årsberetning.
- I tilfeller som ikke omfattes av nr. 3, kan medlemsstatene, med forbehold for nr. 1, 2 og 3 i denne artikkelen, unnta fra plikten til å utarbeide et konsernregnskap og en konsolidert årsberetning ethvert morforetak (foretaket med unntak) som hører inn under nasjonal rett og også er et datterforetak, herunder et foretak av allmenn interesse, med mindre dette foretaket av allmenn interesse omfattes av artikkel 2 nr. 1 bokstav a), dersom dets morforetak hører inn under en medlemsstats lovgivning, forutsatt at vilkårene i nr. 4 er oppfylt, og videre forutsatt at

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- a) aksjeeierne eller deltakerne i foretaket med unntak som eier aksjer eller andeler som utgjør en minsteprosent av foretakets tegnede kapital, senest seks måneder før regnskapsårets utgang ikke har krevd at det skal utarbeides et konsernregnskap,
- b) minsteprosenten nevnt i bokstav a) ikke overstiger følgende grenser:
- i) for allmennaksjeselskaper og kommandittaksjeselskaper, 10 % av den tegnede kapitalen, og
 - ii) for andre foretakstyper, 20 % av den tegnede kapitalen,
- c) medlemsstaten ikke gjør unntaket betinget av
- i) at morforetaket som utarbeidet konsernregnskapet nevnt i nr. 4 bokstav a), er underlagt den nasjonale retten i medlemsstaten som innvilger unntaket, eller
 - ii) krav knyttet til utarbeidingen og revisjonen av dette finansregnskapet.
6. Medlemsstatene kan gjøre unntakene angitt i nr. 3 og 5 betinget av at det gis tilleggsopplysninger i samsvar med dette direktivet i konsernregnskapet nevnt i nr. 4 bokstav a) eller i et vedlegg, dersom slike opplysninger kreves for de foretakene som hører inn under vedkommende medlemsstats nasjonale rett og under tilsvarende omstendigheter har plikt til å utarbeide konsernregnskaper.
7. Artikkel 3–6 skal ikke berøre medlemsstatenes lovgivning om utarbeiding av konsernregnskaper eller konsoliderte årsberetninger dersom disse dokumentene
- a) er nødvendige som informasjon for ansatte eller deres representanter, eller
 - b) utarbeides etter anmodning fra en forvaltnings- eller rettsmyndighet for dennes eget bruk.
8. Med forbehold for nr. 1, 2, 3 og 5 i denne artikkelen kan medlemsstater som gir unntak i henhold til nr. 3 og 5, også unnta fra plikten til å utarbeide et konsernregnskap og en konsolidert årsberetning ethvert morforetak (foretaket med unntak) som hører inn under nasjonal rett og også er et datterforetak, herunder et foretak av allmenn interesse, med mindre dette foretaket av allmenn interesse omfattes av artikkel 2 nr. 1 bokstav a), dersom dets morforetak ikke hører inn under en medlemsstats lovgivning, når følgende vilkår er oppfylt:
- a) Foretaket med unntak og, med forbehold for artikkel 9, alle dets datterforetak skal inngå i konsernregnskapet til en større foretaksgruppe.
 - b) Konsernregnskapet nevnt i bokstav a) og, der det er relevant, den konsoliderte årsberetningen utarbeides
 - i) i samsvar med dette direktivet,
 - ii) i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder vedtatt i samsvar med forordning (EF) nr. 1606/2002,
 - iii) på tilsvarende måte som konsernregnskaper og konsoliderte årsberetninger som er utarbeidet i samsvar med dette direktivet, eller
 - iv) på en måte som er likeverdig med internasjonale regnskapsstandarder som fastsatt i samsvar med kommisjonsforordning (EF) nr.1569/2007 av 21. desember 2007 om innføring av en ordning for fastsettelse av likeverdighet for regnskapsstandarder som anvendes av verdipapirutstedere fra tredjeland i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2003/71/EF og 2004/109/EF¹⁸.
 - c) Konsernregnskapet nevnt i bokstav a) er revidert av en eller flere revisorer eller revisjonsselskaper som har tillatelse til å revidere finansregnskaper i henhold til den nasjonale retten som det foretak som har utarbeidet regnskapet, hører inn under.

Nr. 4 bokstav c) og d) og nr. 5, 6 og 7 skal få anvendelse.
9. Det er ikke nødvendig at et foretak, herunder et foretak av allmenn interesse, inngår i konsernregnskapet dersom minst ett av følgende vilkår er oppfylt:
- a) I de ytterst sjeldne tilfellene der opplysningene som er nødvendige for å utarbeide konsernregnskaper i samsvar med dette direktivet, ikke kan innhentes uten uforholdsmessig store kostnader og innen en rimelig frist.
 - b) Dette foretakets aksjer eller andeler eies utelukkende med sikte på senere avhendelse.
 - c) Alvorlige og langvarige begrensninger er i vesentlig grad til hinder for
 - i) morforetakets utøvelse av sine rettigheter over dette foretakets eiendeler eller ledelse, eller
 - ii) utøvelsen av dette foretakets felles ledelse, når det har en slik tilknytning som nevnt i artikkel 22 nr. 7.
10. Med forbehold for artikkel 6 nr. 1 bokstav b), artikkel 21 og nr. 1 og 2 i denne artikkelen skal ethvert morforetak, herunder et foretak av all-

¹⁸ EUT L 340 av 22.12.2007, s. 66.

menn interesse, unntas fra plikten fastsatt i artikkel 22 når

- a) det bare har datterforetak som både individuelt og samlet sett er uvesentlige, eller
- b) alle datterforetakene kan unntas fra konsolideringsplikten i henhold til nr. 9 i denne artikkelen.

Artikkel 24

Utarbeidelse av konsernregnskaper

1. Kapittel 2 og 3 får anvendelse på konsernregnskaper, idet det tas hensyn til de nødvendige justeringene som følger av de særlige forholdene som skiller konsernregnskaper fra årsregnskaper.
2. Eiendeler og forpliktelser til foretak som inngår i konsolideringen, skal i sin helhet tas med i den konsoliderte balansen.
3. Den bokførte verdien av aksjene eller andelene i kapitalen til foretakene som inngår i konsolideringen, skal motregnes mot den prosentandelen denne verdien representerer i vedkommende foretaks egenkapital, i samsvar med følgende:
 - a) Med unntak for aksjer eller andeler i morforetakets kapital som enten eies av morforetaket selv eller av et annet foretak som inngår i konsolideringen, som skal behandles som egne aksjer eller andeler i samsvar med kapittel 3, skal denne motregningen foretas på grunnlag av bokført verdi på det tidspunktet foretaket for første gang inngikk i konsolideringen. De differanser som framkommer ved motregningen, skal så langt det er mulig fordeles direkte på de postene i den konsoliderte balansen som har en høyere eller lavere verdi enn den bokførte verdien.
 - b) Medlemsstatene kan tillate eller kreve at motregningen foretas på grunnlag av verdien av påviselige eiendeler og forpliktelser på det tidspunktet aksjene eller andelene ble ervervet, eller, når disse er ervervet på forskjellige tidspunkter, på det tidspunktet da foretaket ble et datterforetak.
 - c) Eventuelle differanser som gjenstår etter anvendelsen av bokstav a) eller framkommer ved anvendelse av bokstav b), skal føres i den konsoliderte balansen.
 - d) De metodene som anvendes for å beregne verdien av goodwill og eventuelle vesentlige endringer i verdi i forhold til foregående regnskapsår, skal forklares i notene til finansregnskapet.

- e) Dersom en medlemsstat tillater motregning mellom positiv og negativ goodwill, skal det gis en analyse av goodwill i notene til finansregnskapet.
 - f) Negativ goodwill kan overføres til det konsoliderte resultatregnskapet når slik behandling er i samsvar med prinsippene fastsatt i kapittel 2.
4. Når aksjer eller andeler i datterforetak som inngår i konsolideringen, eies av andre enn disse foretakene, skal beløpet som kan henføres til disse aksjene eller andelene, føres særskilt i den konsoliderte balansen som ikke-kontrollerende eierinteresser.
 5. Inntektene og utgiftene til de foretakene som inngår i konsolideringen, skal i sin helhet tas med i det konsoliderte resultatregnskapet.
 6. Det resultatet som kan henføres til aksjene eller andelene nevnt i nr. 4, skal føres særskilt i det konsoliderte resultatregnskapet som resultatet som kan henføres til ikke-kontrollerende eierinteresser.
 7. Konsoliderte finansregnskaper skal vise eiendeler, forpliktelser, den finansielle stillingen og resultatet for de foretakene som inngår i konsolideringen, som om disse foretakene var et enkelt foretak. Særlig skal følgende elimineres fra konsernregnskapet:
 - a) Gjeld og fordringer mellom foretakene.
 - b) Inntekter og utgifter i forbindelse med transaksjoner mellom foretakene.
 - c) Overskudd og tap etter transaksjoner mellom foretakene, når de er medregnet i eiendelenes bokførte verdi.
 8. Konsernregnskap skal settes opp på samme dag som morforetakets årsregnskap.

Medlemsstatene kan likevel tillate eller kreve at konsernregnskapet utarbeides på en annen dag, for å ta hensyn til balansedagen for de fleste eller de mest betydningsfulle foretakene som inngår i konsolideringen, forutsatt at

- a) dette angis i notene til konsernregnskapet og behørig begrunnes,
- b) det tas hensyn til eller gis opplysning om viktige hendelser som berører eiendeler og forpliktelser, den finansielle stillingen og resultatet til et foretak som inngår i konsolideringen, og som har funnet sted mellom foretakets balansedag og den dagen konsernregnskapet ble avsluttet, og
- c) dersom balansedagen til et foretak er mer enn tre måneder før eller etter dagen for avslutningen av konsernregnskapet, inngår dette foretaket i konsolideringen på grunnlag av et delårsregnskap som er utarbeidet

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

på den dagen konsernregnskapet ble avsluttet.

9. Dersom sammensetningen av foretakene som inngår i konsolideringen, har endret seg vesentlig i løpet av regnskapsåret, skal konsernregnskapet inneholde opplysninger som gjør det mulig å foreta en meningsfylt sammenligning av de på hverandre følgende konsernregnskaper. Denne plikten kan oppfylles ved at det utarbeides en justert sammenlignbar balanse og et justert sammenlignbart resultatregnskap.
10. Eiendeler og forpliktelser som inngår i konsernregnskapet, skal måles på et ensartet grunnlag og i samsvar med kapittel 2.
11. Et foretak som utarbeider et konsernregnskap, skal anvende de samme målegrunnlagene som dem som anvendes i foretakets årsregnskap. Medlemsstatene kan imidlertid tillate eller kreve at det i konsernregnskaper benyttes andre målegrunnlag i samsvar med kapittel 2. Anvendelse av dette unntaket skal angis i notene til konsernregnskapet og behørig begrunnes.
12. Når eiendeler og forpliktelser som inngår i konsernregnskapet, er målt av foretak som inngår i konsolideringen, ved bruk av grunnlag som avviker fra dem som brukes ved konsolideringen, skal slike eiendeler og forpliktelser måles på nytt i samsvar med grunnlaget som anvendes ved konsolideringen. Det kan i særskilte tilfeller være tillatt å fravike dette kravet. Slike fravik skal angis i notene til konsernregnskapet og behørig begrunnes.
13. Beløp ved utsatt skatt skal innregnes ved konsolidering dersom det er sannsynlig at et av foretakene som inngår i konsolideringen, får en slik utgift i overskuelig fremtid.
14. Dersom eiendeler som inngår i konsernregnskapet, er gjort til gjenstand for verdijustering utelukkende av skattemessige grunner, skal de ikke medregnes i konsernregnskapet før disse justeringene er eliminert.

Artikkel 25

Virksomhetssammenslutninger innenfor et konsern

1. Medlemsstatene kan tillate eller kreve at den bokførte verdien av aksjene eller andelene i kapitalen til et foretak som inngår i konsolideringen, bare skal motregnes mot den tilsvarende prosentandelen i kapitalen, forutsatt at foretakene i virksomhetssammenslutningen i siste hånd kontrolleres av den samme parten

både før og etter virksomhetssammenslutningen, og at denne kontrollen ikke er av forbigående karakter.

2. Enhver differanse som framkommer ved anvendelse av bestemmelsene i nr. 1, skal henholdsvis legges til eller trekkes fra de konsoliderte reservene.
3. Anvendelse av metoden beskrevet i nr. 1, endringene i reservene dette medfører, og navn på og forretningskontor for de foretakene det gjelder, skal angis i notene til konsernregnskapet.

Artikkel 26

Forholdsmessig konsolidering

1. Når et foretak som inngår i konsolideringen, leder et annet foretak sammen med ett eller flere foretak som ikke inngår i konsolideringen, kan medlemsstatene tillate eller kreve at dette andre foretaket tas forholdsmessig med i konsernregnskapet sett i forhold til de rettighetene foretaket som inngår i konsolideringen, har i dets kapital.
2. Artikkel 23 nr. 9 og 10 og artikkel 24 får tilsvarende anvendelse på den forholdsmessige konsolideringen som er nevnt i nr. 1 i denne artikkelen.

Artikkel 27

Anvendelse av egenkapitalmetoden for assosierte foretak

1. Dersom et foretak som inngår i konsolideringen, har et assosiert foretak, skal dette assosierte foretaket føres i den konsoliderte balansen som egen post med en tilsvarende betegnelse.
2. Når denne artikkelen anvendes første gang på et assosiert foretak, skal dette assosierte foretaket føres i den konsoliderte balansen enten med
 - a) sin bokførte verdi beregnet i samsvar med reglene for måling i kapittel 2 og 3. Differansen mellom denne verdien og det beløpet som tilsvarer den andelen av egenkapitalen som deltakerinteressen i det assosiert foretaket representerer, skal angis særskilt i den konsoliderte balansen eller i notene til konsernregnskapet. Differansen skal beregnes på den dagen da metoden ble anvendt for første gang, eller med
 - b) det beløpet som tilsvarer den andelen av det assosierte foretakets egenkapital som deltakerinteressen i det assosiert foretaket

representerer. Differansen mellom dette beløpet og den bokførte verdien beregnet i samsvar med reglene for måling i kapittel 2 og 3 skal angis særskilt i den konsoliderte balansen eller i notene til konsernregnskapet. Differansen skal beregnes på den dagen da metoden ble anvendt for første gang.

Medlemsstatene kan fastsette at enten bokstav a) eller b) skal anvendes. I slike tilfeller skal det angis i den konsoliderte balansen eller i notene til konsernregnskapet hvilken av disse som er anvendt.

Ved anvendelse av bokstav a) eller b) kan medlemsstatene dessuten tillate eller kreve at differansen beregnes på den dagen aksjene eller andelene ble ervervet, eller dersom de er ervervet på forskjellige tidspunkter, på den dagen foretaket ble et assosiert foretak.

3. Når et assosiert foretaks eiendeler eller forpliktelser verdifastsettes etter andre metoder enn dem som ble anvendt ved konsolideringen i samsvar med artikkel 24 nr. 11, kan det ved beregning av differansen nevnt i nr. 2 bokstav a) eller b) foretas en ny verdifastsettelse etter de metodene som ble anvendt ved konsolideringen. Dersom slik ny verdifastsettelse ikke er foretatt, skal dette angis i notene til konsernregnskapet. Medlemsstatene kan kreve at slik ny verdifastsettelse foretas.
4. Den bokførte verdien nevnt i nr. 2 bokstav a) eller beløpet som tilsvare andelen av det assosierte foretakets egenkapital nevnt i nr. 2 bokstav b), skal økes eller reduseres med et beløp tilsvarende den endringen som har funnet sted i løpet av regnskapsåret, i den delen av det assosierte foretakets egenkapital som deltakerinteressen representerer; verdien skal reduseres med deltakerinteressens andel i utbyttet.
5. I den utstrekning en positiv differanse nevnt i nr. 2 bokstav a) og b) ikke kan knyttes til noen kategori av eiendeler eller forpliktelser, skal differansen behandles i samsvar med reglene som får anvendelse på posten «goodwill», som fastsatt i artikkel 12 nr. 6 bokstav d), artikkel 12 nr. 11 første ledd, artikkel 24 nr. 3 bokstav c) og vedlegg III og vedlegg IV.
6. Den andelen i det assosierte foretakets resultat som kan henføres til deltakerinteressen i slike assosierte foretak, skal føres i det konsoliderte resultatregnskapet som egen post med en tilsvarende betegnelse.
7. Elimineringene nevnt i artikkel 24 nr. 7 skal gjøres i den utstrekning de aktuelle opplysningene er kjente eller tilgjengelige.

8. Når et assosiert foretak utarbeider konsernregnskaper, får bestemmelsene i nr. 1–7 anvendelse på egenkapitalen som er ført i slike konsernregnskaper.
9. Det er ikke nødvendig å anvende denne artikkelen når deltakerinteressen i det assosierte foretakets kapital er av uvesentlig betydning.

Artikkel 28

Noter til konsernregnskapet

1. Notene til konsernregnskapet skal inneholde opplysningene som kreves i henhold til artikkel 16, 17 og 18, i tillegg til eventuelle opplysninger som kreves i henhold til andre bestemmelser i dette direktivet, og framlegges på en måte som letter vurderingen av den finansielle stillingen til de foretakene som inngår i konsolideringen som helhet, idet det tas hensyn til de nødvendige justeringene som følger av de særlige forholdene som skiller konsernregnskaper fra årsregnskaper for foretak, herunder de følgende:
 - a) Ved opplysning om transaksjoner mellom nærstående parter skal transaksjoner mellom nærstående parter som inngår i konsolideringen, som elimineres ved konsolideringen, ikke tas med.
 - b) Ved opplysning om det gjennomsnittlige antall ansatte i løpet av regnskapsåret skal det gjennomsnittlige antall ansatte angis særskilt for foretak som er forholdsmessig konsolidert.
 - c) Ved opplysning om lønn og godtgjøringer og forskudd og kreditter som er gitt til medlemmer av administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer, skal det bare opplyses om beløp som er gitt av morforetaket og dets datterforetak til medlemmer av morforetakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer.
2. Notene til konsernregnskapet skal, i tillegg til de opplysninger som kreves i nr. 1, inneholde følgende opplysninger:
 - a) I forbindelse med foretak som inngår i konsolideringen:
 - i) Navn på og forretningskontor for disse foretakene.
 - ii) Den kapitalandelen i disse foretakene, bortsett fra morforetaket, som innehas av foretakene som inngår i konsolideringen, eller av en person som handler i eget navn, men for disse foretakenes regning.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

iii) Opplysning om hvilke av vilkårene nevnt i artikkel 22 nr. 1, 2 og 7 som etter anvendelse av artikkel 22 nr. 3, 4 og 5 har ligget til grunn for konsolideringen. Denne opplysningen kan imidlertid utelates når konsolideringen er foretatt på grunnlag av artikkel 22 nr. 1 bokstav a), og når andelen av kapitalen og andelen av stemmerettene er den samme.

De samme opplysningene skal gis om foretak som holdes utenfor konsolideringen fordi de er uvesentlige i henhold til artikkel 6 nr. 1 bokstav j) og artikkel 23 nr. 10, og det skal begrunnes hvorfor foretakene nevnt i artikkel 23 nr. 9 holdes utenfor.

- b) Navn på og forretningskontor for assosierte foretak som inngår i konsolideringen som beskrevet i artikkel 27 nr. 1, samt opplysninger om den kapitalandelen i disse foretakene som eies av foretakene som inngår i konsolideringen, eller av en person som handler i eget navn, men for disse foretakenes regning.
- c) Navn på og forretningskontor for foretak som er forholdsmessig konsolidert i henhold til artikkel 26, de forholdene som ligger til grunn for den felles ledelsen av disse foretakene, og den kapitalandelen som innehas av foretakene som inngår i konsolideringen, eller av en person som handler i eget navn, men for disse foretakenes regning.
- d) I forbindelse med hvert foretak, bortsett fra dem som er nevnt i bokstav a), b) og c), der foretakene som inngår i konsolideringen, innehar en deltakerinteresse, enten selv eller ved en person som handler i eget navn, men for disse foretakenes regning:
 - i) Navn på og forretningskontor for disse foretakene.
 - ii) Hvor stor del av kapitalen de eier.
 - iii) Størrelsen på egenkapitalen samt det berørte foretakets resultat for det seneste regnskapsåret som regnskapet er vedtatt for.

Opplysningene om egenkapitalen og om resultatet kan også utelates når det berørte foretaket ikke offentliggjør balansen.

3. Medlemsstatene kan tillate at opplysningene som kreves i nr. 2 bokstav a)–d), gis i form av en erklæring innsendt i samsvar med artikkel 3 nr. 3 i direktiv 2009/101/EF. Innsending av

en slik erklæring skal angis i notene til konsernregnskapet. Medlemsstatene kan også tillate at opplysninger utelates når offentliggjøring av slike opplysninger kan være til alvorlig skade for noen av foretakene de gjelder. Medlemsstatene kan gjøre denne utelatelsen avhengig av at en forvaltnings- eller rettsmyndighet på forhånd har gitt sin tillatelse til dette. Det skal angis i notene til konsernregnskapet dersom disse opplysningene er utelatt.

Artikkel 29

Konsolidert årsberetning

1. Den konsoliderte årsberetningen skal som et minimum inneholde opplysningene som kreves i henhold til artikkel 19 og 20, i tillegg til eventuelle opplysninger som kreves i henhold til andre bestemmelser i dette direktivet, idet det tas hensyn til de nødvendige justeringene som følger av de særlige forholdene som skiller konsoliderte årsberetninger fra årsberetninger for foretak, og skal framlegges på en måte som letter vurderingen av den finansielle stillingen til de foretakene som inngår i konsolideringen som helhet.
2. Følgende justeringer skal gjøres med hensyn til opplysningene som kreves i artikkel 19 og 20:
 - a) Ved rapportering av opplysninger om egne aksjer eller andeler som er ervervet, skal den konsoliderte årsberetningen angi antall og pålydende verdi eller, i mangel av pålydende verdi, bokført pariverdi av alle aksjer eller andeler i morforetaket som innehas av morforetaket selv, av datterforetak av dette morforetaket eller av en person som handler i eget navn, men for disse foretakenes regning. Medlemsstatene kan tillate eller kreve at disse opplysningene legges fram i notene til konsernregnskapet.
 - b) Ved rapportering om internkontrollordninger og risikostyringssystemer skal erklæringen om foretaksstyring vise til hovedtrekkene ved internkontrollordningene og risikostyringssystemene for foretakene som inngår i konsolideringen som helhet.
3. Når det kreves en konsolidert årsberetning i tillegg til en årsberetning for foretaket, kan de to beretningene framlegges som en samlet beretning.

*Kapittel 7***Offentliggjøring***Artikkel 30***Generelt krav om offentliggjøring**

1. Medlemsstatene skal sikre at foretakene offentliggjør, innen et rimelig tidsrom som ikke skal overstige 12 måneder etter balansedagen, det behørig godkjente årsregnskapet og årsberetningen sammen med uttalelsen avgitt av revisoren eller revisjonsselskapet nevnt i artikkel 34, som fastsatt i den enkelte medlemsstats lovgivning i samsvar med kapittel 2 i direktiv 2009/101/EF.

Medlemsstatene kan imidlertid unnta foretak fra plikten til å offentliggjøre årsberetningen dersom en kopi av hele eller deler av årsberetningen enkelt kan fås utlevert på forespørsel til en pris som ikke overstiger de tilknyttede administrative kostnadene.

2. Medlemsstatene kan i følgende tilfeller unnta et foretak nevnt i vedlegg II som samordnings tiltakene fastsatt i dette direktivet får anvendelse på i henhold til artikkel 1 nr. 1 bokstav b), fra å offentliggjøre sitt finansregnskap i samsvar med artikkel 3 i direktiv 2009/101/EF, forutsatt at finansregnskapet er tilgjengelig for offentligheten på foretakets hovedkontor:

a) Alle deltakere med ubegrenset ansvar i det berørte foretaket er foretak oppført i vedlegg I som hører inn under lovgivningen til andre medlemsstater enn den medlemsstaten hvis lovgivning det berørte foretaket hører inn under, og ingen av disse foretakene offentliggjør det berørte foretakets finansregnskap sammen med sitt eget finansregnskap.

b) Alle deltakere med ubegrenset ansvar i det berørte foretaket er foretak som ikke hører inn under en medlemsstats lovgivning, men har en juridisk form som kan sammenlignes med de som er nevnt i direktiv 2009/101/EF.

Kopier av finansregnskapet skal være tilgjengelig på forespørsel. Prisen for en slik kopi må ikke overstige de tilknyttede administrative kostnadene.

3. Nr. 1 skal få anvendelse på konsernregnskaper og konsoliderte årsberetninger.

Når foretaket som utarbeider konsernregnskapet, er stiftet som en av foretakstypene opp-

ført i vedlegg II og ikke er pålagt ved nasjonal rett i medlemsstaten å offentliggjøre dokumentene nevnt i nr. 1 på samme måte som fastsatt i artikkel 3 i direktiv 2009/101/EF, skal det som et minimum gjøre disse dokumentene tilgjengelige for offentligheten på sitt hovedkontor, og det skal på forespørsel utlevere en kopi til en pris som ikke overstiger de tilknyttede administrative kostnadene.

*Artikkel 31***Forenklinger for små og mellomstore foretak**

1. Medlemsstatene kan unnta små foretak fra plikten til å offentliggjøre resultatregnskaper og årsberetninger.

2. Medlemsstatene kan tillate at mellomstore foretak offentliggjør

a) sammendrag av balansen som viser bare de postene i vedlegg III og IV som innledes med bokstaver og romertall, med særskilt angivelse enten i balansen eller i notene til finansregnskapet av

i) C I post 3, C II post 1, 2, 3 og 4, C III post 1, 2, 3 og 4, D II post 2, 3 og 6 og D III post 1 og 2 under «Eiendeler» og C post 1, 2, 6, 7 og 9 under «Egenkapital og forpliktelser» i vedlegg III,

ii) C I post 3, C II post 1, 2, 3 og 4, C III post 1, 2, 3 og 4, D II post 2, 3 og 6, D III post 1 og 2, F post 1, 2, 6, 7 og 9 og I post 1, 2, 6, 7 og 9 i vedlegg IV,

iii) opplysningene som kreves i henhold til parentesene under D II under «Eiendeler» og under C under «Egenkapital og forpliktelser» i vedlegg III, samlet for alle berørte poster og særskilt for D II post 2 og 3 under «Eiendeler» og C post 1, 2, 6, 7 og 9 under «Egenkapital og forpliktelser»,

iv) opplysningene som kreves i henhold til parentesene under D II i vedlegg IV, samlet for alle berørte poster og særskilt for D II post 2 og 3,

- b) sammendrag av notene til finansregnskapet, uten de opplysningene som kreves i artikkel 17 nr. 1 bokstav f) og j).

Bestemmelsene i dette nummeret skal ikke berøre artikkel 30 nr. 1, i den utstrekning den artikkelen gjelder resultatregnskapet, årsberetningen og uttalelsen fra revisoren eller revisjonsselskapet.

Artikkel 32

Andre krav om offentliggjøring

1. Når årsregnskapet og årsberetningen offentliggjøres i sin helhet, skal de gjengis i den formen og med den teksten som ligger til grunn for uttalelsen utarbeidet av revisoren eller revisjonsselskapet. De skal være ledsaget av den fullstendige revisjonsberetningen.
2. Når årsregnskapet ikke offentliggjøres i sin helhet, skal sammendraget av finansregnskapet, som ikke skal være ledsaget av revisjonsberetningen,
 - a) angi at den offentliggjorte versjonen er et sammendrag,
 - b) vise til det registeret som finansregnskapet er innsendt til i samsvar med artikkel 3 i direktiv 2009/101/EF; dersom finansregnskapet ikke ennå er inngitt, skal sammendraget opplyse om dette,
 - c) opplyse om revisoruttalelsen ble avgitt med eller uten forbehold eller om den ble nektet avgitt, eller om revisoren eller revisjonsselskapet ikke var i stand til å avgi en slik uttalelse,
 - d) opplyse om revisjonsberetningen inneholdt en henvisning til forhold som revisoren eller revisjonsselskapet særlig har påpekt uten å ta forbehold i revisoruttalelsen.

Artikkel 33

Ansvar og forpliktelse med hensyn til utarbeiding og offentliggjøring av finansregnskapet og årsberetningen

1. Medlemsstatene skal sørge for at medlemmene av administrasjons-, ledelses- og kontrollorganene til et foretak, som handler innenfor rammen av den myndighet de er tillagt ved nasjonal rett, har kollektivt ansvar for å sikre at
 - a) årsregnskapet, årsberetningen og, når den framlegges for seg, erklæringen om foretaksstyring og
 - b) konsernregnskapet, den konsoliderte årsberetningen og, når den framlegges for seg, den konsoliderte erklæringen om foretaksstyring
 utarbeides og offentliggjøres i samsvar med kravene i dette direktivet og eventuelt i samsvar med de internasjonale regnskapsstandardene vedtatt i samsvar med forordning (EF) nr. 1606/2002.
2. Medlemsstatene skal sørge for at deres lover og forskrifter om ansvar, i det minste overfor foretaket, får anvendelse på medlemmene av

administrasjons-, ledelses- og kontrollorganene ved manglende overholdelse av forpliktelsene nevnt i nr. 1.

Kapittel 8

Revisjon

Artikkel 34

Generelt krav

1. Medlemsstatene skal sikre at finansregnskapet til foretak av allmenn interesse, mellomstore foretak og store foretak blir revidert av en eller flere revisorer eller revisjonsselskaper som er godkjent av medlemsstatene til å foreta lovfestet revisjon i henhold til direktiv 2006/43/EF.

Revisorene eller revisjonsselskapene som foretar revisjonen, skal også

 - a) avgi en uttalelse om
 - i) hvorvidt årsberetningen er i samsvar med finansregnskapet for samme regnskapsår, og
 - ii) hvorvidt årsberetningen er utarbeidet i samsvar med gjeldende lovfestede krav,
 - b) angi hvorvidt han, hun eller det, i lys av den kunnskap om og forståelse av foretaket og dets miljø som er ervervet i løpet av revisjonen, har avdekket alvorlige feilopplysninger i årsberetningen, og skal opplyse om arten av eventuelle slike feilopplysninger.
2. Første ledd i nummer 1 skal få tilsvarende anvendelse på konsernregnskaper. Annet ledd i nummer 1 skal få tilsvarende anvendelse på konsernregnskaper og konsoliderte årsberetninger.

Artikkel 35

Endring av direktiv 2006/43/EF med hensyn til revisjonsberetningen

I direktiv 2006/43/EF skal artikkel 28 lyde:

«Artikkel 28

Revisjonsberetning

1. Revisjonsberetningen skal omfatte
 - a) en innledning som minst skal opplyse om hvilket finansregnskap den lovfestede revisjonen omfatter, samt hvilken ramme for finansiell rapportering som er brukt ved utarbeidingen av det,
 - b) en beskrivelse av omfanget av den lovfestede revisjonen, som minst skal opplyse om hvilke revisjonsstandarder som

er anvendt ved den lovfestede revisjonen,

- c) en revisoruttalelse, som skal være enten uten forbehold, med forbehold eller negativ, og som skal gi klart uttrykk for revisorens oppfatning av
 - i) hvorvidt årsregnskapet gir et pålitelig bilde i samsvar med den relevante rammen for finansiell rapportering, og
 - ii) eventuelt hvorvidt årsregnskapet oppfyller lovfestede krav.

Dersom revisoren ikke er i stand til å avgi en revisoruttalelse, skal revisjonsberetningen inneholde en erklæring om at en uttalelse ikke kunne avgis,

- d) en henvisning til eventuelle forhold som revisoren særlig har påpekt uten å ta forbehold i revisoruttalelsen,
 - e) uttalelsen og erklæringen nevnt i artikkel 34 nr. 1 annet ledd i europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak, om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF¹⁹.
2. Revisjonsberetningen skal være underskrevet og datert av revisoren. Dersom et revisjonsselskap foretar lovfestet revisjon, skal revisjonsberetningen minst være undertegnet av den eller de revisorene som foretar lovfestet revisjon på vegne av revisjonsselskapet. I unntakstilfeller kan medlemsstatene bestemme at det ikke er nødvendig å offentliggjøre denne eller disse underskriften(e) dersom slik offentliggjøring kan innebære en overhengende og betydelig trussel mot en persons sikkerhet. Under alle omstendigheter skal navnet eller navnene på personen(e) som er involvert, være kjent for berørte vedkommende myndigheter.
 3. Revisjonsberetningen og konsernregnskapet skal oppfylle kravene fastsatt i nr. 1 og 2. Ved rapportering om samsvaret mellom revisjonsberetningen og finansregnskapet som kreves i nr. 1 bokstav e), skal revisoren eller revisjonsselskapet ta i betraktning konsernregnskapet og den konsoliderte årsberetningen. Dersom morforetakets

årsregnskap er knyttet til konsernregnskapet, kan revisjonsberetningene som kreves i denne artikkelen, kombineres.

Kapittel 9

Bestemmelser om unntak og begrensninger i unntak

Artikkel 36

Unntak for svært små foretak

1. Medlemsstatene kan unnta svært små foretak fra noen av eller alle følgende forpliktelser:
 - a) Forpliktelsen til å presentere «Forskuddsbetalinger og påløpt inntekt» og «Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter». Dersom en medlemsstat benytter denne muligheten, kan den tillate disse foretakene å fravike artikkel 6 nr. 1 bokstav d) når det gjelder kravet om å innregne «Forskuddsbetalinger og påløpt inntekt» og «Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter», men bare for andre kostnader som nevnt i nr. 2 bokstav b) punkt vi) i denne artikkelen, forutsatt at dette er angitt i notene til finansregnskapet eller under balansen i samsvar med bokstav b) i dette nummeret.
 - b) Forpliktelsen til å utarbeide noter til finansregnskapet i samsvar med artikkel 16, forutsatt at opplysningene som kreves i artikkel 16 nr. 1 bokstav d) og e) i dette direktivet og artikkel 24 nr. 2 i direktiv 2012/30/EU, er angitt under balansen.
 - c) Forpliktelsen til å utarbeide en årsberetning i samsvar med kapittel 5, forutsatt at opplysningene som kreves i artikkel 24 nr. 2 i direktiv 2012/30/EU, er angitt i notene til finansregnskapet eller under balansen i samsvar med bokstav b) i dette nummeret.
 - d) Forpliktelsen til å offentliggjøre årsregnskapet i samsvar med artikkel 7 i dette direktivet, forutsatt at opplysningene om balansen som det inneholder, er innsendt i henhold til nasjonal rett til minst én vedkommende myndighet som den berørte medlemsstaten har utpekt. Når vedkommende myndighet ikke er det sentrale registeret eller et handels- eller selskapsregister som nevnt i artikkel 3 nr. 1 i direktiv 2009/101/EF, skal vedkommende myndighet gi de innsendte opplysningene til registeret.
2. Medlemsstatene kan tillate svært små foretak
 - a) å utarbeide bare et sammendrag av balansen, der minst de postene som innledes

¹⁹ EUT L 182 av 29.6.2013, s. 19.

med bokstaver i vedlegg III eller IV, føres særskilt, når det er relevant. I tilfeller der nr. 1 bokstav a) i denne artikkelen får anvendelse, skal post E under «Eiendeler» og post D under «Forpliktelser» i vedlegg III eller post E og K i vedlegg IV holdes utenfor balansen,

- b) å utarbeide bare et sammendrag av resultatregnskapet, der minst følgende poster føres særskilt, når det er relevant:
 - i) Nettoomsetning.
 - ii) Andre inntekter.
 - iii) Råvarer og forbruksvarer.
 - iv) Personalkostnader.
 - v) Verdijusteringer.
 - vi) Andre kostnader.
 - vii) Skatt.
 - viii) Resultat.
3. Medlemsstatene skal ikke tillate eller kreve at artikkel 8 får anvendelse på svært små foretak som benytter et av unntakene i nr. 1 og 2 i denne artikkelen.
4. Når det gjelder svært små foretak, skal årsregnskaper som er utarbeidet i samsvar med nr. 1, 2 og 3 i denne artikkelen, anses å gi et pålitelig bilde i henhold til artikkel 4 nr. 3, og artikkel 4 nr. 4 får dermed ikke anvendelse på slike regnskaper.
5. Dersom nr. 1 bokstav a) i denne artikkelen får anvendelse, skal balansesummen nevnt i artikkel 3 nr. 1 bokstav a) utgjøres av eiendelene nevnt i post A–D under «Eiendeler» i vedlegg III eller post A–D i vedlegg IV.
6. Uten at denne artikkelen berøres, skal medlemsstatene sikre at svært små foretak ellers blir betraktet som små foretak.
7. Medlemsstatene skal ikke gjøre unntakene i nr. 1, 2 og 3 tilgjengelige for investeringsforetak og finansielle holdingforetak.
8. Medlemsstater som per 19. juli 2013 har satt i kraft lover eller forskrifter i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/6/EU av 14. mars 2012 om endring av rådsdirektiv 78/660/EØF om årsregnskapene for visse selskapsformer hva angår svært små foretak²⁰, kan unntas fra kravene i artikkel 3 nr. 9 med hensyn til omregning til nasjonal valuta av tersklene i artikkel 3 nr. 1 ved anvendelse av artikkel 53 nr. 1 første punktum.
9. Senest 20. juli 2018 skal Kommisjonen framlegge for Europaparlamentet, Rådet og Den europeiske økonomiske og sosiale komité en rapport om situasjonen for svært små foretak,

der det særlig tas hensyn til situasjonen på nasjonalt plan når det gjelder antall foretak som omfattes av størrelseskriteriene, og reduksjonen av administrative byrder som følge av unntaket fra offentliggjøringskravet.

Artikkel 37

Unntak for datterforetak

Med forbehold for bestemmelsene i direktiv 2009/101/EF og 2012/30/EF skal medlemsstatene ikke være pålagt å anvende bestemmelsene i dette direktivet vedrørende innhold, revisjon og offentliggjøring av årsregnskaper og årsberetninger på foretak som hører inn under nasjonal rett og er datterforetak, dersom følgende vilkår er oppfylt:

- 1) Morforetaket er underlagt en medlemsstats lovgivning.
- 2) Alle aksjeeiere eller deltakere i datterforetaket har, for hvert regnskapsår der unntaket anvendes, erklært at de samtykker til unntaket fra denne forpliktelsen.
- 3) Morforetaket har erklært at det garanterer for de forpliktelser som datterforetaket har inngått.
- 4) Erklæringene nevnt i nr. 2 og 3 i denne artikkelen er offentliggjort av datterforetaket etter de bestemmelser som er fastsatt i medlemsstatens lovgivning i samsvar med artikkel 2 i direktiv 2009/101/EF.
- 5) Datterforetaket inngår i konsernregnskapet som er utarbeidet av morforetaket i samsvar med dette direktivet.
- 6) Unntaket er angitt i notene til konsernregnskapet som er utarbeidet av morforetaket.
- 7) Konsernregnskapet nevnt i nr. 5 i denne artikkelen, den konsoliderte årsberetningen og revisjonsberetningen er offentliggjort for datterforetaket etter de bestemmelser som er fastsatt i medlemsstatens lovgivning i samsvar med artikkel 2 i direktiv 2009/101/EF.

Artikkel 38

Foretak som er deltakere med ubegrenset ansvar i andre foretak

1. Medlemsstatene kan kreve at foretakene nevnt i artikkel 1 nr. 1 bokstav a) som hører inn under deres lovgivning og er deltakere med ubegrenset ansvar i et foretak nevnt i artikkel 1 nr. 1 bokstav b) («det berørte foretaket»), utarbeider, får revidert og offentliggjør finansregnskapet til det berørte foretaket sammen med sitt eget finansregnskap i sam-

²⁰ EUT L 81 av 21.3.2012, s. 3.

svar med dette direktivet; i slike tilfeller skal kravene i dette direktivet ikke få anvendelse på det berørte foretaket.

2. Medlemsstatene skal ikke være pålagt å anvende kravene i dette direktivet på det berørte foretaket dersom
 - a) finansregnskapet til det berørte foretak er utarbeidet, revidert og offentliggjort i samsvar med bestemmelsene i dette direktivet av et foretak som
 - i) er en deltaker med ubegrenset ansvar i det berørte foretaket og
 - ii) hører inn under en annen medlemsstats lovgivning,
 - b) det berørte foretaket inngår i et konsernregnskap som er utarbeidet, revidert og offentliggjort i samsvar med dette direktivet av
 - i) en deltaker med ubegrenset ansvar, eller
 - ii) dersom det berørte foretaket inngår i en større foretaksgruppes konsernregnskap som er utarbeidet, revidert og offentliggjort i samsvar med dette direktivet, et morforetak som hører inn under en medlemsstats lovgivning. Dette unntaket skal angis i notene til konsernregnskapet.
3. I tilfellene nevnt i nr. 2 skal det berørte foretaket på anmodning oppgi navnet på foretaket som offentliggjør finansregnskapet.

Artikkel 39

Unntak med hensyn til resultatregnskap for morforetak som utarbeider konsernregnskaper

Medlemsstatene skal ikke være pålagt å anvende bestemmelsene i dette direktivet om revisjon og offentliggjøring av resultatregnskapet på foretak som hører inn under nasjonal rett og er morforetak, dersom følgende vilkår er oppfylt:

- 1) Morforetaket utarbeider et konsernregnskap i samsvar med dette direktivet og inngår i dette konsernregnskapet.
- 2) Unntaket er angitt i notene til morforetakets årsregnskap.
- 3) Unntaket er angitt i notene til konsernregnskapet som er utarbeidet av morforetaket.
- 4) Morforetakets resultat beregnet i samsvar med dette direktivet er ført i dets balanse.

Artikkel 40

Begrensning av unntak for foretak av allmenn interesse

Med mindre det er uttrykkelig fastsatt i dette direktivet, skal medlemsstatene ikke la forenklingene og unntakene fastsatt i dette direktivet gjelde for foretak av allmenn interesse. Et foretak av allmenn interesse skal behandles som et stort foretak uavhengig av dets nettoomsetning, balanse og gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret.

Kapittel 10

Rapportering om betalinger til offentlige myndigheter

Artikkel 41

Definisjoner vedrørende rapportering om betalinger til offentlige myndigheter

I dette kapitlet menes med

- 1) «foretak som driver virksomhet innen utvinningsindustri» et foretak som driver enhver virksomhet som innebærer undersøkelse, prospektering, oppdagelse, utvikling og utvinning av mineral-, olje- og naturgassforekomster eller andre råstoffer innenfor næringsvirksomhetene oppført i næringshovedområde B hovedgruppe 05–08 i vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1893/2006 av 20. desember 2006 om innføring av en standard for næringsgruppering NACE Revisjon ²¹,
- 2) «foretak som driver skogsdrift i primærskoger» et foretak som driver virksomhet som nevnt i næringshovedområde A hovedgruppe 02 gruppe 02.2 i vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1893/2006 i primærskoger,
- 3) «offentlig myndighet» enhver nasjonal, regional eller lokal myndighet i en medlemsstat eller et tredjeland. Det omfatter en avdeling, et byrå eller et foretak som kontrolleres av denne myndigheten i henhold til artikkel 22 nr. 1–6,
- 4) «prosjekt» den operative virksomheten som reguleres av en enkelt kontrakt, lisens, leieavtale, konsesjon eller tilsvarende juridisk avtale, og som danner grunnlaget for betalingsforpliktelser overfor en offentlig myndighet. Dersom flere slike avtaler i vesentlig grad er innbyrdes forbundet, skal de imidlertid anses å utgjøre et prosjekt,

²¹ EUT L 393 av 30.12.2006, s. 1.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- 5) «betaling» et beløp som betales, enten i form av penger eller naturalytelser, for virksomhet som beskrevet i nr. 1 og 2, av følgende typer:
- Produksjonsrettigheter.
 - Skatter og avgifter på selskapers inntekter, produksjon eller overskudd, unntatt skatter og avgifter på forbruk, som merverdiavgift, skatt på fysiske personers inntekt og omsetningsavgift.
 - Royalty.
 - Utbytte.
 - Signatur-, funn- og produksjonsbonuser.
 - Lisensgebyrer, leieavgifter, inngangsgebyrer og andre godtgjørelser knyttet til lisenser og/eller konsesjoner.
 - Betalinger for infrastrukturforbedringer.

Artikkel 42

Foretak som er pålagt å rapportere om betalinger til offentlige myndigheter

- Medlemsstatene skal kreve at store foretak og alle foretak av allmenn interesse som driver utvinningsindustri eller skogsdrift i primærskoger på årlig basis utarbeider og offentliggjør en rapport om betalinger som er foretatt til offentlige myndigheter.
- Denne plikten skal ikke gjelde for et foretak som hører inn under en medlemsstats lovgivning og er et datterforetak eller morforetak, når begge følgende vilkår er oppfylt:
 - Morforetaket er underlagt en medlemsstats lovgivning.
 - Betalinger foretatt av foretaket til offentlige myndigheter, inngår i den konsoliderte rapporten om betalinger foretatt til offentlige myndigheter som morforetaket har utarbeidet i samsvar med artikkel 44.

Artikkel 43

Rapportens innhold

- Det er ikke krav om at en betaling, enten den foretas enkeltvis eller i en serie tilknyttede betalinger, tas i betraktning i rapporten dersom den ikke overskrider 100 000 euro i løpet av et regnskapsår.
- Rapporten skal gi følgende opplysninger vedrørende virksomheten beskrevet i artikkel 41 nr. 1 og 2 med hensyn til det relevante regnskapsåret:
 - Det samlede beløpet for betalinger som er gjort til hver offentlige myndighet.
 - Det samlede beløpet for hver type betaling som angitt i artikkel 41 nr. 5 bokstav a)–g)

som er foretatt til hver offentlige myndighet.

- Når disse betalinger er knyttet til et bestemt prosjekt, det samlede beløpet for hver type betaling som angitt i artikkel 41 nr. 5 bokstav a)–g) som er foretatt for hvert slikt prosjekt, og det samlede beløpet for betalinger foretatt for hvert slikt prosjekt.

Betalinger foretatt av foretaket for forpliktelser som er pålagt på foretaksnivå, kan angis på foretaksnivå i stedet for på prosjektnivå.
- Når betalinger foretas til en offentlig myndighet i form av naturalytelser, skal disse rapporteres til deres verdi og, eventuelt, omfang. Det skal forklares ved bruk av noter hvordan verdien av betalinger er fastsatt.
- Opplysninger om betalinger nevnt i denne artikkelen skal gjenspeile innholdet i, snarere enn formen på, den berørte betalingen eller aktiviteten. Betalinger og aktiviteter kan ikke deles opp eller slås sammen på en kunstig måte for å unngå anvendelse av dette direktivet.
- Når det gjelder de medlemsstatene som ikke har innført euro, skal terskelen i euro angitt i nr. 1 omregnes til nasjonal valuta ved å
 - anvende den valutakursen som er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* på ikrafttredelsesdatoen for ethvert direktiv om fastsettelse av denne terskelen, og
 - avrunde til nærmeste hundretall.

Artikkel 44

Konsolidert rapport om betalinger til offentlige myndigheter

- Medlemsstatene skal kreve at ethvert stort foretak eller foretak av allmenn interesse som driver utvinningsindustri eller skogsdrift i primærskoger og hører inn under deres nasjonale rett, utarbeider en konsolidert rapport om betalinger til offentlige myndigheter i samsvar med artikkel 42 og 43 dersom morforetaket er pålagt å utarbeide konsernregnskaper som fastsatt i artikkel 22 nr. 1–6.

Et morforetak anses å drive utvinningsindustri eller skogsdrift i primærskoger dersom et av dets datterforetak driver utvinningsindustri eller skogsdrift i primærskoger.

Den konsoliderte rapporten skal bare inneholde opplysninger om betalinger som følger av utvinningsaktiviteter og/eller aktiviteter knyttet til skogsdrift i primærskoger.
- Kravet om å utarbeide den konsoliderte rapporten nevnt i nr. 1 skal ikke få anvendelse på

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- a) morforetaket i et lite konsern, som definert i artikkel 3 nr. 5, bortsett fra når et av de tilknyttede foretakene er et foretak av allmenn interesse,
 - b) morforetaket i et mellomstort konsern, som definert i artikkel 3 nr. 6, bortsett fra når et av de tilknyttede foretakene er et foretak av allmenn interesse, og
 - c) et morforetak som hører inn under en medlemsstats lovgivning og samtidig er et datterforetak, når dets eget morforetak hører inn under en medlemsstats lovgivning.
3. Det er ikke nødvendig at et foretak, herunder et foretak av allmenn interesse, inngår i en konsolidert rapport om betalinger til offentlige myndigheter når minst ett av følgende vilkår er oppfylt:
- a) Alvorlige og langvarige begrensninger hindrer i vesentlig grad morforetakets utøvelse av dets rettigheter over dette foretakets eiendeler eller ledelse.
 - b) Ytterst sjeldne tilfeller der opplysningene som er nødvendige for å utarbeide den konsoliderte rapporten om betalinger til offentlige myndigheter i samsvar med dette direktivet, ikke kan innhentes uten uforholdsmessig store kostnader og innen en rimelig frist.
 - c) Dette foretakets aksjer eller andeler innehas utelukkende med sikte på senere avhendelse.
- Unntakene over skal bare få anvendelse når de også benyttes for konsernregnskapet.

Artikkel 45

Offentliggjøring

1. Rapporten nevnt i artikkel 42 og den konsoliderte rapporten nevnt i artikkel 44 om betalinger til offentlige myndigheter skal offentliggjøres som fastsatt i den enkelte medlemsstats lovgivning i samsvar med kapittel 2 i direktiv 2009/101/EF.
2. Medlemsstatene skal sørge for at medlemmene av et foretaks ansvarlige organer, som handler innenfor rammen av den myndighet de er tillagt ved nasjonal rett, har ansvar for å sikre at rapporten om betalinger til offentlige myndigheter, så langt de kjenner til, er utarbeidet og offentliggjort i samsvar med kravene i dette direktivet.

Artikkel 46

Likeverdighetskriterier

1. Foretak nevnt i artikkel 42 og 44 som utarbeider og offentliggjør en rapport som oppfyller tredjelands rapporteringskrav som i samsvar med artikkel 47 vurderes som likeverdige med kravene i dette kapitlet, er unntatt fra kravene i dette kapitlet, bortsett fra plikten til å offentliggjøre denne rapporten, som fastsatt i den enkelte medlemsstats lovgivning i samsvar med artikkel 2 i direktiv 2009/101/EF.
2. Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 49 for å fastsette kriteriene som skal anvendes ved vurderingen, for formålene i nr. 1 i denne artikkelen, av hvorvidt tredjelands rapporteringskrav er likeverdige med kravene i dette kapitlet.
3. Kriteriene som fastsettes av Kommisjonen i samsvar med nr. 2, skal
 - a) omfatte følgende:
 - i) Målforetak.
 - ii) Betalingsmottakere.
 - iii) Registrerte betalinger.
 - iv) Registrerte betalingers anvendelse.
 - v) Registrerte betalingers inndeling.
 - vi) Forhold som utløser rapportering på konsolidert grunnlag.
 - vii) Rapporteringsmedium.
 - viii) Rapporteringshyppighet.
 - ix) Tiltak for å hindre skatteunndragelse,
 - b) ellers være begrenset til kriterier som gjør det lettere å foreta en direkte sammenligning mellom tredjelands rapporteringskrav og kravene i dette kapitlet.

Artikkel 47

Anvendelse av likeverdighetskriterier

Kommisjonen skal gis myndighet til å vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter hvilke av tredjelands rapporteringskrav den, etter anvendelse av likeverdighetskriteriene fastsatt i samsvar med artikkel 46, anser som likeverdige med kravene i dette kapitlet. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelsesprosedyre nevnt i artikkel 50 nr. 2.

Artikkel 48

Gjennomgåelse

Kommisjonen skal gjennomgå og rapportere om gjennomføringen og effektiviteten av dette kapit-

telet, særlig med hensyn til omfanget og overholdelsen av rapporteringspliktene og reglene for rapportering på prosjektbasis.

Gjennomgåelsen skal ta hensyn til den internasjonale utviklingen, særlig i forbindelse med økt innsyn i betalinger til offentlige myndigheter, vurdere innvirkningen av andre internasjonale ordninger og vurdere virkningene med hensyn til konkurransevne og sikker energiforsyning. Den skal ferdigstilles senest 21. juli 2018.

Rapporten skal framlegges for Europaparlamentet og Rådet, eventuelt sammen med et forslag til regelverk. Rapporten skal vurdere om rapporteringskravene bør utvides til å omfatte andre industrisektorer, og om rapporten om betalinger til offentlige myndigheter bør revideres. Rapporten skal også vurdere hvorvidt det bør kreves tilleggssopplysninger om gjennomsnittlig antall ansatte, bruk av underleverandører og eventuelle økonomiske sanksjoner som er ilagt av et land.

I tillegg skal rapporten analysere muligheten for å innføre en plikt for alle utstedere fra Unionen til å gjennomføre en aktsomhetsvurdering når de anskaffer mineraler, for å sikre at forsyningskjeden ikke har noen tilknytning til parter i en konflikt og følger EITI- og OECD-anbefalingene om ansvarlig forvaltning av forsyningskjeden.

Kapittel 11

Sluttbestemmelser

Artikkel 49

Utøvelse av delegert myndighet

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i denne artikkelen.
2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 1 nr. 2, artikkel 3 nr. 13 og artikkel 46 nr. 2 skal gis Kommisjonen på ubestemt tid fra datoen nevnt i artikkel 54.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 1 nr. 2, artikkel 3 nr. 13 og artikkel 46 nr. 2 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. Beslutningen om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Den får virkning dagen etter at den er offentliggjort i *Den europeiske unions tidende*, eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Så snart Kommisjonen har vedtatt en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.

5. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 1 nr. 2, artikkel 3 nr. 13 eller artikkel 46 nr. 2 skal tre i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse innen en frist på to måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen begge har underrettet Kommisjonen om at de ikke kommer til å gjøre innsigelse. Fristen skal forlenges med to måneder på Europaparlamentets eller Rådets initiativ.

Artikkel 50

Komitéprosedyre

1. Kommisjonen skal bistås av en komité. Nevnte komité skal være en komité i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når det vises til dette nummeret, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikkel 51

Sanksjoner

Medlemsstatene skal fastsette sanksjoner som får anvendelse ved overtredelse av nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktivet, og skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at disse sanksjonene håndheves. De fastsatte sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekkende.

Artikkel 52

Oppheving av direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF

Direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF oppheves.

Henvisninger til de opphevede direktivene skal forstås som henvisninger til dette direktivet og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg VII.

Artikkel 53

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Medlemsstatene skal innen 20. juli 2015 sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Medlemsstatene kan fastsette at bestemmelsene nevnt i første ledd første gang får anvendelse på finansregnskap for det regnskaps-

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

året som begynner 1. januar 2016 eller i løpet av kalenderåret 2016.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktivet omhandler.

Artikkel 54

Ikrafttredelse

Dette direktivet trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 55

Adressater

Dette direktivet er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel 26. juni 2013.

For Europaparlamentet

M. SCHULZ

President

For Rådet

A. SHATTER

Formann

Vedlegg I

Foretakstyper nevnt i artikkel 1 nr. 1 bokstav a)

- Belgia:
la société anonyme/de naamloze vennootschap, la société en commandite par actions/de commanditaire vennootschap op aandelen, la société privée à responsabilité limitée/de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, la société coopérative à responsabilité limitée/de coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid,
- Bulgaria:
акционерно дружество, дружество с ограничена отговорност, командитно дружество с акции,
- Tsjekkia:
společnost s ručením omezeným, akciová společnost,
- Danmark:
aktieselskaber, kommanditaktieselskaber, anpartsselskaber,
- Tyskland:

die Aktiengesellschaft, die Kommanditgesellschaft auf Aktien, die Gesellschaft mit beschränkter Haftung,

- Estland:
aktsiaselts, osäühing,
- Irland:
public companies limited by shares or by guarantee, private companies limited by shares or by guarantee,
- Hellas:
η ανώνυμη εταιρία, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης, η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία,
- Spania:
la sociedad anónima, la sociedad comanditaria por acciones, la sociedad de responsabilidad limitada,
- Frankrike:
la société anonyme, la société en commandite par actions, la société à responsabilité limitée, la société par actions simplifiée,
- Italia:
la società per azioni, la società in accomandita per azioni, la società a responsabilità limitata,
- Kypros:
Δημόσιες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης με μετοχές ή με εγγύηση, ιδιωτικές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης με μετοχές ή με εγγύηση,
- Latvia:
akciju sabiedrība, sabiedrība ar ierobežotu atbildību,
- Litauen:
akcinės bendrovės, uždariosios akcinės bendrovės,
- Luxembourg:
la société anonyme, la société en commandite par actions, la société à responsabilité limitée,
- Ungarn:
részvénytársaság, korlátolt felelősségű társaság,
- Malta:
kumpanija pubblika –public limited liability company, kumpannija privata –private limited liability company,
soċjeta in akkomandita bil-kapital maqsum f'azzjonijiet –partnership en commandite with the capital divided into shares,
- Nederland:
de naamloze vennootschap, de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid,
- Østerrike:
die Aktiengesellschaft, die Gesellschaft mit beschränkter Haftung,
- Polen:

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- spółka akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka komandytowo-akcyjna,
- Portugal:
 - a sociedade anónima, de responsabilidade limitada, a sociedade em comandita por ações, a sociedade por quotas de responsabilidade limitada,
 - Romania:
 - societate pe acțiuni, societate cu răspundere limitată, societate în comandită pe acțiuni,
 - Slovenia:
 - delniška družba, družba z omejeno odgovornostjo, komanditna delniška družba,
 - Slovakia:
 - akciová spoločnosť, spoločnosť s ručením obmedzeným,
 - Finland:
 - yksityinen osakeyhtiö/privat aktiebolag, julkinen osakeyhtiö/publikt aktiebolag,
 - Sverige:
 - aktiebolag,
 - Det forente kongerike:
 - public companies limited by shares or by guarantee, private companies limited by shares or by guarantee.
- Vedlegg II*
- Foretakstyper nevnt i artikkel 1 nr. 1 bokstav b)**
- Belgia:
 - la société en nom collectif/de vennootschap onder firma, la société en commandite simple/de gewone commanditaire vennootschap, la société coopérative à responsabilité illimitée/de coöperatieve vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid,
 - Bulgaria:
 - събирателно дружество, командитно дружество,
 - Tsjekkia:
 - veřejná obchodní společnost, komanditní společnost,
 - Danmark:
 - interessentskaber, kommanditselskaber,
 - Tyskland:
 - die offene Handelsgesellschaft, die Kommanditgesellschaft,
 - Estland:
 - täisühing, usaldusühing,
 - Irland:
 - partnerships, limited partnerships, unlimited companies,
 - Hellas:
 - η ομόρρυθμος εταιρία, η ετερόρρυθμος εταιρία,
 - Spania:
 - sociedad colectiva, sociedad en comandita simple,
 - Frankrike:
 - la société en nom collectif, la société en commandite simple,
 - Italia:
 - la società in nome collettivo, la società in accomandita semplice,
 - Kypros:
 - Ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες (συνεταιρισμοί),
 - Latvia:
 - pilnsabiedrība, komandītsabiedrība,
 - Litauen:
 - tikrosios ūkinės bendrijos, komandinės ūkinės bendrijos,
 - Luxembourg:
 - la société en nom collectif, la société en commandite simple,
 - Ungarn:
 - közkereseti társaság, betéti társaság, közös vállalat, egyesülés, egyéni cég,
 - Malta:
 - soċjeta f’isem kollettiv jew soċjeta in akkomandita, bil-kapital li mhux maqsum f’azzjonijiet meta s-soċji kollha li għandhom responsabbilita’ llimitata huma soċjetajiet in akkomandita bil-kapital maqsum f’azzjonijiet – partnership en nom collectif or partnership en commandite with capital that is not divided into shares, when all the partners with unlimited liability are partnership en commandite with the capital divided into shares,
 - Nederland:
 - de vennootschap onder firma, de commanditaire vennootschap,
 - Østerrike:
 - die offene Gesellschaft, die Kommanditgesellschaft,
 - Polen:
 - spółka jawna, spółka komandytowa,
 - Portugal:
 - sociedade em nome colectivo, sociedade em comandita simples,
 - Romania:
 - societate în nume colectiv, societate în comandită simplă,
 - Slovenia:
 - družba z neomejeno odgovornostjo, komanditna družba,
 - Slovakia:
 - verejná obchodná spoločnosť, komanditná spoločnosť,
 - Finland:
 -

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- avoin yhtiö / öppet bolag, kommandiittiyhtiö/kommanditbolag,
- Sverige: handelsbolag, kommanditbolag,
 - Det forente kongerike: partnerships, limited partnerships, unlimited companies.

Vedlegg III

Horisontal oppstillingsplan for balansen i samsvar med artikkel 10

Eiendeler

- A. Tegnet, ikke innbetalt kapital
 hvorav innkalt
 (med mindre nasjonal rett fastsetter at innkalt kapital skal føres under «Egenkapital», og i så fall skal den delen av kapitalen som er innkalt, men ennå ikke innbetalt, føres som en eiendel enten under A eller under D II post 5).
- B. Stiftelseskostnader
 som definert i nasjonal rett og i den utstrekning nasjonal rett tillater at de føres som en eiendel. Nasjonal rett kan også fastsette at stiftelseskostnader føres som første post under «Immaterielle eiendeler».
- C. Anleggsmidler
- I. Immaterielle eiendeler
1. Utviklingskostnader, i den utstrekning nasjonal rett tillater at de føres som eiendeler.
 2. Konesjoner, patenter, lisenser, varemerker samt lignende rettigheter og eiendeler, dersom de er
 - a) ervervet mot vederlag og ikke skal føres under C I post 3, eller
 - b) er skapt eller innehas av foretaket selv, i den utstrekning nasjonal rett tillater at de føres som eiendeler.
 3. Goodwill, i den utstrekning den er ervervet mot vederlag.
 4. A konto-betalinger.
- II. Materielle eiendeler
1. Bygninger og annen fast eiendom.
 2. Anlegg og maskiner.
 3. Andre anlegg, innretninger og utstyr.
 4. A konto-betalinger og materielle eiendeler under oppføring.
- III. Finansielle eiendeler
1. Aksjer i tilknyttede foretak.
 2. Lån til tilknyttede foretak.
 3. Deltakerinteresser.

4. Lån til foretak som foretaket er tilknyttet gjennom deltakerinteresser.
 5. Investeringer som innehas som anleggsmidler.
 6. Andre lån.
- D. Omløpsmidler
- I. Varelager og andre beholdninger
1. Råvarer og forbruksvarer.
 2. Varer under tilvirkning.
 3. Ferdig tilvirkede varer og varer beregnet for videresalg.
 4. A konto-betalinger.
- II. Fordringer
 (Beløp som forfaller etter mer enn ett år, skal angis særskilt for hver post.)
1. Kundefordringer.
 2. Fordringer i tilknyttede foretak.
 3. Fordringer i foretak som foretaket er tilknyttet gjennom deltakerinteresser.
 4. Andre fordringer.
 5. Tegnet kapital, innkalt, men ikke innbetalt (med mindre nasjonal rett fastsetter at innkalt kapital skal føres som eiendeler under A).
 6. Forskuddsbetalinger og påløpt inntekt (med mindre nasjonal rett fastsetter at slike poster skal føres som eiendeler under E).
- III. Investeringer
1. Aksjer i tilknyttede foretak.
 2. Egne aksjer eller andeler (med angivelse av deres pålydende verdi, eller bokført pariverdi når det ikke er pålydende verdi), i den utstrekning nasjonal rett tillater at de føres i balansen.
 3. Andre finansinvesteringer.
- IV. Bankinnskudd og kassabeholdning
- E. Forskuddsbetalinger og påløpt inntekt (med mindre nasjonal rett fastsetter at slike poster skal føres som eiendeler under D II post 6).

Egenkapital og forpliktelser

- A. Egenkapital
- I. Tegnet kapital
 (med mindre nasjonal rett fastsetter at innkalt kapital skal føres under denne posten, og i så fall skal beløpene for tegnet kapital og innbetalt kapital føres særskilt).
- II. Overkurs
- III. Fond for verdsettingsdifferanser
- IV. Fond
1. Reservefond, i den utstrekning nasjonal rett krever slik reserve.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

2. Fond for egne aksjer eller andeler, i den utstrekning nasjonal rett krever slikt fond, med forbehold for artikkel 24 nr. 1 bokstav b) i direktiv 2012/30/EU.
 3. Vedtektsbestemte fond.
 4. Andre fond, herunder fondet for virkelig verdi.
- V. Overføringer fra tidligere år
- VI. Resultat for regnskapsåret
- B. Avsetninger
1. Avsetninger til pensjoner og lignende forpliktelser.
 2. Avsetninger til utsatt skatt.
 3. Andre avsetninger.
- C. Gjeld
- (Beløp som forfaller før ett år, og beløp som forfaller etter mer enn ett år, skal føres særskilt for hver post og samlet for disse postene.)
1. Obligasjonslån, hvorav konvertible lån føres særskilt.
 2. Gjeld til kredittinstitusjoner.
 3. Mottatte A-konto-betalinger på ordrer, i den utstrekning de ikke er ført særskilt som fra-drag i varelager og andre beholdninger.
 4. Leverandørgjeld og verekreditorer.
 5. Vekselgjeld.
 6. Gjeld til tilknyttede foretak.
 7. Gjeld til foretak som foretaket er tilknyttet gjennom deltakerinteresser.
 8. Annen gjeld, herunder skatt og skyldige trygdeavgifter.
 9. Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter (med mindre nasjonal rett fastsetter at slike poster skal føres under D).
- D. Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter
- (med mindre nasjonal rett fastsetter at slike poster skal føres under C post 9 under «Gjeld»).
- Vedlegg IV*
- Vertikal oppstillingsplan for balansen i samsvar med artikkel 10**
- A. Tegnet, ikke innbetalt kapital
- hvorav innkalt
- (med mindre nasjonal rett fastsetter at innkalt kapital skal føres under L, og i så fall skal den delen av kapitalen som er innkalt, men ennå ikke innbetalt, føres enten under A eller under D II post 5).
- B. Stiftelseskostnader
- som definert i nasjonal rett og i den utstrekning nasjonal rett tillater at de føres som en eiendel. Nasjonal rett kan også fastsette at stiftelseskostnader føres som første post under «Immaterielle eiendeler».
- C. Anleggsmidler
- I. Immaterielle eiendeler
1. Utviklingskostnader, i den utstrekning nasjonal rett tillater at de føres som eiendeler.
 2. Konesjoner, patenter, lisenser, varemerker samt lignende rettigheter og eiendeler, dersom de er
 - a) ervervet mot vederlag og ikke skal føres under C I post 3, eller
 - b) er skapt eller innehas av foretaket selv, i den utstrekning nasjonal rett tillater at de føres som eiendeler.
 3. Goodwill, i den utstrekning den er ervervet mot vederlag.
 4. A-konto-betalinger.
- II. Materielle eiendeler
1. Bygninger og annen fast eiendom.
 2. Anlegg og maskiner.
 3. Andre anlegg, innretninger og utstyr.
 4. A-konto-betalinger og materielle eiendeler under oppføring.
- III. Finansielle eiendeler
1. Aksjer i tilknyttede foretak.
 2. Lån til tilknyttede foretak.
 3. Deltakerinteresser.
 4. Lån til foretak som foretaket er tilknyttet gjennom deltakerinteresser.
 5. Investeringer som innehas som anleggsmidler.
 6. Andre lån.
- D. Omløpsmidler
- I. Varelager og andre beholdninger
1. Råvarer og forbruksvarer.
 2. Varer under tilvirkning.
 3. Ferdig tilvirkede varer og varer beregnet for videresalg.
 4. A-konto-betalinger.
- II. Fordringer
- (Beløp som forfaller etter mer enn ett år, skal angis særskilt for hver post.)
1. Kundefordringer.
 2. Fordringer i tilknyttede foretak.
 3. Fordringer i foretak som foretaket er tilknyttet gjennom deltakerinteresser.
 4. Andre fordringer.
 5. Tegnet kapital, innkalt, men ikke innbetalt (med mindre nasjonal rett fastsetter at innkalt kapital skal føres som eiendeler under A).
 6. Forskuddsbetalinger og påløpt inntekt (med mindre nasjonal rett fastsetter at

Endringer i verdipapirhandeloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

slike poster skal føres som eiendeler under E).

III. Investeringer

1. Aksjer i tilknyttede foretak.
2. Egne aksjer eller andeler (med angivelse av deres pålydende verdi, eller bokført pariverdi når det ikke er pålydende verdi), i den utstrekning nasjonal rett tillater at de føres i balansen.
3. Andre finansinvesteringer.

IV. Bankinnskudd og kassabeholdning

E. Forskuddsbetalinger og påløpt inntekt

(med mindre nasjonal rett fastsetter at slike poster skal føres under D II post 6).

F. Gjeld: Beløp som forfaller til betaling innen ett år

1. Obligasjonslån, hvorav konvertible lån føres særskilt.
2. Gjeld til kredittinstitusjoner.
3. Mottatte a konto-betalinger på ordrer, i den utstrekning de ikke er ført særskilt som fradrag i varelager og andre beholdninger.
4. Leverandørgjeld og verekreditorer.
5. Vekselgjeld.
6. Gjeld til tilknyttede foretak.
7. Gjeld til foretak som foretaket er tilknyttet gjennom deltakerinteresser.
8. Annen gjeld, herunder skatt og skyldige trygdeavgifter.
9. Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter (med mindre nasjonal rett fastsetter at slike poster skal føres under K).

G. Netto omløpsmidler og kortsiktige forpliktelseser

(Medregnet forskuddsbetalinger og påløpt inntekt når de føres under E, og medregnet påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter når de føres under K).

H. Samlede eiendeler fratrukket kortsiktige forpliktelseser

I. Gjeld: Beløp som forfaller til betaling etter mer enn ett år

1. Obligasjonslån, hvorav konvertible lån føres særskilt.
2. Gjeld til kredittinstitusjoner.
3. Mottatte a konto-betalinger på ordrer, i den utstrekning de ikke er ført særskilt som fradrag i varelager og andre beholdninger.
4. Leverandørgjeld og verekreditorer.
5. Vekselgjeld.
6. Gjeld til tilknyttede foretak.
7. Gjeld til foretak som foretaket er tilknyttet gjennom deltakerinteresser.
8. Annen gjeld, herunder skatt og skyldige trygdeavgifter.

9. Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter (med mindre nasjonal rett fastsetter at slike poster skal føres under K).

J. Avsetninger

1. Avsetninger til pensjoner og lignende forpliktelseser.
2. Avsetninger til utsatt skatt.
3. Andre avsetninger.

K. Påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter

(med mindre nasjonal rett fastsetter at slike poster skal føres under F post 9 eller I post 9 eller begge steder).

L. Egenkapital

I. Tegnet kapital

(med mindre nasjonal rett fastsetter at innkalt kapital skal føres under denne posten, og i så fall skal beløpene for tegnet kapital og innbetalt kapital føres særskilt).

II. Overkurs

III. Fond for verdsettingsdifferanser

IV. Fond

1. Reservefond, i den utstrekning nasjonal rett krever slik reserve.
2. Fond for egne aksjer eller andeler, i den utstrekning nasjonal rett krever slikt fond, med forbehold for artikkel 24 nr. 1 bokstav b) i direktiv 2012/30/EU.
3. Vedtektsbestemte fond.
4. Andre fond, herunder fondet for virkelig verdi.

V. Overføringer fra tidligere år

VI. Resultat for regnskapsåret

Vedlegg V

Oppstillingsplan for resultatregnskapet – etter kostnadens art, som fastsatt i artikkel 13

1. Nettoomsætning.
2. Endringer i beholdning av ferdig tilvirkede varer og varer under tilvirkning.
3. Arbeid utført av foretaket for egne formål som er balanseført.
4. Andre driftsinntekter.
5.
 - a) Råvarer og forbruksvarer.
 - b) Andre eksterne kostnader.
6. Personalkostnader:
 - a) lønn,
 - b) kostnader til trygd, med særskilt angivelse av dem som gjelder pensjoner.
7.
 - a) Verdijusteringer av stiftelseskostnader og av materielle og immaterielle anleggsmidler.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

- b) Verdijusteringer av omløpsmidler, i den utstrekning de overstiger det vanlige beløpet for verdijusteringer i det berørte foretaket.
8. Andre driftskostnader.
 9. Inntekter fra deltakerinteresser, med særskilt angivelse av dem som kommer fra tilknyttede foretak.
 10. Inntekter fra andre finansinvesteringer og lån som tilhører anleggsmidlene, med særskilt angivelse av dem som kommer fra tilknyttede foretak.
 11. Andre renteinntekter og lignende inntekter, med særskilt angivelse av dem som kommer fra tilknyttede foretak.
 12. Verdijusteringer av finansielle eiendeler og finansinvesteringer som tilhører omløpsmidlene.
 13. Rentekostnader og lignende kostnader, med særskilt angivelse av beløp som skal betales til tilknyttede foretak.
 14. Skatt på resultat.
 15. Resultat etter skatt.
 16. Andre skatter og avgifter til det offentlige som ikke framkommer under post 1–15.
 17. Resultat for regnskapsåret.
2. Salgskostnader (inkludert verdijusteringer).
 3. Bruttoresultat.
 4. Distribusjonskostnader (inkludert verdijusteringer).
 5. Administrasjonskostnader (inkludert verdijusteringer).
 6. Andre driftsinntekter.
 7. Inntekter fra deltakerinteresser, med særskilt angivelse av dem som kommer fra tilknyttede foretak.
 8. Inntekter fra andre finansinvesteringer og lån som tilhører anleggsmidlene, med særskilt angivelse av dem som kommer fra tilknyttede foretak.
 9. Andre renteinntekter og lignende inntekter, med særskilt angivelse av dem som kommer fra tilknyttede foretak.
 10. Verdijusteringer av finansielle eiendeler og finansinvesteringer som tilhører omløpsmidlene.
 11. Rentekostnader og lignende kostnader, med særskilt angivelse av beløp som skal betales til tilknyttede foretak.
 12. Skatt på resultat.
 13. Resultat etter skatt.
 14. Andre skatter og avgifter til det offentlige som ikke framkommer under post 1–13.
 15. Resultat for regnskapsåret.

Vedlegg VI

Oppstillingsplan for resultatregnskapet – etter kostnadenes funksjon, som fastsatt i artikkel 13

1. Nettoomsetning.

Vedlegg VII

Sammenligningstabell

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
Artikkel 1 nr. 1 første ledd innledende tekst	–	Artikkel 1 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 1 nr. 1 første ledd strekpunkt 1–27	–	Vedlegg I
Artikkel 1 nr. 1 annet ledd	–	Artikkel 1 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 1 nr. 1 annet ledd bokstav a)–aa)	–	Vedlegg II
Artikkel 1 nr. 1 tredje ledd	–	–
Artikkel 1 nr. 2	–	–
Artikkel 2 nr. 1	–	Artikkel 4 nr. 1
Artikkel 2 nr. 2	–	Artikkel 4 nr. 2
Artikkel 2 nr. 3	–	Artikkel 4 nr. 3

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
Artikkel 2 nr. 4	–	Artikkel 4 nr. 3
Artikkel 2 nr. 5	–	Artikkel 4 nr. 4
Artikkel 2 nr. 6	–	Artikkel 4 nr. 5
Artikkel 3	–	Artikkel 9 nr. 1
Artikkel 4 nr. 1	–	Artikkel 9 nr. 2
Artikkel 4 nr. 2	–	Artikkel 9 nr. 3
Artikkel 4 nr. 3	–	Artikkel 9 nr. 3
Artikkel 4 nr. 4	–	Artikkel 9 nr. 5
Artikkel 4 nr. 5	–	–
Artikkel 4 nr. 6	–	Artikkel 6 nr. 1 bokstav h) og artikkel 6 nr. 3
Artikkel 5 nr. 1	–	–
Artikkel 5 nr. 2	–	Artikkel 2 nr. 14
Artikkel 5 nr. 3	–	Artikkel 2 nr. 15
Artikkel 6	–	Artikkel 9 nr. 6
Artikkel 7	–	Artikkel 6 nr. 1 bokstav g)
Artikkel 8	–	Artikkel 10
Artikkel 9 bokstav A	–	Vedlegg III bokstav A
Artikkel 9 bokstav B	–	Vedlegg III bokstav B
Artikkel 9 bokstav C	–	Vedlegg III bokstav C
Artikkel 9 bokstav D	–	Vedlegg III bokstav D
Artikkel 9 bokstav E	–	Vedlegg III bokstav E
Artikkel 9 bokstav F	–	–
Forpliktelser	–	Egenkapital og forpliktelser
Artikkel 9 bokstav A	–	Vedlegg III bokstav A
Artikkel 9 bokstav B	–	Vedlegg III bokstav B
Artikkel 9 bokstav C	–	Vedlegg III bokstav C
Artikkel 9 bokstav D	–	Vedlegg III bokstav D
Artikkel 9 bokstav E	–	–
Artikkel 10	–	Vedlegg IV
Artikkel 10a	–	Artikkel 11
Artikkel 11 første ledd	–	Artikkel 3 nr. 2 og artikkel 14 nr. 1
Artikkel 11 annet ledd	–	–
Artikkel 11 tredje ledd	–	Artikkel 3 nr. 9 første ledd
Artikkel 12 nr. 1	–	Artikkel 3 nr. 10
Artikkel 12 nr. 2	–	Artikkel 3 nr. 9 annet ledd

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
Artikkel 12 nr. 3	–	Artikkel 3 nr. 11
Artikkel 13 nr. 1	–	Artikkel 12 nr. 1
Artikkel 13 nr. 2	–	Artikkel 12 nr. 2
Artikkel 14	–	Artikkel 16 nr. 1 bokstav d)
Artikkel 15 nr. 1	–	Artikkel 12 nr. 3
Artikkel 15 nr. 2	–	Artikkel 2 nr. 4
Artikkel 15 nr. 3 bokstav a)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 15 nr. 3 bokstav b)	–	–
Artikkel 15 nr. 3 bokstav c)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav a) punkt i)
Artikkel 15 nr. 4	–	–
Artikkel 16	–	Artikkel 12 nr. 4
Artikkel 17	–	Artikkel 2 nr. 2
Artikkel 18	–	–
Artikkel 19	–	Artikkel 2 nr. 8
Artikkel 20 nr. 1	–	Artikkel 12 nr. 12 første ledd
Artikkel 20 nr. 2	–	Artikkel 12 nr. 12 annet ledd
Artikkel 20 nr. 3	–	Artikkel 12 nr. 12 tredje ledd
Artikkel 21	–	–
Artikkel 22 første ledd	–	Artikkel 13 nr. 1
Artikkel 22 annet ledd	–	Artikkel 13 nr. 2
Artikkel 23 post 1–15	–	Vedlegg V post 1–15
Artikkel 23 post 16–19	–	–
Artikkel 23 post 20 og 21	–	Vedlegg V post 16 og 17
Artikkel 24	–	–
Artikkel 25 post 1–13	–	Vedlegg VI post 1–13
Artikkel 25 post 14–17	–	–
Artikkel 25 post 18 og 19	–	Vedlegg VI post 14 og 15
Artikkel 26	–	–
Artikkel 27 første ledd innledende tekst	–	Artikkel 3 nr. 3
Artikkel 27 første ledd bokstav a) og c)	–	Artikkel 14 nr. 2 bokstav a) og b)
Artikkel 27 første ledd bokstav b) og d)	–	–
Artikkel 27 annet ledd	–	Artikkel 3 nr. 9 første ledd
Artikkel 28	–	Artikkel 2 nr. 5

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
Artikkel 29	–	–
Artikkel 30	–	–
Artikkel 31 nr. 1	–	Artikkel 6 nr. 1 innledende tekst og bokstav a)–f)
Artikkel 31 nr. 1a	–	Artikkel 6 nr. 5
Artikkel 31 nr. 2	–	Artikkel 4 nr. 4
Artikkel 32	–	Artikkel 6 nr. 1 bokstav i)
Artikkel 33 nr. 1 innledende tekst	–	Artikkel 7 nr. 1
Artikkel 33 nr. 1 bokstav a) og b) og annet og tredje ledd	–	–
Artikkel 33 nr. 1 bokstav c)	–	Artikkel 7 nr. 1
Artikkel 33 nr. 2 bokstav a) første ledd og artikkel 33 nr. 2 bokstav b), c) og d)	–	Artikkel 7 nr. 2
Artikkel 33 nr. 2 bokstav a) annet ledd	–	Artikkel 16 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 33 nr. 3	–	Artikkel 7 nr. 3
Artikkel 33 nr. 4	–	Artikkel 16 nr. 1 bokstav b) punkt ii)
Artikkel 33 nr. 5	–	–
Artikkel 34	–	Artikkel 12 nr. 11 fjerde ledd
Artikkel 35 nr. 1 bokstav a)	–	Artikkel 6 nr. 1 bokstav i)
Artikkel 35 nr. 1 bokstav b)	–	Artikkel 12 nr. 5
Artikkel 35 nr. 1 bokstav c)	–	Artikkel 12 nr. 6
Artikkel 35 nr. 1 bokstav d)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 35 nr. 2	–	Artikkel 2 nr. 6
Artikkel 35 nr. 3	–	Artikkel 2 nr. 7
Artikkel 35 nr. 4	–	Artikkel 12 nr. 8 og artikkel 17 nr. 1 bokstav a) punkt vi)
Artikkel 36	–	–
Artikkel 37 nr. 1	–	Artikkel 12 nr. 11 første, tredje og femte ledd
Artikkel 37 nr. 2	–	Artikkel 12 nr. 11 første og annet ledd
Artikkel 38	–	–
Artikkel 39 nr. 1 bokstav a)	–	Artikkel 6 nr. 1 bokstav i)
Artikkel 39 nr. 1 bokstav b)	–	Artikkel 12 nr. 7 første ledd
Artikkel 39 nr. 1 bokstav c)	–	–

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
Artikkel 39 nr. 1 bokstav d)	–	Artikkel 12 nr. 7 annet ledd
Artikkel 39 nr. 1 bokstav e)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 39 nr. 2	–	Artikkel 2 nr. 6
Artikkel 40 nr. 1	–	Artikkel 12 nr. 9
Artikkel 40 nr. 2	–	–
Artikkel 41	–	Artikkel 12 nr. 10
Artikkel 42 første ledd	–	Artikkel 12 nr. 12 tredje ledd
Artikkel 42 annet ledd	–	–
Artikkel 42a nr. 1	–	Artikkel 8 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 42a nr. 2	–	Artikkel 8 nr. 2
Artikkel 42a nr. 3	–	Artikkel 8 nr. 3
Artikkel 42a nr. 4	–	Artikkel 8 nr. 4
Artikkel 42a nr. 5	–	Artikkel 8 nr. 5
Artikkel 42a nr. 5a	–	Artikkel 8 nr. 6
Artikkel 42b	–	Artikkel 8 nr. 7
Artikkel 42c	–	Artikkel 8 nr. 8
Artikkel 42d	–	Artikkel 16 nr. 1 bokstav c)
Artikkel 42e	–	Artikkel 8 nr. 1 bokstav b)
Artikkel 42f	–	Artikkel 8 nr. 9
Artikkel 43 nr. 1 innledende tekst	–	Artikkel 16 nr. 1 innledende tekst
Artikkel 43 nr. 1 punkt 1)	–	Artikkel 16 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 2) første ledd	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav g) første ledd
Artikkel 43 nr. 1 punkt 2) annet ledd	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav k)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 3)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav h)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 4)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav i)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 5)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav j)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 6)	–	Artikkel 16 nr. 1 bokstav g)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 7)	–	Artikkel 16 nr. 1 bokstav d)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 7a)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav p)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 7b)	–	Artikkel 2 nr. 3 og artikkel 17 nr. 1 bokstav r)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 8)	–	Artikkel 18 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 9)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav e)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 10)	–	–

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
Artikkel 43 nr. 1 punkt 11)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav f)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 12)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav d) første ledd
Artikkel 43 nr. 1 punkt 13)	–	Artikkel 16 nr. 1 bokstav e)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 14) bokstav a)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav c) punkt i)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 14) bokstav b)	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav c) punkt ii)
Artikkel 43 nr. 1 punkt 15)	–	Artikkel 18 nr. 1 bokstav b) og artikkel 18 nr. 3
Artikkel 43 nr. 2	–	–
Artikkel 43 nr. 3	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav d) annet ledd
Artikkel 44	–	–
Artikkel 45 nr. 1	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav g) annet ledd Artikkel 28 nr. 3
Artikkel 45 nr. 2	–	Artikkel 18 nr. 2
Artikkel 46	–	Artikkel 19
Artikkel 46a	–	Artikkel 20
Artikkel 47 nr. 1 og 1a	–	Artikkel 30 nr. 1 og 2
Artikkel 47 nr. 2	–	Artikkel 31 nr. 1
Artikkel 47 nr. 3	–	Artikkel 31 nr. 2
Artikkel 48	–	Artikkel 32 nr. 1
Artikkel 49	–	Artikkel 32 nr. 2
Artikkel 50	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav o)
Artikkel 50a	–	–
Artikkel 50b	–	Artikkel 33 nr. 1 bokstav a)
Artikkel 50c	–	Artikkel 33 nr. 2
Artikkel 51 nr. 1	–	Artikkel 34 nr. 1
Artikkel 51 nr. 2	–	–
Artikkel 51 nr. 3	–	–
Artikkel 51a	–	Artikkel 35
Artikkel 52	–	–
Artikkel 53 nr. 2	–	Artikkel 3 nr. 13
Artikkel 53a	–	Artikkel 40
Artikkel 55	–	–
Artikkel 56 nr. 1	–	–

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
Artikkel 56 nr. 2	–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav l), m) og n)
Artikkel 57	–	Artikkel 37
Artikkel 57a	–	Artikkel 38
Artikkel 58	–	Artikkel 39
Artikkel 59 nr. 1	–	Artikkel 9 nr. 7 bokstav a)
Artikkel 59 nr. 2–6 bokstav a)	–	Artikkel 9 nr. 7 bokstav a) og artikkel 27
Artikkel 59 nr. 6 bokstav b) og c)	–	Artikkel 9 nr. 7 bokstav b) og c)
Artikkel 59 nr. 7 og 8	–	Artikkel 9 nr. 7 bokstav a) og artikkel 27
Artikkel 59 nr. 9	–	Artikkel 27 nr. 9
Artikkel 60	–	–
Artikkel 60a	–	Artikkel 51
Artikkel 61	–	Artikkel 17 nr. 2
Artikkel 61a	–	–
Artikkel 62	–	Artikkel 55
–	Artikkel 1 nr. 1	Artikkel 22 nr. 1
–	Artikkel 1 nr. 2	Artikkel 22 nr. 2
–	Artikkel 2 nr. 1, 2 og 3	Artikkel 22 nr. 3, 4 og 5
–	Artikkel 3 nr. 1	Artikkel 22 nr. 6
–	Artikkel 3 nr. 2	Artikkel 2 nr. 10
–	Artikkel 4 nr. 1	Artikkel 21
–	Artikkel 4 nr. 2	–
–	Artikkel 5	–
–	Artikkel 6 nr. 1	Artikkel 23 nr. 2
–	Artikkel 6 nr. 2	Artikkel 3 nr. 8
–	Artikkel 6 nr. 3	Artikkel 3 nr. 9 annet ledd og artikkel 3 nr. 10 og 11
–	Artikkel 6 nr. 4	Artikkel 23 nr. 2
–	Artikkel 7 nr. 1	Artikkel 23 nr. 3
–	Artikkel 7 nr. 2	Artikkel 23 nr. 4
–	Artikkel 7 nr. 3	Artikkel 23 nr. 3 innledende tekst
–	Artikkel 8	Artikkel 23 nr. 5
–	Artikkel 9 nr. 1	Artikkel 23 nr. 6
–	Artikkel 9 nr. 2	–
–	Artikkel 10	Artikkel 23 nr. 7

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
–	Artikkel 11	Artikkel 23 nr. 8
–	Artikkel 12 nr. 1	Artikkel 22 nr. 7
–	Artikkel 12 nr. 2	Artikkel 22 nr. 8
–	Artikkel 12 nr. 3	Artikkel 22 nr. 9
–	Artikkel 13 nr. 1 og 2	Artikkel 2 nr. 16 og artikkel 6 nr. 1 bokstav j)
–	Artikkel 13 nr. 2a	Artikkel 23 nr. 10
–	Artikkel 13 nr. 3	Artikkel 23 nr. 9
–	Artikkel 15	–
–	Artikkel 16	Artikkel 4
–	Artikkel 17 nr. 1	Artikkel 24 nr. 1
–	Artikkel 17 nr. 2	–
–	Artikkel 18	Artikkel 24 nr. 2
–	Artikkel 19	Artikkel 24 nr. 3 bokstav a)–e)
–	Artikkel 20	–
–	Artikkel 21	Artikkel 24 nr. 4
–	Artikkel 22	Artikkel 24 nr. 5
–	Artikkel 23	Artikkel 24 nr. 6
–	Artikkel 24	–
–	Artikkel 25 nr. 1	Artikkel 6 nr. 1 bokstav b)
–	Artikkel 25 nr. 2	Artikkel 4 nr. 4
–	Artikkel 26 nr. 1	Artikkel 24 nr. 7
–	Artikkel 26 nr. 2	–
–	Artikkel 26 nr. 3	Artikkel 6 nr. 1 bokstav j)
–	Artikkel 27	Artikkel 24 nr. 8
–	Artikkel 28	Artikkel 24 nr. 9
–	Artikkel 29 nr. 1	Artikkel 24 nr. 10
–	Artikkel 29 nr. 2	Artikkel 24 nr. 11
–	Artikkel 29 nr. 3	Artikkel 24 nr. 12
–	Artikkel 29 nr. 4	Artikkel 24 nr. 13
–	Artikkel 29 nr. 5	Artikkel 24 nr. 14
–	Artikkel 30 nr. 1	Artikkel 24 nr. 3 bokstav c)
–	Artikkel 30 nr. 2	–
–	Artikkel 31	Artikkel 24 nr. 3 bokstav f)
–	Artikkel 32 nr. 1 og 2	Artikkel 26
–	Artikkel 32 nr. 3	–

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
–	Artikkel 33	Artikkel 27
–	Artikkel 34 innledende tekst og artikkel 34 nr. 1 første punktum	Artikkel 16 nr. 1 bokstav a) og artikkel 28 nr. 1
–	Artikkel 34 nr. 1 annet punktum	–
–	Artikkel 34 nr. 2	Artikkel 28 nr. 2 bokstav a)
–	Artikkel 34 nr. 3 bokstav a)	Artikkel 28 nr. 2 bokstav b)
–	Artikkel 34 nr. 3 bokstav b)	–
–	Artikkel 34 nr. 4	Artikkel 28 nr. 2 bokstav c)
–	Artikkel 34 nr. 5	Artikkel 28 nr. 2 bokstav d)
–	Artikkel 34 nr. 6	Artikkel 16 nr. 1 bokstav g) og artikkel 28 nr. 1
–	Artikkel 34 nr. 7	Artikkel 16 nr. 1 bokstav d) og artikkel 28 nr. 1
–	Artikkel 34 nr. 7a	Artikkel 17 nr. 1 bokstav p)
–	Artikkel 34 nr. 7b	Artikkel 17 nr. 1 bokstav r)
–	Artikkel 34 nr. 8	Artikkel 18 nr. 1 bokstav a)
–	Artikkel 34 nr. 9 bokstav a)	Artikkel 17 nr. 1 bokstav e)
–	Artikkel 34 nr. 9 bokstav b)	Artikkel 28 nr. 1 bokstav b)
–	Artikkel 34 nr. 10	–
–	Artikkel 34 nr. 11	Artikkel 17 nr. 1 bokstav f) og artikkel 28 nr. 1
–	Artikkel 34 nr. 12 og 13	Artikkel 28 nr. 1 bokstav c)
–	Artikkel 34 nr. 14	Artikkel 16 nr. 1 bokstav c) og artikkel 28 nr. 1
–	Artikkel 17 nr. 1 bokstav c)	Artikkel 17 nr. 1 bokstav c) og artikkel 28 nr. 1
–	Artikkel 34 nr. 16	Artikkel 18 nr. 1 bokstav b) og artikkel 28 nr. 1
–	Artikkel 35 nr. 1	Artikkel 28 nr. 3
–	Artikkel 35 nr. 2	–
–	Artikkel 36 nr. 1	Artikkel 19 nr. 1 og artikkel 29 nr. 1
–	Artikkel 36 nr. 2 bokstav a)	–
–	Artikkel 36 nr. 2 bokstav b) og c)	Artikkel 19 nr. 2 bokstav b) og c)
–	Artikkel 36 nr. 2 bokstav d)	Artikkel 29 nr. 2 bokstav a)
–	Artikkel 36 nr. 2 bokstav e)	Artikkel 19 nr. 2 bokstav e) og artikkel 29 nr. 1
–	Artikkel 36 nr. 2 bokstav f)	Artikkel 29 nr. 2 bokstav b)

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Direktiv 78/660/EØF	Direktiv 83/349/EØF	Dette direktivet
–	Artikkel 36 nr. 3	Artikkel 29 nr. 3
–	Artikkel 36a	Artikkel 33 nr. 1 bokstav b)
–	Artikkel 36b	Artikkel 33 nr. 2
–	Artikkel 37 nr. 1	Artikkel 34 nr. 1 og 2
–	Artikkel 37 nr. 2	Artikkel 35
–	Artikkel 37 nr. 4	Artikkel 35
–	Artikkel 38 nr. 1	Artikkel 30 nr. 1 første ledd og artikkel 30 nr. 3 første ledd
–	Artikkel 38 nr. 2	Artikkel 30 nr. 1 annet ledd
–	Artikkel 38 nr. 3	–
–	Artikkel 38 nr. 4	Artikkel 30 nr. 3 annet ledd
–	Artikkel 38 nr. 5 og 6	–
–	Artikkel 38 nr. 7	Artikkel 40
–	Artikkel 38a	–
–	Artikkel 39	–
–	Artikkel 40	–
–	Artikkel 41 nr. 1	Artikkel 2 nr. 12
–	Artikkel 41 nr. 1a	Artikkel 2 nr. 3
–	Artikkel 41 nr. 2–5	–
–	Artikkel 42	–
–	Artikkel 43	–
–	Artikkel 44	–
–	Artikkel 45	–
–	Artikkel 46	–
–	Artikkel 47	–
–	Artikkel 48	Artikkel 51
–	Artikkel 49	–
–	Artikkel 50	–
–	Artikkel 50a	–
–	Artikkel 51	Artikkel 55

Vedlegg 2

Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/95/EU av 22. oktober 2014 om endring av direktiv 2013/34/EU med hensyn til visse store foretaks og konserners offentliggjøring av ikke-finansielle opplysninger og opplysninger om mangfold

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 50 nr. 1, under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité²,

etter den ordinære regelverksprosedyren³ og ut fra følgende betraktninger:

- 1) I sin melding av 13. april 2011 med tittelen «Single Market Act — Twelve levers to boost growth and strengthen confidence — 'Working together to create new growth'» påpekte Kommisjonen behovet for å øke åpenheten slik at sosiale opplysninger og miljøopplysninger som foretak i alle sektorer og i alle medlemsstater framlegger, får samme høye nivå. Dette er helt i samsvar med medlemsstatenes mulighet til ved behov å kreve ytterligere forbedringer av åpenheten når det gjelder foretakenes ikke-finansielle opplysninger, noe som i seg selv er en kontinuerlig prosess.
- 2) Behovet for å forbedre foretakenes offentliggjøring av sosiale opplysninger og miljøopplysninger gjennom å legge fram et forslag til regelverk på området ble gjentatt i kommisjonsmeldingen med tittelen «A renewed EU strategy 2011–14 for Corporate Social Responsibility», som ble vedtatt 25. oktober 2011.
- 3) I sine resolusjoner av 6. februar 2013 kalt henholdsvis «Corporate Social Responsibility: accountable, transparent and responsible busi-

ness behaviour and sustainable growth» og «Corporate Social Responsibility: promoting society's interests and a route to sustainable and inclusive recovery» anerkjente Europaparlamentet betydningen av at foretak legger fram opplysninger om bærekraft, f.eks. sosiale faktorer og miljøfaktorer, med henblikk på å påvise risikoer for bærekraften og øke investorenes og forbrukernes tillit. Offentliggjøring av ikke-finansielle opplysninger er virkelig grunnleggende for å skape endring i retning av en bærekraftig verdensøkonomi gjennom å kombinere langsiktig lønnsomhet med sosial rettferdighet og miljøvern. I denne sammenhengen bidrar offentliggjøringen av ikke-finansielle opplysninger til å måle, overvåke og forvalte foretakenes resultater og deres innvirkning på samfunnet. Europaparlamentet oppfordret derfor Kommisjonen til å framlegge et forslag til regelverk for foretaks offentliggjøring av ikke-finansielle opplysninger som gir stor handlefrihet, for å ta hensyn til de mange sidene ved foretaks samfunnsansvar og deres varierende strategier for å ivareta dette ansvaret, og som i tillegg gir tilstrekkelig sammenlignbarhet for å oppfylle både investorers og andre berørte parter behov og behovet for å sikre forbrukerne lett tilgang til opplysninger om foretakenes innvirkning på samfunnet.

- 4) Samordningen av nasjonale bestemmelser om visse store foretaks offentliggjøring av ikke-finansielle opplysninger er viktig for foretakenes, aksjeeiernes og andre berørte parter interesser. En samordning er nødvendig på disse områdene ettersom de fleste av disse foretakene driver virksomhet i mer enn én medlemsstat.
- 5) Det er også nødvendig å fastsette visse rettslige minstekrav med hensyn til omfanget av de opplysningene som bør gjøres tilgjengelige for

² EUT C 327 av 12.11.2013, s. 47.

³ Europaparlamentets holdning av 15. april 2014 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 29. september 2014.

allmennheten og myndighetene av foretak i hele Unionen. De foretakene som omfattes av dette direktiv, bør gi et pålitelig og helhetlig bilde av sin strategi, sine resultater og sine risikoer.

- 6) For å gjøre de ikke-finansielle opplysningene som offentliggjøres i hele Unionen, mer ensartede og sammenlignbare bør visse store foretak utarbeide en ikke-finansiell erklæring som minst inneholder opplysninger om miljøspørsmål, sosiale spørsmål og personalspørsmål samt spørsmål om respekt for menneskerettighetene og om bekjempelse av korrupsjon. Denne erklæringen bør inneholde en beskrivelse av strategier, resultater og risikoer knyttet til disse spørsmålene og bør inngå i det berørte foretakets årsberetning. Den ikke-finansielle erklæringen bør i tillegg inneholde opplysninger om de framgangsmåtene for behørig aktsomhet som foretaket anvender, også, når det er relevant og rimelig, med hensyn til dets forsynings- og underleverandørkjeder, for å påvise, forebygge og dempe aktuelle og potensielle negative virkninger. Det bør være mulig for medlemsstatene å unnta foretak som er omfattet av dette direktiv, fra kravet om å utarbeide en ikke-finansiell erklæring dersom det er utarbeidet en særskilt rapport for samme regnskapsår som har samme innhold.
- 7) Dersom foretak skal utarbeide en ikke-finansiell erklæring, bør den, når det gjelder miljøspørsmål, inneholde nærmere opplysninger om aktuelle og forutsigbare virkninger av foretakets virksomhet på miljøet og, når det er relevant, på helse og sikkerhet, bruken av fornybar og/eller ikke-fornybar energi, klimagassutslipp, vannforbruk og luftforurensning. Når det gjelder sosiale spørsmål og personalspørsmål, kan opplysningene i erklæringen omhandle tiltak som treffes for å sikre likestilling mellom kjønnene, gjennomføringen av Den internasjonale arbeidsorganisasjons grunnleggende konvensjoner, arbeidsvilkårene, dialogen mellom partene i arbeidslivet, respekten for arbeidstakeres rett til å bli informert og hørt, respekten for fagforeningsrettigheter, helse og sikkerhet på arbeidsplassen og dialogen med lokalsamfunnene og/eller tiltak som treffes for å sikre vern og utvikling av disse samfunnene. Med hensyn til menneskerettigheter og bekjempelse av korrupsjon kan den ikke-finansielle erklæringen inneholde opplysninger om forebygging av brudd på

menneskerettigheter og/eller virkemidler som er innført for å bekjempe korrupsjon.

- 8) De foretakene som er omfattet av dette direktiv, bør framlegge tilstrekkelige opplysninger om forhold som utpeker seg ved at de mest sannsynlig vil føre til at det oppstår vesentlige risikoer med alvorlige virkninger, samt om alvorlige virkninger som allerede har oppstått. Hvor alvorlige disse virkningene er, bør vurderes på bakgrunn av deres omfang og betydning. Risikoen for negative virkninger kan stamme fra foretakets egen virksomhet eller være knyttet til dets drift og, når det er relevant og rimelig, dets produkter, tjenester eller forretningsforbindelser, herunder dets forsynings- og leverandørkjeder. Dette bør ikke føre til unødvendige administrative tilleggsbyrder for små og mellomstore bedrifter.
- 9) Foretak som er omfattet av dette direktiv, kan framlegge disse opplysningene på grunnlag av nasjonale rammer, EU-baserte rammer, f.eks. EU-ordningen for miljøstyring og miljørevisjon (EMAS), eller internasjonale rammer, f.eks. FNs (De forente nasjoner) Global Compact, de veiledende prinsippene for næringsliv og menneskerettigheter som gjennomfører FN-rammen «Protect, Respect and Remedy», OECDs (Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling) retningslinjer for flernasjonale foretak, Den internasjonale standardiseringsorganisasjons ISO 26000, Den internasjonale arbeidsorganisasjons trepartserklæring om prinsipper for flernasjonale foretak og sosialpolitikk, Global Reporting Initiative eller andre anerkjente internasjonale rammer.
- 10) Medlemsstatene bør sørge for at det finnes egnede og effektive metoder for å sikre at foretak offentliggjør ikke-finansielle opplysninger i samsvar med dette direktiv. For det formål bør medlemsstatene sikre at det finnes effektive nasjonale framgangsmåter for å håndheve overholdelsen av pliktene fastsatt i dette direktiv, og at disse framgangsmåtene er tilgjengelige for alle personer og rettssubjekter som i samsvar med nasjonal rett har en rettmessig interesse i å sikre at direktivets bestemmelser overholdes.
- 11) I nr. 47 i sluttokumentet fra FNs Rio+20-konferanse kalt «The Future We Want» anerkjennes betydningen av at foretak rapporterer om bærekraft, og foretakene oppmuntres til, når det er relevant, å vurdere å integrere opplysninger om bærekraft i sine periodiske rapporter. Næringen, berørte regjeringer og berørte parter oppmuntres også til, eventuelt med

- støtte fra FN-systemet, å utvikle modeller for beste praksis og fremme integreringen av finansielle og ikke-finansielle opplysninger, idet det tas hensyn til erfaringer som er gjort innenfor allerede eksisterende rammer.
- 12) Investorers tilgang til ikke-finansielle opplysninger er et skritt i retning av å nå milepælen om i 2020 å ha innført markeds- og politikkin-sentiver som belønner foretakene for å investere i effektivitet innenfor rammen av veikartet for et ressurseffektivt Europa.
- 13) I sine konklusjoner av 24. og 25. mars 2011 oppfordret Det europeiske råd til at den samlede regelbyrden, særlig for små og mellomstore bedrifter (SMB), reduseres både på unionsplan og på nasjonalt plan, og det foreslo tiltak for å øke produktiviteten, samtidig som Europa 2020-strategien for intelligent, bærekraftig og inkluderende vekst har som mål å bedre forretningsklimaet for små og mellomstore bedrifter og fremme internasjonaliseringen av dem. I henhold til prinsippet «tenk smått først» bør derfor de nye offentliggjøringskravene få anvendelse bare på visse store foretak og konserner.
- 14) Virkeområdet for disse ikke-finansielle offentliggjøringskravene bør defineres ut fra gjennomsnittlig antall ansatte, balansesum og nettoomsetning. Små og mellomstore bedrifter bør unntas fra tilleggskrav, og plikten til å offentliggjøre en ikke-finansiell erklæring bør få anvendelse bare på de store foretakene som er foretak av allmenn interesse, og på de foretakene av allmenn interesse som er morforetak i et stort konsern, og som i hvert tilfelle har mer enn 500 ansatte i gjennomsnitt, for konserner på konsolidert grunnlag. Dette bør ikke hindre medlemsstatene i å kreve at andre foretak og konserner enn dem som er omfattet av dette direktiv, offentliggjør ikke-finansielle opplysninger.
- 15) Mange av foretakene som faller inn under virkeområdet for europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU⁴, inngår i konserner. Det bør utarbeides konsoliderte årsberetninger slik at deltakere og tredjeparter kan få opplysninger om disse konsernene. Nasjonal rett om konsoliderte årsberetninger bør derfor samordnes med sikte på å nå målene om at opplysninger som offentliggjøres av foretak i Unionen, skal være sammenlignbare og ensartede.
- 16) Revisorer som foretar lovfestet revisjon, og revisjonsselskaper bør bare kontrollere at den ikke-finansielle erklæringen eller den særskilte rapporten er framlagt. Dessuten bør medlemsstatene kunne kreve at opplysningene som inngår i den ikke-finansielle erklæringen eller i den særskilte rapporten, kontrolleres av en uavhengig tilbyder av attestasjonstjenester.
- 17) For å lette foretakenes offentliggjøring av ikke-finansielle opplysninger bør Kommisjonen utarbeide ikke-bindende retningslinjer, herunder sentrale generelle og sektorvise ikke-finansielle ytelsesindikatorer. Kommisjonen bør ta hensyn til gjeldende beste praksis, den internasjonale utviklingen og resultater av andre EU-initiativer på området. Kommisjonen bør holde hensiktsmessige samråd, herunder med berørte parter. Når det vises til miljøaspekter, bør Kommisjonen minst behandle arealbruk, vannforbruk, klimagassutslipp og materialforbruk.
- 18) Mangfoldet av kompetanse og synspunkter blant medlemmene av foretakenes administrasjons-, ledelses- og kontrollorganer skaper en god forståelse av det berørte foretakets organisasjon og virksomhet. Det gjør det mulig for medlemmene av disse organene å utfordre ledelsens beslutninger på en konstruktiv måte og være mer åpne for nye ideer, noe som motvirker ensartede synspunkter hos medlemmene, såkalt gruppetenkning. Det bidrar dermed til et effektivt tilsyn med ledelsen og en god styring av foretaket. Det er derfor viktig å øke åpenheten om den mangfoldspolitikken som følges. På den måten blir markedet informert om foretaksstyringsmetoden, noe som indirekte legger et press på foretakene for å øke mangfoldet i styrene.
- 19) Plikten til å offentliggjøre mangfoldsstrategiene for administrasjons-, ledelses- og kontrollorganene med hensyn til f.eks. alder, kjønn eller utdannings- og yrkesbakgrunn bør gjelde bare for visse store foretak. Offentliggjøring av mangfoldsstrategien bør inngå i erklæringen om foretaksstyring som fastsatt i artikkel 20 i direktiv 2013/34/EU. Dersom det ikke anvendes noen mangfoldsstrategi, bør det ikke være noen plikt til å innføre en, men erklæringen om foretaksstyring bør inneholde en tydelig forklaring på hvorfor det er slik.
- 20) Det er konstatert initiativer på unionsplan, herunder landspesifikk rapportering for flere sek-

⁴ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak, om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 av 29.6.2013, s. 19).

torer samt Det europeiske råds henvisninger i sine konklusjoner av 22. mai 2013 og 19. og 20. desember 2013 til store foretaks og konserners landspesifikke rapportering, lignende bestemmelser i europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU⁵ og internasjonale anstrengelser for å øke åpenheten i finansiell rapportering. Innenfor rammen av G8 og G20 er OECD blitt bedt om å utarbeide en standardisert rapporteringsmal slik at flernasjonale foretak kan rapportere til skattemyndighetene hvor i verden de skaper sitt overskudd og betaler skatt. En slik utvikling utfyller forslagene i dette direktiv som egnede tiltak tilpasset de respektive formål.

- 21) Ettersom målet for dette direktiv, som er å gjøre opplysningene som offentliggjøres av visse store foretak og konserner i Unionen, mer relevante, ensartede og sammenlignbare, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor på grunn av sine virkninger bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.
- 22) Dette direktiv er forenlig med de grunnleggende rettigheter og de prinsipper som er anerkjent særlig i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter, herunder frihet til å drive næringsvirksomhet, personvern og vern av personopplysninger. Dette direktiv må gjennomføres i samsvar med disse rettighetene og prinsippene.
- 23) Direktiv 2013/34/EF bør derfor endres.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Endringer i direktiv 2013/34/EU

I direktiv 2013/34/EU gjøres følgende endringer:

- 1) Ny artikkel skal lyde:

«Artikkel 19a

Ikke-finansiell erklæring

1. Store foretak som er foretak av allmenn interesse, og som på balansedagen over-

skriker kriteriet om et gjennomsnittlig antall på 500 ansatte i løpet av regnskapsåret, skal i årsberetningen ta med en ikke-finansiell erklæring som inneholder opplysninger i det omfang som er nødvendig for å forstå foretakets utvikling, resultat og stilling samt virkningene av dets virksomhet, og som minst omhandler miljøspørsmål, sosiale spørsmål og personalspørsmål samt spørsmål om respekt for menneskerettighetene og om bekjempelse av korrupsjon, herunder

- a) en kort beskrivelse av foretakets forretningsmodell,
- b) en beskrivelse av de strategiene foretaket følger i disse spørsmålene, herunder de framgangsmåtene for behørig aktsomhet som er gjennomført,
- c) resultatet av disse strategiene,
- d) de vesentlige risikoene knyttet til disse spørsmålene i forbindelse med foretakets virksomhet, herunder, når det er relevant og rimelig, dets forretningsforbindelser, produkter eller tjenester som kan forventes å ha negativ virkning på disse områdene, og hvordan foretaket håndterer disse risikoene,
- e) de sentrale ikke-finansielle ytelsesindikatorer som er relevante for den aktuelle virksomheten.

Dersom foretaket ikke følger noen strategi på et eller flere av disse områdene, skal den ikke-finansielle erklæringen inneholde en klar og begrunnet forklaring på dette.

Den ikke-finansielle erklæringen nevnt i første ledd skal også ved behov inneholde henvisninger og tilleggsforklaringer til beløp oppført i årsregnskapet.

Medlemsstatene kan tillate at opplysninger om forestående utvikling eller om spørsmål som det forhandles om, utelates i unntakstilfeller dersom medlemmene av administrasjons-, ledelses- og kontrollorganer, som handler innenfor rammen av den myndighet de er gitt i henhold til nasjonal rett, og kollektivt har ansvar for sin oppfatning, er av den behørig begrunnede oppfatning at offentliggjøringen av slike opplysninger er til alvorlig skade for foretakets markedsstilling, forutsatt at en slik utelatelse ikke hindrer en rimelig og balansert forståelse av foretakets utvikling, resultat og stilling samt virkningene av dets virksomhet.

⁵ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338).

- Når medlemsstatene krever at opplysningene nevnt i første ledd skal offentliggjøres, skal de fastsette at foretakene kan støtte seg på nasjonale, EU-baserte eller internasjonale rammer, og foretakene skal i så fall angi hvilke rammer de har benyttet.
2. Foretak som oppfyller kravet i nr. 1, skal anses å ha oppfylt kravet knyttet til analysen av ikke-finansielle opplysninger omhandlet i artikkel 19 nr. 1 tredje ledd.
 3. Et foretak som er et datterforetak, skal unntas fra kravet i nr. 1 dersom foretaket og dets datterforetak omfattes av et annet foretaks konsoliderte årsberetning eller særskilte rapport, som er utarbeidet i samsvar med artikkel 29 og denne artikkel.
 4. Dersom et foretak for samme regnskapsår utarbeider en særskilt rapport, uansett om den bygger på nasjonale, EU-baserte eller internasjonale rammer, og denne rapporten inneholder de opplysningene som er nødvendige for den ikke-finansielle erklæringen omhandlet i nr. 1, kan medlemsstatene unnta nevnte foretak fra kravet om å utarbeide den ikke-finansielle erklæringen angitt i nr. 1, forutsatt at den særskilte rapporten
 - a) offentliggjøres sammen med årsberetningen i samsvar med artikkel 30 eller
 - b) gjøres offentlig tilgjengelig på foretakets nettsted innen en rimelig frist som ikke kan være lengre enn seks måneder etter balansedagen, og at det vises til den i årsberetningen.
 Nr. 2 får tilsvarende anvendelse på foretak som utarbeider en særskilt rapport som nevnt i første ledd i dette nummer.
 5. Medlemsstatene skal sikre at revisoren som foretar lovfestet revisjon, eller revisjonsselskapet kontrollerer om den ikke-finansielle erklæringen nevnt i nr. 1 eller den særskilte rapporten nevnt i nr. 4 er framlagt.
 6. Medlemsstatene kan kreve at opplysningene i den ikke-finansielle erklæringen nevnt i nr. 1 eller i den særskilte rapporten nevnt i nr. 4 kontrolleres av en uavhengig tilbyder av attestasjonstjenester.»
- 2) I artikkel 20 gjøres følgende endringer:
- a) I nr. 1 skal ny bokstav lyde:

«g) en beskrivelse av mangfoldsstrategien som anvendes av foretakets administrasjons-, ledelses- og kontrollorgan med hensyn til f.eks. alder, kjønn eller utdannings- og yrkesbakgrunn, målene for mangfoldsstrategien, hvordan strategien gjennomføres og resultatene i rapporteringsperioden. Dersom det ikke anvendes noen slik strategi, skal erklæringen inneholde en forklaring på hvorfor det er slik.»
 - b) Nr. 3 skal lyde:

«3. Revisoren som foretar lovfestet revisjon, eller revisjonsselskapet skal avgi en uttalelse i samsvar med artikkel 34 nr. 1 annet ledd om opplysningene som er utarbeidet i henhold til nr. 1 bokstav c) og d) i denne artikkel, og skal kontrollere at opplysningene nevnt i nr. 1 bokstav a), b), e), f) og g) er framlagt.»
 - c) Nr. 4 skal lyde:

«4. Medlemsstatene kan unnta foretak nevnt i nr. 1 som bare har utstedt andre verdipapirer enn aksjer som er opptatt til notering på et regulert marked i henhold til artikkel 4 nr. 1 punkt 14 i direktiv 2004/39/EF, fra anvendelse av nr. 1 bokstav a), b), e), f) og g) i denne artikkel, med mindre slike foretak har utstedt aksjer som det handles med i en multilateral handelsfasilitet som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 15 i direktiv 2004/39/EF.»
 - d) Nytt nummer skal lyde:

«5. Uten hensyn til artikkel 40 får nr. 1 bokstav g) ikke anvendelse på små og mellomstore bedrifter.»
- 3) Ny artikkel skal lyde:
- «*Artikkel 29a*
- Konsolidert ikke-finansiell erklæring**
1. Foretak av allmenn interesse som er morforetak i et stort konsern som på balansedagen på konsolidert grunnlag overskrider kriteriet om et gjennomsnittlig antall på 500 ansatte i løpet av regnskapsåret, skal i den konsoliderte årsberetningen ta med en konsolidert ikke-finansiell erklæring som inneholder opplysninger i det omfang som er nødvendig for å forstå konsernets utvikling, resultat og stilling samt virkningene av dets virksomhet, og som minst omhandler miljøspørsmål, sosiale spørsmål og personalspørsmål samt spørsmål om respekt for menneskerettighetene og om bekjempelse av korrupsjon, herunder
 - a) en kort beskrivelse av konsernets forretningsmodell,
 - b) en beskrivelse av de strategiene konsernet følger i disse spørsmålene, her-

under de framgangsmåtene for behørig aktsomhet som er gjennomført,

- c) resultatet av disse strategiene,
- d) de vesentlige risikoene knyttet til disse spørsmålene i forbindelse med konsernets virksomhet, herunder, når det er relevant og rimelig, dets forretningsforbindelser, produkter eller tjenester som kan forventes å ha negativ virkning på disse områdene, og hvordan konsernet håndterer disse risikoene,
- e) de sentrale ikke-finansielle ytelsesindikatorer som er relevante for den aktuelle virksomheten.

Dersom konsernet ikke følger noen strategi på et eller flere av disse områdene, skal den konsoliderte ikke-finansielle erklæringen inneholde en klar og begrunnet forklaring på dette.

Den konsoliderte ikke-finansielle erklæringen nevnt i første ledd skal også ved behov inneholde henvisninger og tilleggsforklaringer til beløp oppført i konsernregnskapet.

Medlemsstatene kan tillate at opplysninger om forestående utvikling eller om spørsmål som det forhandles om, utelates i unntakstilfeller dersom medlemmene av administrasjons-, ledelses- og kontrollorganer, som handler innenfor rammen av den myndighet de er gitt i henhold til nasjonal rett, og kollektivt har ansvar for sin oppfatning, er av den behørig begrunnede oppfatning at offentliggjøringen av slike opplysninger er til alvorlig skade for konsernets markedsstilling, forutsatt at en slik utelatelse ikke hindrer en rimelig og balansert forståelse av konsernets utvikling, resultat og stilling samt virkningene av dets virksomhet.

Når medlemsstatene krever at opplysningene nevnt i første ledd skal offentliggjøres, skal de fastsette at morforetaket kan støtte seg på nasjonale, EU-baserte eller internasjonale rammer, og morforetaket skal i så fall angi hvilke rammer det har benyttet.

- 2. Et morforetak som oppfyller kravet i nr. 1, skal anses å ha oppfylt kravet knyttet til analysen av ikke-finansielle opplysninger omhandlet i artikkel 19 nr. 1 tredje ledd og i artikkel 29.
- 3. Et morforetak som også er et datterforetak, skal unntas fra kravet i nr. 1 dersom det unntatte morforetaket og dets datterforetak omfattes av et annet foretaks konsoli-

derte årsberetning eller særskilte rapport, som er utarbeidet i samsvar med artikkel 29 og denne artikkel.

- 4. Dersom et morforetak for samme regnskapsår utarbeider en særskilt rapport som gjelder hele konsernet, uansett om den bygger på nasjonale, EU-baserte eller internasjonale rammer, og denne rapporten inneholder de opplysningene som er nødvendige for den konsoliderte ikke-finansielle erklæringen omhandlet i nr. 1, kan medlemsstatene unnta nevnte morforetak fra kravet om å utarbeide den konsoliderte ikke-finansielle erklæringen angitt i nr. 1, forutsatt at den særskilte rapporten
 - a) offentliggjøres sammen med den konsoliderte årsberetningen i samsvar med artikkel 30 eller
 - b) gjøres offentlig tilgjengelig på morforetakets nettsted innen en rimelig frist som ikke kan være lengre enn seks måneder etter balansedagen, og det vises til den i den konsoliderte årsberetningen.

Nr. 2 får tilsvarende anvendelse på morforetak som utarbeider en særskilt rapport som nevnt i første ledd i dette nummer.

- 5. Medlemsstatene skal sikre at revisoren som foretar lovfestet revisjon, eller revisjonsselskapet kontrollerer om den konsoliderte ikke-finansielle erklæringen nevnt i nr. 1 eller den særskilte rapporten nevnt i nr. 4 er framlagt.
- 6. Medlemsstatene kan kreve at opplysningene i den konsoliderte ikke-finansielle erklæringen nevnt i nr. 1 eller i den særskilte rapporten nevnt i nr. 4 kontrolleres av en uavhengig tilbyder av attestasjonstjenester.»
- 4) I artikkel 33 skal nr. 1 lyde:
 - «1. Medlemsstatene skal sikre at medlemmene av et foretaks administrasjons-, ledelses- og kontrollorganer, som handler innenfor rammen av den myndighet de er gitt i henhold til nasjonal rett, har kollektivt ansvar for å sikre at
 - a) årsregnskapet, årsberetningen, erklæringen om foretaksstyring, dersom den framlegges for seg, og rapporten nevnt i artikkel 19a nr. 4 og
 - b) konsernregnskapet, de konsoliderte årsberetningene, den konsoliderte erklæringen om foretaksstyring, dersom den framlegges for seg, og rapporten nevnt i artikkel 29a nr. 4

utarbeides og offentliggjøres i samsvar med kravene i dette direktiv og eventuelt i samsvar med de internasjonale regnskapsstandardene vedtatt i samsvar med forordning (EF) nr. 1606/2002.»

- 5) I artikkel 34 skal nytt nummer lyde:
«3. Denne artikkel får ikke anvendelse på den ikke-finansielle erklæringen nevnt i artikkel 19a nr. 1 og den konsoliderte ikke-finansielle erklæringen nevnt i artikkel 29a nr. 1 eller på de særskilte rapportene nevnt i artikkel 19a nr. 4 og artikkel 29a nr. 4.»
- 6) I artikkel 48 innsettes følgende ledd før siste ledd:
«I rapporten skal det også vurderes, idet det tas hensyn til utviklingen i OECD og resultatene av tilsvarende EU-initiativer, om det er mulig å innføre et krav om at store foretak hvert år skal utarbeide en landspesifikk rapport for hver medlemsstat og tredjestat der de driver virksomhet, som minst inneholder opplysninger om overskudd, skatt betalt av overskudd og mottatt offentlige støtte.»

Artikkel 2

Retningslinjer for rapportering

Kommisjonen skal utarbeide ikke-bindende retningslinjer for metoder for rapportering av ikke-finansielle opplysninger, herunder sentrale generelle og sektorvise ikke-finansielle ytelsesindikatorer, for å lette foretakenes offentliggjøring av relevante, nyttige og sammenlignbare ikke-finansielle opplysninger. I forbindelse med dette skal Kommisjonen rådføre seg med berørte parter.

Kommisjonen skal offentliggjøre retningslinjene innen 6. desember 2016.

Artikkel 3

Gjennomgåelse

Kommisjonen skal framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om gjennomføringen av dette direktiv, herunder blant annet om dets virkeområde, særlig med hensyn til store uo-terte foretak, dets effektivitet og omfanget av de

retningslinjene og metodene som stilles til rådighet. Rapporten skal offentliggjøres innen 6. desember 2018 og skal om nødvendig følges av egnede forslag til regelverk.

Artikkel 4

Innarbeiding i nasjonal rett

1. Medlemsstatene skal innen 6. desember 2016 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Medlemsstatene skal fastsette at bestemmelsene nevnt i første ledd får anvendelse på alle foretak som omfattes av artikkel 1, for det regnskapsåret som begynner 1. januar 2017 eller i løpet av kalenderåret 2017.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 5

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 6

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 22. oktober 2014.

For Europaparlamentet

M. SCHULZ

President

For Rådet

B. DELLA VEDOVA

Formann

Vedlegg 3

EØS-komiteens beslutning nr. 293/2015 av 30. oktober 2015 Om endring av EØS-avtalens vedlegg XXII (Selskapsrett)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt EØS-avtalen, særlig artikkel 98, og på følgende bakgrunn:

- 1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak, om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF² skal innlemmes i EØS-avtalen.
- 2) Direktiv 2013/34/EU opphever fjerde rådsdirektiv 78/660/EØF³ og sjuende rådsdirektiv 83/349/EØF⁴ som er innlemmet i EØS-avtalen, og som følgelig skal oppheves i EØS-avtalen.
- 3) EØS-avtalens vedlegg XXII bør derfor endres –

TRUFFET DENNE BESLUTNING:*Artikkel 1*

I EØS-avtalens vedlegg XXII gjøres følgende endringer:

1. I nr. 10f (europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF) tilføyes følgende:
 - », endret ved:
 - **32013 L 0034:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 (EUT L 182 av 29.6.2013, s. 19).»
2. Etter nr. 10h (europaparlaments- og rådsdirektiv 2012/17/EU) tilføyes følgende:
 - «10i.**32013 L 0034:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak,

om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 av 29.6.2013, s. 19).

Direktivets bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

- a) Med hensyn til Island og Norge skal konvertering av beløp fra euro til nasjonal valuta gjøres ved bruk av vekselkursen som er kunngjort av sentralbanken som er ansvarlig for den nasjonale valutaen.
- b) I vedlegg I tilføyes følgende
 - ’– Island:
 - hlutafélag, einkahlutafélag,
 - Liechtenstein:
 - die Aktiengesellschaft, die Gesellschaft mit beschränkter Haftung, die Kommanditaktiengesellschaft,
 - Norge:
 - aksjeselskap, allmennaksjeselskap.’
- c) I vedlegg II tilføyes følgende
 - ’– Island:
 - sameignarfélag, samlagsfélag,
 - Liechtenstein:
 - die Kollektivgesellschaft, die Kommanditaktiengesellschaft,
 - Norge:
 - partrederi, ansvarlig selskap, kommandittselskap.’»
3. Teksten i nr. 4 (fjerde rådsdirektiv 78/660/EØF) og 6 (sjuende rådsdirektiv 83/349/EØF) oppheves.

Artikkel 2

Teksten til direktiv 2013/34/EU på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

² EUT L 182 av 29.6.2013, s. 19.

³ EFT L 222 av 14.8.1978, s. 11.

⁴ EFT L 193 av 18.7.1983, s. 1.

Endringer i verdipapirhandelloven og regnskapsloven mv. (periodisk rapportering og direktivgjennomføring) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutninger nr. 293/2015 og nr. 39/2016 om innlemmelse av direktiv 2013/34/EU og direktiv 2014/95/EU

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. november 2015, forutsatt at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt⁵.

⁵ Forfatningsrettslige krav angitt.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel 30. oktober 2015.

For EØS-komiteen
Oda Sletnes
Formann

Vedlegg 4

EØS-komiteens beslutning nr. 39/2016 av 5. februar 2016 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXII (Selskapsrett)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt EØS-avtalen, særlig artikkel 98, og på følgende bakgrunn:

- 1) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/95/EU av 22. oktober 2014 om endring av direktiv 2013/34/EU med hensyn til visse store foretaks og konserners offentliggjøring av ikke-finansielle opplysninger og opplysninger om mangfold² skal innlemmes i EØS-avtalen.
- 2) EØS-avtalens vedlegg XXII bør derfor endres –

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

I EØS-avtalens vedlegg XXII nr. 10i (europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU) skal nytt strekpunkt lyde:

«– **32014 L 0095**: Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/95/EU av 22. oktober 2014 (EUT L 330 av 15.11.2014, s. 1).»

² EUT L 330 av 15.11.2014, s. 1.

Artikkel 2

Teksten til direktiv 2014/95/EU på islandsk og norsk, som skal kunngjøres i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 6. februar 2016, forutsatt at alle meddelelser etter avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt³, eller på den dag EØS-komiteens beslutning nr. 293/2015 av 30. oktober 2015⁴ trer i kraft, alt etter hva som inntreffer sist.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel 5. februar 2016.

For EØS-komiteen
Claude Maerten
Formann

³ Forfatningsrettslige krav angitt.

⁴ EUT L XXX av XX.XX.XXXX, s. XX, og EØS-tillegget nr. XXX av XX.XX.XXXX, s. XX.

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon – 12/2020

